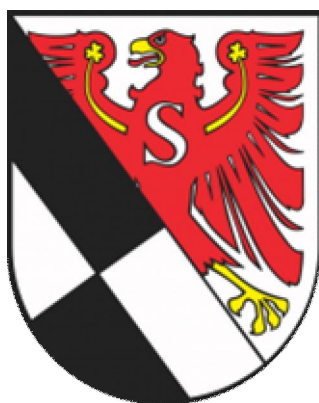

Pracownia SPATIUM Monika Jabłońska
ul. Nasienna 19, 10-816 Olsztyn, tel. 609-789-098

OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA - ARCHITEKTURA I REWITALIZACJA
KRAJOBRAZU - PLANOWANIE PRZESTRZENNE I URBANISTYKA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GOŁDAP

AUTORZY OPRACOWANIA:

MGR INŻ. MONIKA JABŁOŃSKA

MGR INŻ. PAWEŁ JABŁOŃSKI

OLSZTYN – LUTY 2015 r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ OPISOWA

WSTĘP.....	4
1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	
1.1. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY.....	4
1.2. CEL OPRACOWANIA PROGNOZY I METODY PRACY	5
1.3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM	
1.3.1. CEL SPORZĄDZENIA PROJEKTU STUDIUM.....	6
1.3.2. STRUKTURA PROJEKTU STUDIUM.....	6
1.3.3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GOŁDAP	
1.3.3.1. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	7
1.3.3.2. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW.....	9
1.3.3.3. USTALENIE DOTYCZĄCE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	12
1.3.3.4. USTALENIA DOTYCZĄCE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	14
1.3.3.5. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	15
1.3.3.6. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW MODERNIZACJI I ROZBUDOWY SIECI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	17
1.3.3.7. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	19
1.3.3.8. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	19
1.3.3.9. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	20
1.3.3.10. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	20
1.3.3.11. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I ZASAD KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	20
1.3.3.12. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I ZASAD KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	21
1.3.3.13. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	21
1.3.3.14. USTALENIA DOTYCZĄCE OBIEKTÓW I OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALIN FILAR OCHRONNY.....	21
1.3.3.15. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH.....	22
1.3.3.16. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	22
1.3.3.17. USTALENIA DOTYCZĄCE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	22
1.4. POWIĄZANIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	22
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	30
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	31
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	32
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY JEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM	
5.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA.....	32

5.2. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM.....	42
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	43
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	44
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU STUDIUM.....	48
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE ŚRODOWISKO.....	52
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	59
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....	60
12. PODSUMOWANIE.....	61
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	61

CZĘŚĆ KARTOGRAFICZNA

- Załącznik Graficzny nr 1 – RYSUNEK DO PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GOŁDAP
- Załącznik Graficzny nr 2 – ANALIZA LOKALIZACJI ELEKTROWNI WIATROWYCH W ODNIESIENIU DO KORYTARZY EKOLOGICZNYCH I OBSZARÓW CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE GMINY GOŁDAP

WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 9 pkt. 1 *W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium”. Zgodnie z art. 9 pkt. 5 Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednak zgodnie z pkt. 4 Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.*

Należy pamiętać, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, choć nie jest aktem prawa miejscowego – jest dokumentem planistycznym niezbędnym do realizacji wieloletniej polityki gminy w jej przestrzeni. Studium, w swej kreatywnej roli, jest dokumentem określającym wizję rozwoju gminy oraz działania mające doprowadzić do realizacji tej wizji.

W dokumencie Studium wskazuje się jedynie kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Należy jednak zaznaczyć, że określony sposób zagospodarowania nie obliguje gminy do jakichkolwiek działań. Na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Gołdap. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Gołdap.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 14 pkt. 9 są aktami prawa miejscowego. Liczba miejscowych planów zwiększa atrakcyjność inwestycyjną danej gminy i przyczynia się do znacznego skrócenia czasu niezbędnego do realizacji zamierzeń inwestycyjno-budowlanych.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko powstała dla potrzeb projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap realizowanego na podstawie Uchwały Nr XLII/265/2013 z dnia 24 września 2013 r. Rady Miejskiej Gołdapi w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap.

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY

Zgodnie z ustawą z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.) projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządza się wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie, Wydział Spraw Terenowych II – pismo WSTŁ.411.3.2014.AMK z dnia 24 stycznia 2014 r. oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gołdapi – pismo znak ZNS.4082.2.2013 z dnia 28 listopada 2013 r.

Podstawę merytoryczną opracowania stanowią:

1. Tekst i dwa rysunki projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap.
2. Raporty o stanie środowiska województwa warmińsko – mazurskiego. IOŚ WIOŚ w Olsztynie, Wyd. BMŚ.
3. Akty i przepisy prawne związane z ochroną środowiska i przyrody.
4. Bieszczad S., Sobota J. pod red. „Zagrożenia, ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczo-rolniczego”, Wyd. Akademia Rolnicza we Wrocławiu, Wrocław 1999 r.
5. Engel Z. „Ochrona środowiska przed drganiami i hałasem”, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2001 r.
6. Maciak F. „Ochrona i rekultywacja środowiska”, Wyd. SGGW, Warszawa 1999r.;

7. Konecka-Betley K., Czępińska-Kamińska D., Janowska E. „Systematyka i kartografia gleb”, Wyd. SGGW, Warszawa 1999 r.
8. Myślińska E. „Grunty organiczne i laboratoryjne metody ich badania”, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2001 r.
9. Juda-Rezler K. „Oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza na środowisko”, Oficyna Wyd Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2000 r.
10. Wysocki C., Sikorski P. „Fitosocjologia stosowana”, Wyd. SGGW, Warszawa 2002 r.
11. Seneta W., Dolatowski J. „Dendrologia”, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2008r.
12. B. Schiechl, Inżynieria ekologiczna w budownictwie wodnym i ziemnym, Wyd. Arkady, 1999 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2012 poz. 647 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 9 pkt. 3 *Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. W związku z powyższym na etapie opracowywania projektu Studium nie ma fizycznej możliwości wykonania inwentaryzacji przyrodniczej dla terenu całej gminy. Ponadto gmina nie ma obowiązku wykonania opracowania ekofizjograficznego (w tym inwentaryzacji) dla obszaru całej gminy – nie jest to zadanie własne gminy i nie jest do tego zobligowana żadnymi przepisami prawa, a ponieważ studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie przesądza ostatecznie o formie zagospodarowania w nim wskazanym to sporządzenie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie opracowywania studium jest bezzasadne i bezcelowe.*

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) na rysunkach projektu Studium zostały wniesione formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie miasta i gminy Gołdap. Należy pamiętać, że projekt Studium opracowywany jest na mapach w skali 1:25000 (gmina) i 1:10000 (miasto), na których precyzyjne wskazanie występowania np.: gatunków roślin, zwierząt, grzybów i porostów podlegających ochronie gatunkowej jest niemożliwe do wykonania.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują konkretne obszary gminy, dla których określa się szczegółowo sposób zagospodarowania. Dlatego też, dopiero na etapie sporządzania planów miejscowych (będących aktem prawa) celowym i zasadnym jest wykonywanie inwentaryzacji przyrodniczych oraz ocena skutków realizacji ustaleń projektu planu w kontekście występującej flory i fauny, w tym uwzględnienie ewentualnych zmian w zakresie bioróżnorodności.

Na załączniku graficznym nr 1 do niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko projektu Studium zobrazowano m.in. istniejące sposoby zagospodarowania terenów, obszary i obiekty objęte ochroną prawną oraz elementy środowiska mające wpływ na sposób zagospodarowania (np.: strefy zalewowe, ujęcia wody, tereny i obszary górnicze, złoża, istniejące turbiny wiatrowe itd.). Z uwagi, że w projekcie studium wyznacza się obszary na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na załączniku graficznym nr 2 przedstawiono analizę lokalizacji elektrowni wiatrowych w odniesieniu do korytarzy ekologicznych i obszarów chronionego krajobrazu oraz istniejących budynków.

1.2. CEL OPRACOWANIA PROGNOZY I METODY PRACY

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest elementem procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy opracowywanej równocześnie z projektem Studium jest identyfikacja możliwych ewentualnych wpływów na komponenty środowiska obszaru gminy i miasta oraz zdrowie ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń projektu Studium oraz współpraca z autorem ustaleń projektu Studium w celu wyeliminowania niekorzystnych ustaleń, które mogą spowodować negatywne skutki dla środowiska. Ważnym zadaniem prognozy jest informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych i podmiotów gospodarczych o skutkach realizacji ustaleń projektu Studium.

Każda prognoza wpływu ustaleń projektu Studium na środowisko zawiera oceny hipotetyczne, oparte bardziej na prawdopodobieństwie i zasadach logicznego myślenia niż na konkretnych wyliczeniach dla realizowanych w przyszłości zamierzeń. Prognoza, analizując skutki najsilniej obciążające środowisko pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą w stosunku do późniejszych etapów projektowania inwestycji, wskazując jakie problemy z zakresu ochrony

środowiska muszą być w ich trakcie brane pod uwagę i rozwiązywane, a także czym może grozić brak odpowiednich rozwiązań.

Na etapie analizy ustaleń projektu Studium sygnalizuje się dopiero możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości, ale mogą one nie wystąpić w ogóle lub mieć inny (łagodniejszy) charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach projektowania dopuszczonych przedsięwzięć (w tym opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Ocenę możliwych przemian komponentów środowiska przeprowadzono w oparciu o analizę ich funkcjonowania w istniejącej strukturze przestrzennej. Kolejnym krokiem jest analiza przyszłego funkcjonowania środowiska pod wpływem przemian, jakie zajądą wskutek realizacji ustaleń projektu Studium. Etapem końcowym jest ocena skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektu Studium oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, wynikających z troski o osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano na istotne trudności lub luki informacyjne, które uniemożliwiłyby identyfikację zagrożeń lub ocenę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

1.3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM

1.3.1. CEL SPORZĄDZENIA PROJEKTU STUDIUM

Konieczność opracowania projektu Studium wynika z potrzeby zaktualizowania kierunków rozwoju miasta i gminy Gołdap, zmian ustaw i rozporządzeń oraz wniosków instytucji, podmiotów gospodarczych, Burmistrza Miasta i Gminy oraz osób prywatnych zgłoszonych do projektu Studium w okresie poprzedzającym opracowanie jego aktualizacji.

Cele przestrzenne określone w projekcie Studium skierowane zostały na kształtowanie ładu przestrzennego w planowanym zagospodarowaniu miasta i gminy przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska oraz podnoszeniu walorów krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem efektywności wykorzystania tych zasobów.

1.3.2. STRUKTURA PROJEKTU STUDIUM

Projekt Studium został opracowany zgodnie z zakresem i trybem określonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 23 marca 2003 r. (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Przyjęcie nowej polityki przestrzennej na terenie miasta i gminy Gołdap będzie podstawą podejmowania kolejnych prac planistycznych, odnoszących się do wybranych obszarów miasta i gminy oraz będzie stanowić materiał pomocniczy przy realizacji strategii rozwoju miasta i gminy, gospodarki gruntami w mieście i gminie, planowaniu prac planistycznych oraz planowaniu i realizacji zadań własnych miasta i gminy.

W ramach projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap określono:

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.
6. Kierunki modernizacji i rozbudowy sieci infrastruktury technicznej.
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.
8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.
9. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.
10. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
12. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej.
13. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.
14. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.
15. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.
16. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.
17. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.
18. Obszary problemowe.

1.3.3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GOŁDAP

1.3.3.1. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego oraz użytkowania terenów dotyczą stref, obszarów i terenów polityki przestrzennej o zróżnicowanych uwarunkowania rozwoju i możliwym zagospodarowaniu, wyodrębnionych na podstawie uwarunkowań rozwoju miasta i gminy.

Dla realizacji celów rozwoju miasta i gminy wyodrębniono następujące strefy polityki przestrzennej, oznaczone odpowiednimi symbolami na rysunku studium:

A. Strefa I – Miejska – obejmująca obszar w granicach administracyjnych miasta Gołdap i fragment obszaru bezpośrednio graniczącego, zgodnie z oznaczeniami na rysunku projektu studium. W strefie I Miejskiej wyodrębniono zdecydowanie 3 podstrefy:

- a. IA – wielofunkcyjny ośrodek rozwoju o skali lokalnej, w tym w szczególności obszar koncentracji usług administracyjnych, oświatowych, zdrowotnych, kulturalnych i innych,
- b. IB – podstrefa uzdrowiska o zdecydowanie odmiennym charakterze związanym z dominującymi funkcjami usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych, wypoczynkowych i rekreacyjnych,
- c. IC – podstrefa przyspieszonego rozwoju, związana z lokalizacją działalności gospodarczej w sąsiedztwie przejścia granicznego i drogi krajowej.

W projekcie studium ustala w wydzielonych strefach ustala następujące zasady realizacji polityki przestrzennej:

- a) postuluje się objęcie centrum miasta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, mającym przede wszystkim na celu regulację i udrożnienie sieci komunikacyjnej, a także zachowanie istniejących i wyznaczenie nowych przestrzeni publicznych, w tym: terenów zieleni urządzonej, parkingów, usług użyteczności publicznej;
- b) proponuje się wprowadzenie funkcjonalnej strefy preferencji ruchu pieszego w centrum miasta umożliwiającej swobodne poruszanie się po terenach miejskich,
- c) głównymi kierunkami rozwoju w zakresie funkcji mieszkalnej i usługowej będą tereny położone w rejonie południowym miasta zgodnie z rysunkiem studium;
- d) przy zagospodarowywaniu nowych terenów należy kontynuować miejski, wielofunkcyjny charakter zabudowy, łączący funkcje mieszkaniowe (wielorodzinne i jednorodzinne) z funkcjami usługowymi towarzyszącymi zabudowie mieszkaniowej,
- e) w sąsiedztwie historycznego centrum miasta należy kontynuować układ ulic i zabudowę pierzeją - preferowana jest zabudowa w formie kamienicznej, z przestrzenią wspólną wewnątrz zabudowy i przestrzenią publiczną wzdłuż ulic;
- f) postuluje się projektowanie na zamknięciu ulic głównych osi obiektów architektonicznych posiadających charakter identyfikatorów przestrzeni;
- g) zaleca się kontynuowanie działań w zakresie rewitalizacji centrum miasta, szczególnie w otoczeniu wyznaczonego na rysunku studium obszaru przestrzeni publicznej – Placu Zwycięstwa, działania powinny mieć na celu odtworzenie historycznego charakteru zabudowy pierzeją wokół placu (podziały i kolorystyka elewacji, detal, itp.)
- h) w wyznaczonych na rysunku studium obszarach przestrzeni publicznej należy prowadzić działania zmierzające do uporządkowania nośników reklamowych, szyldów i innych oznaczeń (również na elewacjach przylegających budynków), uporządkowania zasad lokalizacji i estetyki obiektów tymczasowych, małej architektury oraz nawierzchni placów, skwerów i chodników;
- i) należy dążyć do stworzenia ogólnomiejskiego systemu otwartych terenów zielonych, poprzez połączenie istniejących terenów zadrzewionych z układem zieleni nowo zabudowywanych terenów;
- j) dla nowo powstających obiektów należy zabezpieczyć odpowiednią do funkcji budynków ilość miejsc postojowych, również w parkingach wielopoziomowych;
- k) tereny istniejącej zabudowy wielorodzinnej należy poddać rehabilitacji mającej na celu

- poprawę stanu technicznego i estetycznego budynków oraz poprawę funkcjonalności, walorów użytkowych i estetycznych terenów osiedlowych;
- l) w zagospodarowaniu przestrzeni publicznej oraz terenów rekreacyjnych i sportowych należy uwzględnić możliwość realizacji imprez masowych;
 - m) przekształceń funkcjonalnych wymaga zabudowa uciążliwa zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej;
 - n) terenami preferowanymi do zabudowy związanej z produkcją, przetwórstwem i składami są tereny bezpośrednio przyległe do terenów już zainwestowanych tego rodzaju obiektami oraz terenów wskazanych na rysunku studium pod tego rodzaju inwestycje;
 - o) obszar uzdrowski obejmujący funkcjonalną podstrefę IB powinien podlegać indywidualnym rozwiązaniom w zakresie urbanistyczno-architektonicznym (np. konkurs) idącym w kierunku wykształcenia odrębnego stylu nawiązującego zdecydowanie do znaczących przykładów architektury uzdrowskiej w Polsce, podejmując jednocześnie próbę nawiązania do rozwiązań regionalnych;
 - p) z uwagi na ochronę sylwety miasta oraz zachowania ekspozycji, nowe inwestycje należy realizować zachowując konieczność stopniowego obniżania wysokości obiektów budowlanych w kierunku na zewnątrz miasta.
- B. Strefa II – Przyrodnicza – obszar obejmujący tereny Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej oraz bezpośrednie otoczenie. Ze względu na wysokie walory przyrodnicze obszaru oraz jego funkcję w odniesieniu do uzdrowskiej części miasta w projekcie studium ustala się następujące zasady realizacji polityki przestrzennej w wydzielonej strefie:
- a) studium wskazuje priorytety w zakresie lokalizacji nowej zabudowy zgodnie z rysunkiem studium: w pierwszej kolejności powinny zostać zainwestowane tereny położone w granicach oznaczonych jako istniejąca zabudowa, a następnie zabudowa powinna być kontynuowana na terenach oznaczonych jako kierunki rozwoju zabudowy;
 - b) ze względu na zachowanie walorów krajobrazowych obszaru nie dopuszcza się budowy wysokich masztów i elektrowni wiatrowych oraz innych obiektów o dysharmonicznej formie, dominujących w przestrzeni;
 - c) działalność gospodarczą o charakterze uciążliwym, w tym związaną z produkcją rolną należy ograniczyć do granic istniejących terenów produkcji rolnej (fermy) z możliwością rehabilitacji i przekształcenia w kierunku innych rodzajów działalności;
 - d) studium ustala ochronę i wzbogacenie zieleni towarzyszącej zabudowie, kształtowanie pasów zieleni izolacyjnej między terenami mieszkaniowymi i gospodarczymi oraz wzdłuż dróg, a także ochronę alei przydrożnych;
 - e) ustala się możliwość zalesień na terenach do tego preferowanych ze względów przyrodniczych lub gospodarczych;
 - f) lokalizację nowej zabudowy należy uzależnić od kompleksowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej;
 - g) w odniesieniu do obszaru Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej obowiązują przepisy odrębne.
- C. Strefa III – Gminna (wiejska) – obszar obejmujący południową i zachodnią przestrzeń gminy o charakterystycznych cechach wspólnych wynikających z wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. W projekcie studium ustala się następujące zasady realizacji polityki przestrzennej w wydzielonej strefie:
- a) wielofunkcyjny rozwój poszczególnych miejscowości oznacza współistnienie funkcji typowo osadniczych, w tym w szczególności mieszkaniowej i rolnej (zabudowa zagrodowa) oraz usługowej, handlowej, rekreacyjnej;
 - b) ze względu na racjonalność wykorzystania przestrzeni oraz efektywność funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej nowa zabudowa powinna koncentrować się w granicach zwartej zabudowy wsi wyznaczonych na rysunku studium oraz wskazanych jako kierunki rozwoju;
 - c) należy dążyć do kształtowania współczesnej zabudowy wsi w nawiązaniu do zabudowy tradycyjnej mazurskiej i przeciwdziałać tendencjom do rozpraszania zabudowy (skala i gabaryty zabudowy, geometria i kolorystyka dachów, wielkość i proporcje działki, detal i materiały wykończeniowe),
 - d) w celu podniesienia standardu zamieszkania oraz budowania relacji społecznych, postuluje się wydzielenie i zagospodarowanie w każdej miejscowości otwartych terenów sportu i rekreacji jako obszarów przestrzeni publicznej;
 - e) zabudowa przemysłowa, w tym rolnicza zabudowa produkcyjna (fermy) ze względu na uciążliwość w stosunku do istniejącej zabudowy mieszkaniowej powinna być zlokalizowana w sposób pozwalający na utrzymanie odpowiednich standardów i przewidzianych

- przepisami prawa norm i wartości progowych uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej (priorytet dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej);
- f) postuluje się objęcie rehabilitacją terenów produkcji rolnej (ferm) zgodnie z zasadami określonymi w punkcie 16 studium;
 - g) na terenach oznaczonych jako rolnicza przestrzeń produkcyjna postuluje się zachowanie istniejącego sposobu użytkowania terenu oraz wykorzystanie opuszczonych siedlisk;
 - h) zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium, przewiduje się możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kV, w tym turbin wiatrowych zgodnie z zasadami określonymi w punkcie 6 i 9 studium;
 - i) studium dopuszcza lokalizację poza granicami zwartej zabudowy wsi różnych form turystyki i rekreacji, w tym w szczególności ośrodków wypoczynkowych i pensjonatów, pól namiotowych i kempingowych, ośrodków turystyki kwalifikowanej, zajazdów, moteli i innych;
 - j) lokalizacja funkcji turystycznych i rekreacyjnych poza granicami zwartej zabudowy wsi powinna następować na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zapewniającego odpowiednie standardy rozwiązań funkcjonalnych, architektonicznych i infrastrukturalnych.

W strukturze sieci osadniczej gminy wyróżniono następujące grupy jednostek:

- miasto Gołdap, stanowiące regionalny ośrodek o funkcji turystyczno-uzdrowiskowej oraz wielofunkcyjny ośrodek gminny;
- wieś Grabowo, pełniąca funkcje usługowe dla sąsiednich terenów i wspomagające ośrodek gminny w Gołdapi w obsłudze ludności i rolnictwa;
- wsie o funkcji rolniczej i usługowej na poziomie podstawowym dla sąsiednich jednostek: Kozaki, Boćwinka, Babki, Wronki, Galwiecie;
- pozostałe wsie o funkcji rolniczej.

1.3.3.2. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Struktura funkcjonalno-przestrzenna została określona poprzez wyodrębnienie następujących grup:

- „obszary zabudowane” oznaczone na rysunku studium jako stan istniejący: terenów wielofunkcyjnych o wysokiej i niskiej intensywności, terenów turystycznych i rekreacyjnych, terenów usługowych, terenów działalności gospodarczej, terenów specjalnych,
- „obszary rozwoju zabudowy” oznaczone na rysunku studium jako kierunki rozwoju: terenów wielofunkcyjnych o wysokiej i niskiej intensywności, terenów turystycznych i rekreacyjnych, terenów usługowych, terenów działalności gospodarczej, terenów specjalnych,
- „obszary o ograniczonej zabudowie” oznaczone na rysunku studium jako stan istniejący terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (terenów rolnych), terenów leśnych, terenów zieleni, wód powierzchniowych.

Obszary oznaczone jako obszary zabudowane i rozwoju zabudowy należy traktować jako obszary, w których przewiduje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Studium wprowadza następujące kategorie terenów oraz ustala dla nich zasady zabudowy, zagospodarowania i użytkowania zgodnie z kierunkami rozwoju przestrzennego:

a) tereny wielofunkcyjne (o wysokiej intensywności i niskiej intensywności):

- wielofunkcyjność należy rozumieć jako współistnienie funkcji mieszkaniowej oraz funkcji uzupełniających niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania osiedli mieszkaniowych (w tym np. usługi nieuciążliwe, drobna wytwórczość, rzemiosło, handel i inna działalność gospodarcza o charakterze nieuciążliwym) lub wzbogacających funkcję podstawową;
- jako uzupełniające należy również przyjąć wszystkie niezbędne funkcje publiczne oraz funkcje z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej, rekreacji i sportu, zieleni i wód powierzchniowych;
- zabudowa mieszkaniowa i usługowa o wysokiej intensywności powinna charakteryzować się parametrami i gabarytami typowymi dla miejskiego charakteru zabudowy;
- zabudowa mieszkaniowa i usługowa o niskiej intensywności powinna charakteryzować się parametrami i gabarytami typowymi dla podmiejskiego lub wiejskiego charakteru zabudowy, które nawiązują do regionalnej zabudowy mazurskiej;
- wyznaczając nowe osiedla mieszkaniowe należy dążyć do kształtowania współczesnej zabudowy w nawiązaniu do zabudowy tradycyjnej mazurskiej (skala i gabaryty

- zabudowy, geometria i kolorystyka dachów, wielkość i proporcje działki, detal i materiały wykończeniowe), a w uzasadnionych przypadkach wprowadzać nowoczesne rozwiązania architektoniczne pod warunkiem utrzymania spójności stylu;
- b) tereny turystyczne i rekreacyjne:
- należy przez to rozumieć zróżnicowane formy rekreacji i turystyki uzależnione od podatności przestrzeni na antropopresję, w tym w szczególności: tereny zabudowy rekreacji indywidualnej, tereny zabudowy usług turystycznych zgodnie z przepisami o usługach turystycznych (z możliwością stałego pobytu obsługi i właściciela), obiekty małej gastronomii i handlu oraz tereny niezabudowane – przestrzenie publiczne, pola namiotowe, tereny aktywnej rekreacji i sportu, parkingi, pola biwakowe, karawaningi, urządzenia sanitarno-socjalne, boiska, ścieżki rowerowe;
 - turystyczny rozwój obszaru gminy powinien następować na bazie lokalnych zasobów środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i środowiska kulturowego;
 - dla opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy zabezpieczyć powiązania funkcjonalno-przestrzenne z pozostałą częścią obszaru, w szczególności w zakresie powiązań komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej;
- c) tereny usługowe:
- poprzez tereny usługowe należy rozumieć realizację funkcji usługowych, w tym w szczególności usług publicznych takich jak: administracja, szkolnictwo, opieka zdrowotna, kultura, sport i inne, a także usług komercyjnych, w tym również handlu;
 - uciążliwość zabudowy usługowej powinna wynikać z realizacji przewidzianych prawem procedur dotyczących ochrony środowiska;
 - na terenach oznaczonych jako kierunki rozwoju zabudowy usługowej nie powinno się lokalizować funkcji konfliktowych w stosunku do funkcji podstawowej, w tym w szczególności zabudowy mieszkaniowej;
 - w zagospodarowaniu terenów należy zabezpieczyć odpowiednie do funkcji budynków ilości miejsc postojowych oraz udział terenów biologicznie czynnych;
- d) tereny działalności gospodarczej:
- poprzez tereny działalności gospodarczej należy rozumieć: zabudowę związaną z produkcją, przetwórstwem, usługami rzemieślniczymi, handlem, innymi usługami oraz zabudowę magazynową i składową, a także towarzyszącą infrastrukturę techniczną i komunikację;
 - do terenów działalności gospodarczej zaliczone zostały również wszystkie tereny produkcji o przetwórstwa rolnego zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium, w tym fermy po byłych państwowych gospodarstwach rolnych – ustala się możliwość kontynuacji i rozwoju funkcji dotychczasowej (produkcja rolna, hodowla, przetwórcza i inne) z zastrzeżeniem ustaleń zawartych w punkcie 16 niniejszych ustaleń;
 - uciążliwość wynikająca z lokalizacji obiektów budowlanych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą powinna uwzględniać aktualne przepisy odrębne, w tym w szczególności przepisy dotyczące ochrony środowiska;
 - dla terenów zabudowy działalności gospodarczej należy przewidzieć odpowiednie parametry systemu komunikacyjnego i infrastrukturalnego oraz ewentualną zieleń izolacyjną i zabezpieczenie odpowiedniej ilości miejsc postojowych,
 - w rozwiązaniach technicznych i architektonicznych należy dążyć do estetyzacji zabudowy polegającej między innymi na: prowadzeniu działalności wewnątrz budynków, realizacji jednolitej koncepcji architektonicznej dla poszczególnych inwestycji;
 - funkcja mieszkaniowa może być realizowana jako funkcja uzupełniająca, pod warunkiem zabezpieczenia standardów zamieszkiwania przez inwestora budynku mieszkalnego oraz nie tworzenia ograniczeń w stosunku do prowadzonej działalności gospodarczej;
 - obszarem koncentracji będzie w szczególności Specjalna Strefa Ekonomiczna, Podstrefa Gołdap, gdzie główny nacisk kładziony będzie na obsługę ruchu związanego z przejściem granicznym;
 - w granicach miasta przewidziano tereny przeznaczone pod rozwój funkcji produkcyjno-magazynowych, łącznie z terenami usług komunalnych, technicznych i dla rolnictwa, w sąsiedztwie istniejących terenów o tych funkcjach – są one skoncentrowane w dwóch zespołach, jako obszary rozwoju działalności gospodarczej zgodnie z rysunkiem studium;
 - poza obszarem miasta Gołdap postuluje się w pierwszej kolejności wykorzystanie istniejących obiektów byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych.
- e) tereny specjalne:
- jako tereny specjalne zostały oznaczone obszary kluczowe dla rozwoju gminy, w tym

- obszar istniejącego ładowiska, oczyszczalni ścieków, cmentarzy i innych terenów komunalnych niezbędnych do funkcjonowania gminy nie zaliczane do kategorii wymienionych powyżej;
- w zależności od potrzeb ustala się możliwość powiększania wyznaczonych terenów specjalnych;
 - w przypadku braku możliwości realizacji głównej funkcji zakładanej dla wyznaczonych terenów specjalnych (np. ze względu na warunki geotechniczne) decyzje o sposobie zagospodarowania terenu powinny zapadać na podstawie analizy uwarunkowań sporządzonej na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
 - oznaczenie wyżej wymienionych obszarów jako terenów specjalnych determinuje również sposób zagospodarowania terenów sąsiednich – z uwagi na specyfikę postuluje się zagospodarowanie terenów sąsiednich w sposób niekolidujący ze sposobem użytkowania terenów specjalnych.
- f) tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej:
- a) jako tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej zostały oznaczone zarówno użytki rolne jak również istniejąca zabudowa zagrodowa;
 - b) jako priorytetowe należy uznać zachowanie historycznie ukształtowanego siedliska, w tym proporcje siedliska, układu i gabarytów budynków, zieleń towarzysząca;
- g) tereny zieleni:
- c) zieleń urządzona – przekształcona (kształtowana), w tym parki, zieleńce, ogrody, aleje, pasaże;
 - d) zieleń naturalna, wskazana do zachowania, często na terenach objętych prawnymi formami ochrony przyrody;
- h) lasy:
- e) w rozumieniu ustawy o lasach, w tym lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (hcfv) oraz lasy ochronne,
 - f) w zależności od potrzeb dopuszcza się zalesienie innych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- i) wody powierzchniowe:
- g) wody płynące – w ciekach naturalnych, kanałach, źródłach oraz znajdujące się w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym bądź okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych, a także znajdujące się w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących;
 - h) wody stojące – znajdujące się w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny z powierzchniowymi wodami płynącymi;
 - i) inne zbiorniki wodne.

Dodatkowo na rysunku projektu studium oznaczono obszary kluczowe dla rozwoju miasta i gminy:

- a) tereny zabudowy śródmiejskiej obejmujące zabudowę o wysokiej intensywności wraz z usługami centrotwórczymi, jako obszar funkcjonalnego śródmieścia (faktyczne centrum miasta), w którym możliwe jest zastosowanie specjalnych regulacji dotyczących zabudowy i zagospodarowania terenów, w tym między innymi: intensywności i wysokości zabudowy, rozwiązań z zakresu komunikacji i miejsc postojowych, terenów publicznych i zieleni, reklam i innych,
- b) obszary przestrzeni publicznej obejmujące tereny o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne;
- c) tereny Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefa Gołdap obejmujące obszar w sąsiedztwie całodobowego przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim; z uwagi na potencjał inwestycyjny obszar predysponowany jest do rozwoju zabudowy działalności gospodarczej,
- d) obszary zwartej zabudowy wsi obejmujące poszczególne jednostki osadnicze.

W projekcie studium ustalono dla poszczególnych stref polityki przestrzennej wytyczne dotyczące określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego podstawowych wskaźników urbanistycznych zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów (Tabela 1 projektu studium).

Projekt studium wskazuje również konieczność wyłączenia z możliwości nowej zabudowy następujących terenów (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego):

- a) obszarów istniejących rezerwatów przyrody oraz lasów ochronnych - wyjątki regulują przepisy o ochronie przyrody oraz o lasach,
- b) terenów oznaczonych na rysunku studium jako strefa zalewu (1%) - wyjątki regulują

- przepisy prawa wodnego;
- c) według aktualnego stanu prawnego w granicach obszarów chronionego krajobrazu obowiązuje zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych (akty prawne wprowadzają szczegółowe ustalenia, zakazy oraz wyjątki od zakazów),
 - d) obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych oznaczone na rysunku studium z uwzględnieniem aktualnych ekspertyz zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - e) tereny projektowanego układu komunikacyjnego (po rezygnacji lub zakończeniu inwestycji tereny niewykorzystane na budowę drogi lub linii kolejowej należy zagospodarować zgodnie z kierunkami zabudowy i zagospodarowania terenów sąsiednich).

1.3.3.18. USTALENIE DOTYCZĄCE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

Wszelkie działania służące ochronie środowiska przyrodniczego powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi, w szczególności zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska i ochrony przyrody. Działania powinny obejmować następujące zagadnienia:

- a) zachowanie możliwie największej ciągłości systemu przyrodniczego, w tym dążenie do integracji rozproszonych fragmentów zieleni, ochronę istniejących i realizację nowych powiązań z terenami otaczającymi, z systemem regionalnym i krajowym;
- b) utrzymanie ciągłości dolin rzek i cieków jako osnowy ekologicznej miasta i gminy, bez możliwości nieuzasadnionego kanalizowania cieków otwartych;
- c) zachowanie korytarzy ekologicznych przy projektowaniu zespołów urbanistycznych;
- d) stosowanie czynnych metod ochrony rzadkich gatunków roślin (np. koszenie łąk, usuwanie gatunków drzewiastych);
- e) szczególnej ochrony wymagają strefy litoralne jezior;
- f) priorytetowym działaniem powinno być systematyczne włączanie kolejnych miejscowości do systemu kanalizacji sanitarnej i wodociągowej;
- g) oznaczone na rysunku studium obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych wymagają dokładnych analiz, postuluje się stabilizację terenu poprzez nasadzenia;
- h) z uwagi na zagrożenie dla czystości powietrza atmosferycznego postuluje się stosowanie indywidualnych i zbiorowych źródeł ciepła z wyłączeniem systemów wysokoemisyjnych;
- i) zagospodarowanie dolin rzecznych powinno uwzględniać przede wszystkim ochronę i zachowanie ciągłości i różnorodności biologicznej (w szczególności doliny Gołdapy i Jarki ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe);
- j) ochronę czystości wód powierzchniowych należy realizować poprzez zwiększenie reżimów w gospodarce ściekowej;
- k) wokół jezior i rzek postuluje się zachowanie i tworzenie nowych stref buforowych trwałej zieleni;
- l) na obszarze węzłów hydrograficznych należy zmniejszyć nieregularność odpływu wód poprzez zwiększenie zalesień i poprawę małej retencji,
- m) na rysunku studium oznaczono granice Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Sandr Gołdap (GWZP nr 202), w granicach którego warstwy wodonośne wytworzone są w obrębie piasków sandrowych i są słabo izolowane od powierzchni terenu, co umożliwi migrację zanieczyszczeń;
- n) tereny ujęć wód podziemnych, w tym służące zbiorowemu zaopatrzeniu podlegają ochronie zgodnie z przepisami dotyczącymi prawa wodnego;
- o) na terenie gminy występują również zbiorowiska nieleśne charakteryzujące się dużą liczbą zespołów i gatunków roślinnych, w tym także objętych ochroną - na szczególną uwagę zasługują zbiorowiska torfowiskowe z brzozą niską, rzadkimi gatunkami wątrobowców, wełnianeczką alpejską, rosiczkami, żurawiną drobnolistną, bażyną czarną i skalnicą torfowiskową;
- p) cenną wartością przyrodniczą są również zadrzewienia śródpolne lub występujące w dolinach rzek czy podmokłych obniżeniach terenowych, które często są pozostałościami ekosystemów; pełnią one ważne funkcje: ostoje dla drobnych zwierząt, banków genów, krajobrazową, mikroklimatyczną;
- q) tereny zainwestowane lub wskazane do zainwestowania należy uzbrajać równolegle w sieć kanalizacji wodociągowej i sanitarnej, przy czym indywidualne rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej można dopuszczać jedynie na terenach o zabudowie rozproszonej i pozbawionych możliwości włączenia do sieci;
- r) w związku z przepisami dotyczącymi prawa wodnego należy zapewnić dostęp do wód publicznych objętymi powszechnym korzystaniem z wody poprzez przestrzeganie i egzekwowanie zakazu grodzenia działki w odległości mniejszej niż 1,5m od linii brzegowej.

Szczególne uwarunkowania lokalizacyjne gminy Gołdap, w tym przede wszystkim czystość powietrza atmosferycznego, szczególnie bioklimat będący wynikiem zróżnicowanej rzeźby terenu, dużego stopnia zalesienia, bogatej szaty roślinnej, sąsiedztwa zróżnicowanych zbiorników wodnych oraz wybitne walory przyrodnicze stały się podstawą uznania obszaru za strefę uzdrowiskową.

Uzdrowisko o powierzchni 8304,0 ha położone jest w granicach miasta Gołdap oraz sołectw: Botkuny, Bałupiany i Wiłkajcie. Na terenie uzdrowiska wprowadza się zakaz prowadzenia działań mających wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego założenie przestrzenne lub właściwości lecznicze klimatu. Należy przestrzegać aktualnych przepisów, a w szczególności zawartych w art. 38 i 38 a ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach o obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167 poz. 1399 ze zmianami). Stan prawny uzdrowiska został uszczegółowiony w Statucie Uzdrowiska oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie gminy funkcjonują trzy strefy ochrony uzdrowiskowej, w których obowiązują odmiennych zasad zabudowy i zagospodarowania terenów:

- a) strefa A o powierzchni 141,5 ha posiadającą 82% wskaźnik terenów zielonych,
- b) strefa B o powierzchni 652,5 ha posiadającą 75% wskaźnik terenów zielonych,
- strefa C o powierzchni 7510,0 ha posiadającą 75% wskaźnik terenów biologicznie czynnych.

Wśród zagrożeń środowiska na obszarze miasta i gminy Gołdap wyróżnia się:

- c) zanieczyszczenia powietrza,
- d) hałas,
- e) pola elektromagnetyczne.

Głównym celem działań w zakresie ochrony jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy jest utrzymanie najwyższej jakości powietrza (klasa A) poprzez:

- tworzenie pasów zieleni, szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz rozmieszczanie ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń,
- likwidację istniejących lokalnych kotłowni wysokoemisyjnych (głównie węglowo-koksowych) oraz zastępowanie ich proekologicznymi źródłami ogrzewania, czyli stosowanie wysokiej jakości nośników energii i paliw niskoemisyjnych (gaz, olej opałowy, itp.) oraz wprowadzanie odnawialnych źródeł energii,
- ograniczenie lub wyeliminowanie zanieczyszczeń ze strony zakładów przemysłowych, wdrażanie technologii przyjaznych środowisku, stosowanie nowych technologii i instalowanie w zakładach przemysłowych urządzeń odpylających, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (m.in. słonecznej, wodnej, geotermalnej),
- działania proekologiczne wynikające z polityki transportowej (poprawa jakości paliwa, promocja środków transportu zbiorowego, organizacja płynnego ruchu komunikacyjnego, popularyzacja ruchu rowerowego itp.) - istotnym elementem jest również dbałość o czystość ulic w terenach zabudowanych, powodujących wtórną emisję niezorganizowaną z ulic (potęgowaną przez ruch pojazdów),
- rozwój monitoringu powietrza i badań nad jego jakością.

W celu zmniejszenia uciążliwości powodowanych przez hałas należy podejmować działania mające na celu poprawę stanu akustycznego zgodnie ze standardami europejskimi tj.:

- działania techniczne związane ze stosowaniem cichych nawierzchni jezdni, wymianą okien na dźwiękoszczelne, a także budową naturalnych barier przeciwhałasowych,
- działania organizacyjne umożliwiające wyeliminowanie przejazdów przez miejscowości ciężkich i akustycznie dokuczliwych pojazdów,
- uciążliwości powodowane hałasem powinny być ograniczane już na etapie prac planistycznych poprzez np. zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy powierzchnią terenów zabudowanych i terenów otwartych, właściwą lokalizację obiektów uciążliwych,
- w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych należy już na etapie projektowania zachować odpowiednie odległości od zabudowy mieszkaniowej (istniejącej i projektowanej w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego) wynikające z przepisów odrębnych – zasady lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy Gołdap zostały określone w punktach 5 i 9 niniejszych ustaleń,
- problem uciążliwości hałasu dotyczy również zlokalizowanych już na terenie gminy turbin wiatrowych – studium wskazuje konieczność podjęcia wszelkich działań (technicznych, organizacyjnych, prawnych i innych) zmierzających do zachowania poziomu hałasu dla zabudowy mieszkaniowej poniżej poziomu wartości progowych wymaganych przepisami prawa,

- wskazane jest zachowanie i wydzielenie stref ciszy, szczególnie w strefie uzdrowiskowej,
- podstawowym celem w zakresie likwidacji zagrożeń akustycznych na terenie gminy Gołdap powinno być utrzymanie poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnych lub na poziomie dopuszczalnym.

W celu ograniczenia wpływu pól elektromagnetycznych należy stosować następujące zasady ochrony:

- nie przekraczanie standardów ochrony środowiska przy lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne;
- na terenach o przewadze zabudowy mieszkaniowej zaleca się lokalizowanie stacji telefonii komórkowej obsługiwanych przez różnych operatorów na jednej konstrukcji masztowej w miejscu niedostępnym dla ludzi;
- należy dążyć, w miarę możliwości, do minimalizacji liczby miejsc lokalizacji nadajników bazowych telefonii komórkowych, w tym wykorzystywania istniejących lokalizacji do montażu nowych nadajników;
- należy dążyć, w miarę możliwości, do skablowania linii wysokiego napięcia, przebiegających przez obszary intensywnie zabudowane.

1.3.3.19. USTALENIA DOTYCZĄCE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Dla miasta i gminy Gołdap ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- a) w przypadku prowadzenia prac na obiektach wpisanych do rejestru i w ich otoczeniu oraz w granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków należy uzyskać pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- b) wszelkie roboty budowlane oraz działania mogące prowadzić do zmiany wyglądu budynków historycznych lub obszarów wpisanych do rejestru zabytków, a także działania mogące naruszać ich ekspozycję (w tym montaż wszelkiego rodzaju urządzeń technicznych, tablic i reklam) wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków (zgodnie z przepisami odrębnymi);
- c) pozwolenie na prowadzenie robót budowlanych lub rozbiórkę obiektu budowlanego niewpisanego do rejestru zabytków, a ujętego w gminnej ewidencji zabytków wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- d) w odniesieniu do zabytków architektury, zabytków techniki zakazuje się dokonywania zmian mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej (wyburzania, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego, zmian w obrębie elewacji, z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich);
- e) w odniesieniu do zabytków archeologicznych ochronie podlegają nawarstwienia kulturowe, a wszelkie prace ziemne podejmowane na ich terenie należy poprzedzić badaniami archeologicznymi lub prowadzić pod nadzorem archeologicznym, na które należy uzyskać pozwolenie zgodnie z przepisami o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- f) w odniesieniu do zabytkowych parków i cmentarzy ochroną należy objąć drzewostan, elementy małej architektury, nagrobki, kaplice, ogrodzenia, a także kompozycję przestrzenną (aleje, układ kwater);
- g) należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę ekspozycji istniejących obiektów zabytkowych, jak również elementów krajobrazowych – obowiązuje ochrona historycznego krajobrazu kulturowego z ekspozycją na historyczne dominanty, zieleń i układ drogowy;
- h) w odniesieniu do stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków archeologicznych o własnej formie terenowej obowiązuje zakaz realizacji inwestycji budowlanych i działalności rolniczej (postuluje się pozostawienie terenu jako nieużytek);
- i) w przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi niezbędnymi do zajęcia stanowiska archeologicznego do zagospodarowania terenu;
- j) inwestycje dotyczące infrastruktury technicznej (liniowe) w obrębie nawarstwień kulturowych powinny być prowadzone pod stałym nadzorem archeologicznym;
- k) działalność inwestycyjna na obszarach objętych ochroną konserwatorską powinna uwzględniać zachowanie i kontynuację historycznych układów zabudowy oraz adaptację istniejących obiektów do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich charakteru, preferowane są działania rekonstrukcyjne odnośnie formy i gabarytów obiektów;

- l) parametry i wskaźniki nowej zabudowy i zagospodarowania terenu dla zapewnienia ciągłości w kształtowaniu architektury lokalnej powinny nawiązywać do historycznych elementów podlegających ochronie, w tym: linii zabudowy, skali zabudowy, sposobu lokalizacji i rozmieszczenia budynków, formy i gabarytów budynków oraz rodzaju stosowanych lokalnie materiałów budowlanych;
- m) dopuszcza się możliwość wprowadzenia rozwiązań architektonicznych uwzględniających nowoczesne technologie w zakresie formy budynku jak i kształtowania sylwety dachu przy zachowaniu wyżej wymienionych elementów podlegających ochronie; w przypadku rozbudowy i dobudowy do istniejących budynków, formę dachu oraz kąt nachylenia połaci dachowej należy dostosować do budynku istniejącego;
- n) w odniesieniu do nowej zabudowy obowiązuje zasada dostosowania do sąsiadujących obiektów historycznych o tej samej funkcji pod względem gabarytów, wysokości, bryły (w tym kierunku kalenicy, spadku połaci dachowych) oraz pokrycia dachów, formy architektonicznej, materiałów budowlanych (dachówka ceramiczna, cegła, kamień, tynki o tradycyjnej fakturze, drewno itp.)

Działalność inwestycyjną na obszarach objętych ochroną należy prowadzić zgodnie z zasadami integracji konserwatorskiej, w tym:

- a) zachowaniem i kontynuacją historycznych układów zabudowy,
- b) ochronie istniejących obiektów zabytkowych,
- c) nawiązaniem formą, detalem architektonicznym i rozplanowaniem nowej zabudowy do zabudowy tradycyjnej,
- d) zachowaniem historycznych zespołów osiedleńczych wraz z siecią dróg i zielenią wysoką,
- e) zachowaniem zasadniczych elementów historycznego rozplanowania ulic i placów,
- f) przebudową obiektów dysharmonicznych,
- g) stosowaniem materiałów budowlanych nawiązujących swoim wyglądem do materiałów tradycyjnych,
- h) zasadą adaptacji istniejących obiektów do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich charakteru.

1.3.3.20. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

Projekt studium ustala następujący podział funkcjonalny sieci komunikacji drogowej na terenie miasta i gminy Gołdap:

- a) układ nadrzędny, do którego zalicza się droga krajowa nr 65 relacji granica państwa – Gołdap – Olecko – Elk – Grajewo – Białystok – granica państwa:
 - Lokalizację miejsc obsługi podróżnych należy realizować według projektów wyżej wymienionych dróg, przy uwzględnieniu przepisów dotyczących warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi i ich usytuowanie.
 - Droga krajowa nr 65 wraz z obwodnicą miasta Gołdap jest klasy GP (główna ruchu przyspieszonego). Parametry, w tym odstępy między skrzyżowaniami, szerokość w liniach rozgraniczających, lokalizację urządzeń sieci infrastruktury technicznej, lokalizację reklam emitujących zmienne światło oraz odległość obiektów budowlanych od zewnętrznej krawędzi jezdni powinny wynikać z przepisów odrębnych. Lokalizacja obiektów związanych z obsługą ruchu drogowego przy drodze krajowej, w tym w zakresie odległości między planowanymi obiektami i włączaniem do drogi krajowej, powinna wynikać z aktualnych przepisów.
 - Należy uwzględnić rozwiązania techniczne i rezerwę terenu dla potrzeb budowy odcinka zgodnie z projektem „Rozbudowa drogi krajowej nr 65 na odcinku Gołdap – Kowale Oleckie”. Pas terenu rezerwowany dla potrzeb drogi krajowej powinien wynikać z przepisów odrębnych i wynosić minimum 50 m w liniach rozgraniczających.
 - Przy projektowaniu nowej zabudowy należy uwzględnić potencjalne uciążliwości związane z hałasem i drganiami. Rozwiązania techniczne powinny zmniejszać uciążliwości związane z hałasem i drganiami do dopuszczalnego poziomu zgodnego z przepisami odrębnymi.
 - W związku z zakończeniem budowy obwodnicy miasta Gołdap niezbędne jest dostosowanie układu sieci pozostałych dróg publicznych. Zmiana przebiegu dróg wojewódzkich uwzględniająca lokalizację początku na przecięciu z drogą wyższej kategorii została zaznaczona na rysunku studium. Studium ustala również, że niewykorzystane tereny pod przebudowę układu drogowego należy zagospodarować zgodnie z kierunkami ustalonymi dla terenów sąsiednich.
- b) układ podstawowy, do którego zalicza się drogi wojewódzkie 650 Gołdap - Żytkiejmy i 651 Gołdap - Węgorzewo, które docelowo powinny być modernizowane do klasy technicznej G (głównej) oraz niektóre drogi powiatowe i gminne.

- c) układ pomocniczy, do którego zalicza się drogi powiatowe, które docelowo powinny być modernizowane do klasy technicznej L (lokalne) oraz drogi gminne, które docelowo powinny być modernizowane do klas technicznej D (dojazdowe).

Projekt studium przyjmuje następujące kierunki rozwoju sieci komunikacji drogowej:

- a) rozdzielenie w układzie drogowym docelowo funkcji obsługi ruchu od obsługi zagospodarowania, poprzez działania na rzecz wytworzenia czytelnego układu wyspecjalizowanych dróg i ulic (przebiegi, parametry techniczne i dostępność jezdni ulic muszą odpowiadać funkcjom przez nie pełnionym w obsłudze różnych rodzajów ruchu: tranzytowego, docelowo źródłowego i wewnętrznego, a także obsłudze zagospodarowania),
- b) przebudowę nadrzędnego i podstawowego układu drogowego obejmującego drogi krajowe i wojewódzkie (wraz z przebudową istniejących skrzyżowań, które należy dostosować do obowiązujących standardów) zgodnie z założeniami koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- c) studium ustala możliwość lokalizacji miejsc obsługi podróżnych (MOP) i parkingów wzdłuż dróg zaliczanych do nadrzędnego i podstawowego układu komunikacyjnego zgodnie z projektami, niezależnie od kierunków rozwoju zabudowy pokazanych na rysunku studium,
- d) utrzymanie statusu i standardu istniejących dróg powiatowych i gminnych zaliczanych do uzupełniającego układu komunikacyjnego wraz z zapewnieniem środków na ich przebudowę i utrzymanie,
- e) budowę odcinków dróg przebiegających przez tereny zabudowane z uwzględnieniem ruchu pieszego i rowerowego (chodniki, ścieżki rowerowe, ciągi piesze), a także budowę parkingów i miejsc postojowych,
- f) właściwe (zgodne z przepisami odrębnymi) oznakowanie istniejących ulic i dróg,
- g) zapewnienie w miarę możliwości dostępności zewnętrznej gminy, w powiązaniach krajowych i regionalnych;
- h) usprawnienie powiązań wewnętrznych;
- i) zmniejszenie uciążliwości ruchu drogowego w obrębie stref ochrony uzdrowskiej "A" i "B" oraz dla mieszkańców wsi;
- j) poprawa warunków bezpieczeństwa ruchu, w tym pieszego i rowerowego;
- k) poprawa warunków obsługi komunikacją zbiorową w powiązaniach wewnętrznych i zewnętrznych;
- l) poprawa warunków obsługi transportu ładunków;
- m) dla odcinków dróg położonych w sąsiedztwie brzegów jezior i rzek wykonanie w ramach ich przebudowy, odprowadzenia wód deszczowych do odbiorników zapewniających zabezpieczenie wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami;
- n) w trakcie projektowania systemu komunikacyjnego należy uwzględnić konieczność realizacji dróg pożarowych wynikających z przepisów odrębnych.

Efektywnym sposobem podniesienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprawy warunków środowiskowych i szeroko rozumianych warunków społecznych życia oraz porządkowania przestrzeni publicznej jest tworzenie stref ruchu uspokojonego dróg będących własnością gminy. Przez uspokojenie ruchu rozumie się uporządkowanie komunikacyjnego sposobu użytkowania drogi dostosowanie go do jej funkcji niekomunikacyjnych i charakteru kulturowego. Uzyskuje się to dzięki:

- przekształceniu struktury układu ulicznego w sposób, pozwalający na wyeliminowanie z uspokojonego obszaru ruchu z nim niezwiązanego,
- zastosowaniu środków organizacji ruchu i przedsięwzięć budowlanych, mających na celu zmniejszenie agresywności ruchu drogowego, przez obniżenie prędkości poruszających się samochodów i dopuszczenie parkowania tylko w wyznaczonych miejscach.

Oprócz efektów związanych wprost z ruchem ulicznym, uspokojenie ruchu przynosi efekty pośrednie, sprzyjające poprawie szeroko rozumianych warunków środowiska miejskiego:

- zmniejszenie emisji spalin i hałasu w mieście,
- odtworzenie funkcji nietransportowych ulic,
- poprawę warunków krajobrazowych,
- stymulowanie pożądaných inwestycji, przebudowy i rewaloryzacji.

Uspokojenie ruchu w różnych typach zabudowy charakteryzować się będzie odmiennym rozwiązaniem przez wykorzystanie innych metod i środków organizacyjno-technicznych.

Projekt studium zakłada następujące kierunki rozwoju komunikacji kolejowej:

- Przez teren gminy i miasta przebiega jedna linia kolejowa nr 41 Ełk – Gołdap (znaczenia regionalnego), która po przeprowadzeniu niezbędnych prac, udostępniona zostanie dla

potrzeb turystyki. Odbudowa (fragmentów) i rewitalizacja linii kolejowej jako „odnogi” programu Rail Baltica powinna być jednym z priorytetów w działaniach dotyczących rozwoju turystycznego obszaru gminy. Wskazane jest współdziałanie z sąsiednimi gminami w celu utworzenie wspólnego połączenia kolejowego (pasażerskiego), ze szczególnym uwzględnieniem obsługi ruchu turystycznego (np. przewóz rowerów).

Projekt studium zakłada następujące kierunki rozwoju komunikacji rowerowej:

- Przez obszar gminy przebiega trasa rowerowa Polski Wschodniej realizowana w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, której przebieg nawiązuje do korytarza projektowanej trasy rowerowej Tysiąca Jezior Północnych. Uzupełnieniem trasy jest projektowana trasa rowerowa międzyregionalna Gołdap – Stare Juchy – Orzysz – Mikołajki – Mrągowo – Biskupiec – Olsztyn oraz trasy lokalne. Wyżej wymieniona trasa międzyregionalna w granicach gminy przebiega przez Gołdap – Janowo – Kozaki – Wilkasy – Szeszki zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium.
- Należy skoordynować działania z gminami sąsiednimi w celu wytyczenia, oznakowania oraz ulepszenia nawierzchni projektowanych tras rowerowych.
- Zakłada się budowę układu dróg rowerowych w mieście i gminie, na który składa się sieć dróg lokalnych i dróg rowerowych różnych typów służących do poruszania się rowerem wraz z siecią parkingów i przechowalni rowerów w miejscach źródeł i celów podróży. Może on być realizowany technicznie w postaci sieci złożonych z wydzielonych ścieżek, ścieżek towarzyszących jezdni, wydzielonych pasów dla rowerów na jezdniach, ulic ruchu mieszanego samochodowo-rowerowego (tzw. ulic rowerowych), bądź ciągów pieszo-rowerowych, na których pierwszeństwo mają piesi.
- Drogi dla rowerów będą prowadzone w pasie drogowo-ulicznym, ze względu na funkcję tego pasa oraz bezpieczeństwo oraz jako drogi turystyczno-rekreacyjne na terenach strefy ochrony uzdrowskiej i w rejonach przewidywanych lokalizacji usług z zakresu turystyki i wypoczynku.
- Niezbędna jest budowa elementów infrastruktury uzupełniającej sieć dróg rowerowych: parkingów, stojaków i wiat dla rowerów przed obiektami użyteczności publicznej, sklepami, punktami usługowymi i w obrębie terenów rekreacyjnych.
- Ścieżki rowerowe należy lokalizować poza pasem drogowym drogi krajowej.

Projekt studium zakłada następujące kierunki rozwoju komunikacji lotniczej:

- W obrębie geodezyjnym Kozaki sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w którym część terenu przeznaczono na realizację lądowiska wraz z obiektami obsługi lądowiska. Plan miejscowy przewiduje wykonanie drogi startowej o nawierzchni sztucznej z możliwością wydłużenia pasa startowego. Tory przelotów należy sytuować poza strefą „B” ochrony uzdrowskiej. T
- ereny zlokalizowane wokół projektowanego lądowiska należy zarezerwować na ewentualny rozwój przestrzenny oraz funkcjonalny.
- Należy dążyć do rozszerzenia zakresu działalności w kierunku obsługi turystyki, biznesu, sportu, służb zdrowia, ochrony lasów itp.

Projekt studium zakłada następujące kierunki rozwoju komunikacji wodnej:

- Postuluje się sukcesywny rozwój szlaku wodnego rzeki Gołdapa. Z uwagi na wyjątkowy charakter rzeki należy rozwijać infrastrukturę turystyczną, w tym przede wszystkim stacje, przystanie i kąpieliska.
- Ustala się możliwość lokalizacji na całym odcinku rzeki obiektów związanych z dostępem do wód publicznych, w tym w szczególności służących turystyce kajakowej.

1.3.3.21. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW MODERNIZACJI I ROZBUDOWY SIECI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Sieć wodociągowa.

W zakresie zaopatrzenia miasta i gminy Gołdap w wodę projekt studium określa ogólne zasady i kierunki działań:

- a) przewiduje się przebudowę i rozbudowę istniejących SUW oraz dostosowanie technologiczne do obowiązującej normy dotyczącej jakości wody, w tym w miejscowości Pogorzelski (projekt w opracowaniu),
- b) istniejące, a niewykorzystane studnie zostaną wykorzystane do poboru wody na cele pożarowe lub wykorzystane jako punkty poboru wody w czasie awarii zbiorowego wodociągu,
- c) w pierwszej kolejności przewiduje się rozbudowę sieci na obszarach wskazanych na

rysunku studium jako obszary istniejącej zabudowy, a w następnej kolejności jako kierunki rozwoju,

- d) jako priorytetowe należy uznać wyposażenie w sieć wodociagową terenów wskazanych w studium jako kierunki rozwoju działalności gospodarczej,
- e) wszystkie miejscowości wskazane pod zainwestowanie będą wymagały rozbudowy i przebudowy sieci wodociagowej, a kolejność rozbudowy będzie wynikała z planów inwestycyjnych przyjętych przez samorząd,
- f) w trakcie projektowania systemu wodociagowego należy uwzględnić konieczność przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę.

Kanalizacja sanitarna.

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych projekt studium określa następujące zasady ogólne i kierunki działań:

- a) na podstawie przepisów ustawy Prawo Wodne oraz zgodnie z Rozporządzeniem nr 56 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 7 grudnia 2005r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gołdap część terenu gminy znajduje się obszarze aglomeracji Gołdap – (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. z 2005 r. Nr 202, poz. 2121). Zasięg aglomeracji oznaczony został na załączniku do rozporządzenia.
- b) Realizacja kierunków działań z zakresu ochrony środowiska w ramach prowadzonych projektów rozbudowy infrastruktury będzie polegać na kolejnym wyłączeniu z pracy oczyszczalni mających trudności z uzyskaniem wyniku jakości ścieków oczyszczonych.
- c) Planowana i już realizowana rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej będzie prowadzona równoległe z prowadzeniem sieci wodociagowych.
- d) W pierwszej kolejności do kanalizacji sanitarnej należy podłączyć tereny znajdujące się w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Sandr Gołdap (GWZP nr 202).

Zaopatrzenie w gaz.

W zakresie zaopatrzenia w gaz, uwzględniając potrzeby lokalne, projekt studium określa następujące kierunki rozwoju:

- a) budowa rozprężni gazu, która umożliwi zaopatrywanie z sieci pojedynczych odbiorców.;
- b) opracowanie koncepcji programowej gazyfikacji miasta i gminy Gołdap uwzględniającej dokładnie określone zapotrzebowanie na dostawę gazu dla poszczególnych obszarów miasta i gminy.

Gospodarka odpadami.

W zakresie gospodarki odpadami projekt studium określa następujące kierunki rozwoju:

- zapewnienie ekonomicznego i technologicznego uzasadnienia zastosowanych rozwiązań całego systemu gospodarki odpadami w oparciu o ZUO w Siedliskach k/Ełku,
- zbudowanie modelu dającego gwarancję obsługi wszystkich mieszkańców na równych zasadach przy zachowaniu równego poziomu cenowego,
- zapewnienie dostarczenia strumienia odpadów (zmieszanych jak i zebranych w wyniku selektywnej zbiórki) do instalacji w Siedliskach k/Ełku,
- zapewnienie możliwości monitorowania całego strumienia odpadów,
- wzbogacenie systemu gospodarki odpadami o skuteczny program edukacji ekologicznej społeczeństwa,
- objęcie umowami odbioru śmieci wszystkich gospodarstw domowych na terenie miasta i gminy,
- objęcie umowami odbioru śmieci wszystkich właścicieli zabudowy rekreacyjnej i turystycznej,
- wprowadzenie i upowszechnienie programu selektywnej zbiórki odpadów,
- utworzenie na terenie gminy punktów skupu odpadów przeznaczonych do ponownego wykorzystania,
- wdrożenie w szkołach podstawowych programów edukacyjnych w tym zakresie.

Sieć elektroenergetyczna.

W zakresie zaopatrzenia miasta i gminy Gołdap w energię elektryczną projekt studium określa następujące kierunki działania:

- Obecnie wszyscy mieszkańcy gminy Gołdap mają zapewnione dostawy energii elektrycznej. Istniejące sieci są poddawane bieżącym konserwacjom. Każde dodatkowe zapotrzebowanie mocy elektrycznej realizowane będzie poprzez modernizację istniejących stacji transformatorowych 15/0,4 kV lub budowę nowych stacji 15/0,4 kV z podłączeniem do

- istniejącego układu sieci 15 kV.
- Sieć terenowa SN 15 kV podlegać będzie sukcesywnej modernizacji, polegającej na wymianie przewodów na liniach napowietrznych na izolowane, z wykorzystaniem istniejących konstrukcji wsporczych.
- Lokalizacje nowych linii energetycznych średniego napięcia, stacji transformatorowych 15/0,4kV i linii niskiego napięcia należy przewidzieć na terenach ogólnodostępnych oraz w miarę możliwości wzdłuż granic działek.
- Wymiana sieci napowietrznych na kablowe w pierwszej kolejności powinna być prowadzona na terenach oznaczonych na rysunku studium jako tereny istniejącej zabudowy.
- Jako priorytetowe ustala się wyposażenie terenów wskazanych jako kierunki zabudowy działalności gospodarczej w sieć elektroenergetyczną dostosowaną do specyfiki obszaru i zapotrzebowania odbiorców.

Odnawialne źródła energii.

Na rysunku projektu studium wyznaczono obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, które uwzględniają lokalizację turbin wiatrowych istniejących oraz projektowanych, w tym posiadających pozwolenie na budowę.

Dla wyżej wymienionych obszarów, projekt studium ustala strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium. W wyznaczonych strefach ustala się zakaz lokalizacji funkcji mieszkaniowej i funkcji związanych ze stałym pobytem ludzi, w tym agroturystyki.

1.3.3.22. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

W projekcie studium jako obszary inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym na terenie miasta i gminy Gołdap wyznacza się następujące obszary:

- a) tereny przestrzeni publicznych obejmujące teren Placu Zwycięstwa w mieście Gołdap,
- b) budowę i przebudowa sieci i urządzeń infrastruktury technicznej w ramach projektu porządkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej,
- c) realizację lokalnych ścieżek rowerowych wchodzących w skład sieci infrastruktury komunikacyjnej,
- d) urządzenie i utrzymanie kąpielisk, plaż i przystani,
- e) tereny organizacji imprez masowych,
- f) teren przewidziany pod rozbudowę cmentarza,
- g) tereny przewidziane pod budowę i przebudowę dróg gminnych zaliczanych do uzupełniającego układu komunikacyjnego,
- h) inne cele realizowane w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy np.: place zabaw, obiekty rekreacyjno-sportowe, świetlice wiejskie, strażnice OSP, parkingi przy obiektach użyteczności publicznej, punkty segregacji odpadów, schroniska dla zwierząt, itp.

1.3.3.23. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowywanych programów wojewódzkich oraz innych dokumentów, w tym także z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa Warmińsko-Mazurskiego należą:

- a) modernizacja drogi krajowej nr 65 granica państwa – Gołdap – Olecko – Ełk – Białystok do parametrów klasy,
- b) modernizacja drogi wojewódzkiej nr 650 Barciany – Węgorzewo – Gołdap do parametrów technicznych klasy G,
- c) modernizacja drogi wojewódzkiej nr 651 Gołdap – Szypliszki do parametrów technicznych klasy G,
- d) rozbudowa i modernizacja drogowego przejścia granicznego w Gołdapi,
- e) realizacja i wspieranie programów małej retencji i zalesień na obszarach węzłów hydrograficznych i zachwianej równowagi przyrodniczej w stosunkach wodnych Wzgórz Szeskich,
- f) ustanowienie chronionego obszaru transgranicznego Suwalsko-Wisztyńskiego,
- g) wzmocnienie potencjału usługowego miasta Gołdap w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, kultury i obsługi biznesu.

1.3.3.24. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPIŚCÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Gołdap nie przewiduje się wyznaczenia obszarów wymagających przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości.

Na terenie gminy Gołdap nie przewiduje się wyznaczenia obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni powyżej 2000 m².

Na terenie miasta i gminy Gołdap wyróżnia się następujące obszary przestrzeni publicznej:

- a) tereny obejmujące Plac Zwycięstwa w Gołdapi jako obszar lokalizacji usług o charakterze centrotwórczym, w tym usług administracyjnych oraz innych usług publicznych,
- b) tereny wskazane na rysunku studium jako obszary otwartej zieleni, rekreacji i sportu zlokalizowane wokół zbiornika wodnego w mieście Gołdap,
- c) tereny plaż, kąpielisk i przystani oraz inne tereny, na których studium zakłada możliwość organizacji imprez masowych.

1.3.3.25. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W projekcie studium określa się następujące obszary, dla których miasto i gmina zamierzają sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- a) obszar obejmujący wieś Grabowo i Boćwinka,
- b) obszar obejmujący fragment miejscowości Botkuny (pomiędzy drogą wojewódzką a torami kolejowymi) jako teren wskazany do przekształceń funkcjonalnych,
- c) teren kierunkowego rozwoju działalności gospodarczej i usług zlokalizowany wzdłuż obwodnicy miasta Gołdap w zależności od możliwości inwestycyjnych gminy,
- d) bezpośrednie sąsiedztwo projektowanego lądowiska w obrębie Kozaki z uwzględnieniem konieczności realizacji funkcji związanych z obsługą lądowiska jako obszaru o szczególnych uwarunkowaniach rozwojowych, w tym funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego oraz funkcje komplementarne,
- e) obszary przestrzeni publicznej,
- f) tereny kierunkowego rozwoju działalności gospodarczej, szczególnie w granicach specjalnej strefy ekonomicznej,
- g) obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz stref ochronnych związanych są z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; wyżej wymieniony obszar wraz z strefą kontrolną stanowi minimalny teren wskazany do opracowania planu miejscowego, z możliwością podziału na jednostki planistyczne.

1.3.3.26. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I ZASAD KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rolnictwo na obszarze gminy spełniać będzie obok funkcji uzdrowiskowej, turystycznej i rekreacyjnej funkcję podstawową. Uznaje się za niezbędne uwzględnianie ekorozwoju w działaniach zmierzających do wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Trwałe uprawy wieloletnie uznaje się za najwyższą wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy. Zakłada się ubytek gruntów rolnych w ilości niezbędnej pod inwestycje związane z rozwojem osadnictwa, infrastruktury technicznej, w tym obsługi transportowej oraz zalesienia. Grunty nieprzydatne dla rolnictwa będą zalesiane, ze szczególnym uwzględnieniem granicy polno-leśnej. Wspierane będą działania, zmierzające do wielokierunkowego rozwoju rolnictwa, rozwoju bazy przetwórczej i magazynowej, łączenia produkcji rolnej z przetwórstwem i agroturystyką. Jako priorytet rozwoju rolnictwa przyjmuje się uruchomienie produkcji zdrowej żywności, przy założeniu ograniczenia wykorzystania środków chemicznych i zmian w sposobie upraw. Jako preferowany kierunek produkcji rolniczej przyjmuje się również produkcję rzepaku i kukurydzy – surowca do biopaliwa. Należy prowadzić działania mające na celu wykorzystanie warunków naturalnych i zasobów pracy do rozwijania rolnictwa ekologicznego, rozwijania upraw zielarskich, przeróbki ziół leczniczych i przemysłowych oraz zmierzające do inwestowania w rozwój bazy surowcowej i przetwórstwa rolno-spożywczego.

Zalecenia i ograniczenia dla obszaru gminy Gołdap:

- a) należy promować rolnictwo o charakterze ekologicznym
- b) obszar przydatny do tworzenia gospodarstw agroturystycznych,
- c) należy ograniczyć lokalizację ferm bezściółowych oraz dużych ferm zwierzęcych.
- d) należy dążyć do zmniejszenia odpływu substancji biogennej i organicznych do gruntu i wód.

1.3.3.27. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I ZASAD KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Na terenie obszarów chronionego krajobrazu obowiązujące przepisy wprowadzają między innymi następujące ustalenia:

- a) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania,
- b) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych,
- c) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych,
- d) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i projektowane ścieżki edukacyjno-przyrodnicze.

Grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej. Na terenie całej gminy zaleca się zachowanie i ochronę układu istniejących drobnych płatów leśnych. Należy dążyć do ustanowienia połączeń między nimi (ciągłości przestrzennej), stanowiących sieć połączeń przyrodniczych. Zaleca się zachowanie oraz wzbogacanie naturalnych form zadrzewień śródpolnych, w szczególności wzdłuż miedz, dróg, oraz cieków wodnych. W celu podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru gminy należy dążyć do wyznaczenia, oznakowania i udostępnienia turystom części obszarów leśnych położonych w sąsiedztwie rejonów zainwestowania turystycznego.

Spośród lasów o szczególnych walorach przyrodniczych na terenie gminy znajdują się między innymi:

1. HCVF 1.1.a. – lasy w rezerwachach,
2. HCVF 2.1. – lasy w obszarach chronionego krajobrazu,
3. HCVF 4.1. – lasy wodochronne,
4. HCVF 4.2. – lasy glebochronne.

Funkcje pełnione przez poszczególne lasy determinują wszelkie czynności gospodarcze prowadzone na ich terenie.

W ramach racjonalnej gospodarki leśnej przestrzeni produkcyjnej, oprócz wyznaczonych na rysunku studium obszarów przeznaczonych na dolesienia, za względów przyrodniczych bądź gospodarczych dopuszcza się zalesienie innych terenów.

1.3.3.28. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na rysunku projektu studium zostały określone obszary szczególnego zagrożenia powodzią poprzez oznaczenie strefy zalewu według Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – etap I, stanowiącego uzupełnienie do Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – rzeka Gołdapa. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy dotyczące prawa wodnego.

W granicach administracyjnych gminy występują obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych, które zostały oznaczone na rysunku projektu studium zgodnie dokumentami znajdującymi się w Starostwie Powiatowym oraz Wojewódzkim Archiwum Geologicznym w Olsztynie.

1.3.3.29. USTALENIA DOTYCZĄCE OBIEKTÓW I OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALIN FILAR OCHRONNY

Na terenie miasta i gminy Gołdap nie występują obiekt lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

W granicach administracyjnych gminy Gołdap występuje 17 udokumentowanych złóż kopaliny oraz 10 terenów górniczych oznaczonych na rysunku projektu studium.

Dla terenów eksploatacji kopaliny konieczne jest:

- a) określenie warunków zachowania bezpieczeństwa powszechnego (zagrożenia wodne, osuwiskowe, zagrożenia pożarowe itp.) spełnienie wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym: ochrony złoża i obiektów budowlanych (optymalna gospodarka

- złożem), pasy ochronne dla obiektów wymagających ich ustanowienia,
- b) określenie uwarunkowań zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni,
 - c) wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nieobjętych eksploatacją,
 - d) wykonanie rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji,
 - e) wprowadzenie zakazu wyznaczania nowej zabudowy mieszkaniowej.

Minimalizowanie skutków eksploatacji kopalni należy realizować przez ochronę terenów szczególnie cennych przyrodniczo, stosowanie technologii nie powodujących istotnej zmiany poziomu wód oraz sukcesywną rekultywację terenów poeksploatacyjnych.

1.3.3.30. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

W granicach administracyjnych gminy Gołdap nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

1.3.3.31. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Istniejący teren należy traktować jako zabudowę adaptowaną, postuluje się jednak przekształcenia. Studium ustala możliwość zmian funkcjonalno-przestrzennych w następujących obszarach:

- a) zabudowy fermowa po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych – przekształcenia w kierunku działalności gospodarczej z zachowaniem reżimów ochrony środowiska oraz ochrony sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej,
- b) tereny byłej fermy w Botkunach – przekształcenie w kierunku zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności,
- c) obszary dawnych wysypisk śmieci w mieście Gołdapi i w miejscowości Kośmidry – rekultywacja w kierunku leśnym,
- d) tereny pokolejowe – przekształcenie w kierunku wielofunkcyjnym z możliwości zabudowy intensywnej (w tym wielorodzinnej),
- e) terenów złóż kopalni, których eksploatacja została zaniechana – rekultywacja zgodna z kierunkiem wyznaczonym w dokumentacji geologicznej.

1.3.3.32. USTALENIA DOTYCZĄCE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

W granicach administracyjnych gminy Gołdap występuje 14 terenów zamkniętych, w granicach których obowiązują przepisy odrębne.

Nie wyznacza się stref ochronnych dla istniejących terenów zamkniętych.

1.4. POWIĄZANIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego uchwalony został przez Sejmik Województwa Uchwałą Nr XXXIII/505/02 z dnia 12 lutego 2002r.

Analiza zagospodarowania przestrzennego pod kątem możliwości adaptacyjnych do wymogów obecnego etapu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz predyspozycji do przełamywania recesji gospodarczej pozwoliła na wyodrębnienie na obszarze województwa stref polityki przestrzennej, dla których zostały określone kierunki rozwoju i polityka przestrzenna.

Cele zagospodarowania przestrzennego województwa wynikają z diagnozy prospektywnej rozwoju województwa. Stanowią one definicję przestrzenną celów określonych w *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa* oraz korelację z celami wynikającymi z *Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju*.

W planie ustalono, że nadrzędnym celem, do którego należy dążyć jest ukształtowanie rozwoju przestrzennego województwa tak, aby było to atrakcyjne, przyjazne i wyjątkowe miejsce zamieszkania, wypoczynku oraz rozwoju społeczno – gospodarczego w kraju i Europie. Osiągnięcie tego nadrzędnego celu możliwe będzie poprzez realizację celów generalnych, a w ich ramach określonych celów strategicznych. W dziedzinie ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska

przyrodniczego, w tym dziedzictwa kulturowego cele te zostały sformułowane w następujący sposób:

1. Zachowanie równowagi w środowisku przyrodniczym;
2. Ochrona walorów i warunków funkcjonowania, w tym ciągłości przestrzennej systemów ekologicznych;
3. Ochrona jakości i zasobów wód powierzchniowych i podziemnych dla celów rozwoju społeczno – gospodarczego oraz zabezpieczenia zasobów wód w niezmiennym stanie dla przyszłych pokoleń;
4. Kształtowanie ładu przestrzennego w systemach osadniczych, w celu tworzenia harmonijnego krajobrazu współczesnego;
5. Ochrona przestrzeni niezurbanizowanej przed chaotyczną zabudową niszczącą walory krajobrazowe.

Dla osiągnięcia wymienionych celów przyjęto w projekcie studium następujące naczelne zasady gospodarowania przestrzenią:

- Dążenie do osiągnięcia ładu przestrzennego poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni, ze szczególnym uwzględnieniem walorów architektonicznych i krajobrazowych oraz prawa własności i walorów ekonomicznych przestrzeni.
- Realizację zasad zrównoważonego rozwoju miasta i gminy, zapewniającego poprawę jakości życia mieszkańców przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą, a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.
- Dążenie do zapewnienia mieszkańcom, w możliwie największym stopniu, źródeł utrzymania w obrębie miasta i gminy, głównie przez aktywizację rozwoju funkcji wypoczynkowo-turystycznej.
- Rozwój lokalnego rynku pracy poprzez średnie i małe, nieuciążliwe dla środowiska zakłady usługowe i produkcyjne.
- Stymulację rozwoju rolnictwa, w tym ekologicznego, zmierzającą do podnoszenia jego efektywności poprzez tworzenie warunków zbytu i przetwórstwa, poprawę struktury obszarowej gospodarstw indywidualnych.
- Wyposażenie obszaru w infrastrukturę techniczną, stosownie do występujących potrzeb.
- Przeciwdziałanie bezrobociu i ubożeniu mieszkańców, w szczególności poprzez wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.
- Zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania w dostosowaniu do potrzeb i aspiracji mieszkańców poprzez odpowiednie uzbrojenie terenu.
- Podniesienie standardu usług dla ludności, w tym również na potrzeby turystów oraz potencjalnych inwestorów.
- Zapewnienie sprawnej obsługi komunikacyjnej wewnątrz miasta i gminy oraz powiązanie z terenami zewnętrznymi.
- Podniesienie standardu wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunalną stosownie do występujących potrzeb w zakresie: zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, dostaw gazu, elektroenergetyki, gospodarki odpadami oraz sieci teleinformatycznych.
- Traktowanie ochrony środowiska przyrodniczego jako nierozłącznej części strategii ekorozwoju.
- Zachowanie istniejących, wybitnych w skali kraju, wartości środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem ich roli w ponadlokalnych systemach ekologicznych.
- Zachowanie i wzbogacanie walorów turystycznych i wypoczynkowych jako zasobów systemu przyrodniczego, który stanowi jedno z potencjalnych źródeł rozwoju ekonomicznego.
- Zachowanie tożsamości kulturowej obszaru poprzez utrzymanie wartościowych zasobów środowiska kulturowego miasta i gminy oraz krajobrazu kulturowego obszaru.
- Zachowanie krajobrazu otwartego gminy o wybitnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.
- Rozszerzenie prawnej ochrony obiektów, zespołów zabudowy, zieleni i systemu wodnego.
- Podporządkowanie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy wymaganiom ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury.
- Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska.
- Zachowanie walorów krajobrazowych i podniesienie walorów estetycznych terenu.
- Modernizację i uzupełnienie układu komunikacyjnego.
- Ograniczenie konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenu.
- Przeciwdziałanie rozproszonemu zabudowie na terenach wiejskich.
- Przeciwdziałanie zabudowie i fragmentacji brzegów jezior.

Projekt studium poprzez ustalone kierunki rozwoju, zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, zasady ochrony dziedzictwa

kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, a także kierunki modernizacji i rozbudowy układu komunikacji oraz układu sieci infrastruktury technicznej wpisuje się w cele i założenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO NA LATA 2011 – 2014 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2015 – 2018.

Program ochrony środowiska województwa zawiera opis uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych wynikających z polityki ekologicznej państwa i zapisów dotyczących ochrony środowiska zawartych w obowiązujących dokumentach, strategiach i programach.

Celem strategicznym Programu (...) jest Ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego. Projekty studium jest zgodny z następującymi priorytetami i kierunkami działań określonymi w Programie (...):

Priorytet 1. Doskonalenie działań systemowych.

Kierunki działań:

- Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska.
- Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym.
- Rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody: ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, muzeów przyrodniczych i izb edukacyjnych.

Priorytet 2. Zapewnienie ochrony racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

Kierunki działań:

- Ochrona przyrody i krajobrazu.
 - o Rozwój form ochrony przyrody.
 - o Zapewnianie integralności przyrodniczej województwa.
 - o Ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody.
 - o Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym.
 - o Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie miejskim.
- Rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
- Racjonalne gospodarowanie zasobami wody.
- Ochrona przed powodzią.
- Ochrona zasobów wód podziemnych.
- Ochrona powierzchni ziemi.
- Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi.
- Ochrona klimatu.

Priorytet 3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Kierunki działań:

- Ograniczanie środowiskowych zagrożeń zdrowia i życia.
- Poprawa jakości powietrza poprzez redukcję emisji SO₂, NO_x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii poprzez:
 - o likwidację lokalnych kotłowni o dużej emisji i rozbudowę sieci ciepłowniczej,
 - o zamianę kotłowni węglowych na obiekty niskoemisyjne,
 - o instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych i budowę nowoczesnych sieci ciepłowniczych,
 - o instalowanie i modernizacja urządzeń ochrony powietrza,
 - o prowadzenie kontroli prawidłowości eksploatacji urządzeń energetycznych,
 - o rozbudowę sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej) województwa,
 - o zmniejszanie zapotrzebowania na energię: stosowanie energooszczędnych technologii w gospodarce, dokonywanie termomodernizacji budynków, wprowadzanie nowoczesnych systemów grzewczych w domach jednorodzinnych, zmniejszanie strat energii w systemach przesyłowych (elektroenergetycznych i ciepłych);
- Poprawa jakości wód.
- Doskonalenie gospodarki odpadami.
- Ograniczanie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych.

Ustalenia analizowanego projektu Studium wpisują się w w/w kierunki działań i cele określone w w/w Programie ochrony środowiska województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015 – 2018.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO DO ROKU 2020.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa jest częścią zintegrowanego planowania regionalnego. Sposobem przełożenia celów strategicznych na przestrzenne jest ich odniesienie do trzech głównych elementów zagospodarowania przestrzennego, jakimi są środowisko przyrodnicze, osadnictwo i infrastruktura techniczna. W systemie tym strategia spełnia

rolę założeń rozwoju, określa cele rozwoju oraz kierunki działań, natomiast plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego określa politykę przestrzenną, której realizacja służy osiągnięciu celów rozwoju określonych w strategii.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego zawiera cel nadrzędny – wizję, do którego należy dążyć: Zasobne i gospodarne Warmia i Mazury – regionem czystego powietrza, wód i żywności o wysokiej jakości.

Jest to cel ponadczasowy, kumulujący wszystkie aspekty rozwoju społeczno-gospodarczego charakterystyczne dla naszego regionu. Realizacji celu wizji służą cele główne o długim horyzoncie czasu. Zmieniają się one lub tylko modyfikują wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym. W obecnie uchwalonej *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego* określony został następujący cel główny: Rozwój Warmii i Mazur na rzecz spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej w jednoczącej się Europie.

Cel główny ma być osiągnięty poprzez realizację wyszczególnionych w Strategii (...) celów strategicznych i operacyjnych oraz najważniejszych działań. Aspekt przestrzenny mają następujące cele strategiczne:

- 1) Wzrost konkurencyjności gospodarki:
 - a) Wzrost potencjału turystycznego.
 - b) Wzrost liczby miejsc pracy.
- 2) Wzrost aktywności społecznej.
 - a) Wzrost dostępności mieszkań.
 - b) Wzrost aktywności bazy sportowo-rekreacyjnej.
 - c) Poprawa jakości i ochrony środowiska.
- 3) Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych.
 - a) Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności.
 - b) Dostosowanie do potrzeb sieci nośników energii.
 - c) Monitoring środowiska.

Wyżej wymienione cele strategiczne znalazły swoje odzwierciedlenie w zdefiniowanych celach zagospodarowania przestrzennego województwa, w polityce przestrzennej poprzez określenie zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wskazania obszarów realizacji zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Strategia wskazuje, że problemy dotyczące gospodarki, zasobów ludzkich oraz infrastruktury i aspektów przestrzennych najbardziej widoczne są na obszarach wiejskich, które jednocześnie pozbawione są wielu atutów decydujących o możliwościach oddolnego pobudzenia rozwoju. Słabość wsi pod względem przedsiębiorczości, zasobów ludzkich oraz wyposażenia infrastrukturalnego powoduje, że mieszkańcy obszarów wiejskich są zmuszeni poszukiwać alternatywnych źródeł dochodów. Poprawa spójności wewnętrznej województwa warmińsko-mazurskiego oznacza wyrównywanie dysproporcji rozwojowych we wszystkich aspektach: ekonomicznym, przestrzennym i społecznym.

Ustalenia analizowanego projektu Studium wpisują się w w/w kierunki działań i cele określone w Strategii (...).

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO NA LATA 2011 – 2016.

Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016 stanowi realizację przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy, jak również ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016 obejmuje wszystkie rodzaje odpadów wytwarzanych na terenie Warmii i Mazur oraz przywożonych na ten obszar, w szczególności odpady komunalne, odpady ulegające biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, zużyte opony oraz odpady niebezpieczne, w tym: odpady zawierające azbest i PCB, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, pojazdy wycofane z eksploatacji, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory. *Plan* obejmuje także odpady zebrane oraz poddane procesom odzysku i unieszkodliwiania na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wraz z opisem instalacji służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów zlokalizowanych na jego obszarze.

W dokumencie przedstawiono analizę stanu gospodarki odpadami w województwie na podstawie danych za 2010 rok, wytyczono cele główne i szczegółowe, które w zakresie gospodarki odpadami należy zrealizować w województwie w latach 2011-2016 uwzględnieniem perspektywy lata 2017-2022.

Wskazane w dokumencie cele i kierunki działań mają pomóc w zapobieganiu powstawania odpadów, ograniczaniu ich składowania oraz osiągnięciu odpowiednich poziomów odzysku i

recyklingu, co koresponduje z przyjętą zasadą zrównoważonego rozwoju oraz hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

Gmina i miasto Gołdap należą do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” i zgodnie z jego założeniami realizowana jest gospodarka odpadami. W projekcie Studium zawarto informację, że na terenie gminy Gołdap zlokalizowana jest stacja przeładunkowa w Kośmidrach (położona w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków), natomiast wszystkie odpady będą składowane na składowisku odpadów w Siedliskach koło Ełku. Przedstawione założenia są zgodnie z zapisami Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2011 – 2016.

STRATEGIA ROZWOJU TURYSTYKI WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO.

Strategia rozwoju turystyki w województwie warmińsko-mazurskim jest dokumentem stanowiącym rozwinięcie „Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego” w obszarze „Turystyka”, w związku z tym punktem wyjścia do sformułowania wizji jej rozwoju jest cel strategiczny Turystyka wiodącą dziedziną gospodarki Warmii i Mazur.

Z uwagi na wskazane w bilansie strategicznym ograniczenia trudnym, ale nie niemożliwym zadaniem będzie, by w okresie objętym horyzontem czasowym strategii, turystyka stała się wiodącą dziedziną gospodarki, gdzie za kryteria podstawowe zostały przyjęte: tworzenie miejsc pracy i udział w produkcji województwa. Z uwarunkowań przedstawionych w diagnozie jednoznacznie wynika, iż funkcja turystyczna będzie miała dla rozwoju województwa charakter decydujący. Z istoty turystyki jako zjawiska interdyscyplinarnego wynika, że turystyka musi być dziedziną integrującą różne obszary gospodarki i życia społecznego oraz generatorem korzystnych sprzężeń zwrotnych. Stąd koniecznym jest uwzględnienie tego faktu w strategii. W województwie warmińsko-mazurskim, charakteryzującym się w dalszym ciągu najwyższym wskaźnikiem bezrobocia w kraju, turystyka stwarza szansę tworzenia nowych miejsc pracy, przyśpieszenia rozwoju województwa, wzrostu dochodów mieszkańców, awansu cywilizacyjnego wielu małych miejscowości, wymuszenia konsekwentnej ochrony środowiska i pozyskiwania na ten cel środków. Dlatego strategia rozwoju turystyki obejmuje w tym samym stopniu oddziaływania bezpośrednie na tę branżę, jak i na te dziedziny, w których możliwe jest wywołanie efektu mnożnikowego.

Wychodząc z tego założenia, wizja rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego jest sformułowana następująco Turystyka wiodącą dziedziną gospodarki Warmii i Mazur generującą nowe miejsca pracy i wzrost dochodów ludności; Poprzez ochronę i kontrolowany rozwój posiadanych zasobów naturalnych i kulturowych Warmia i Mazury staną się synonimem miejsca generującego produkty turystyczne wysokiej jakości, skutecznie konkurującego zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych.

Konkurencyjność województwa w obszarze turystyki może być zapewniona tylko poprzez całkowite ukierunkowanie na rynek, co oznacza, iż rozwój podaży – na przykład bazy noclegowej, atrakcji i usług turystycznych – musi być ukierunkowany na sprostanie wymaganiom popytowym.

W Strategii określono trzy priorytety rozwojowe, do których zaliczono:

1. rozwój regionalnych produktów turystycznych,
2. skuteczna promocja produktów turystycznych,
3. rozwój aktywności społecznej i kadr oraz branżowych struktur organizacyjnych.

Uchwalenie projektu Studium pozwoli na realizację w/w celów poprzez umożliwienie rozwoju walorów i atrakcji turystycznych oraz rozwoju infrastruktury na terenie gminy i miasta Gołdap.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU GOŁDAPSKIEGO.

Powiat Gołdapski, położony na północno – wschodnich krańcach województwa warmińsko – mazurskiego, graniczy z powiatami: giżyckim i węgorzewskim od zachodu, oleckim od południa oraz suwalskim od wschodu. Północna granica Powiatu na długości 50 km przebiega wzdłuż granicy państwowej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej, która jednocześnie jest granicą Unii Europejskiej.

Misją rozwoju Powiatu Gołdapskiego jest *Powiat Gołdapski jest otwarty na potrzeby społeczności, przyjazny dla przedsiębiorców i inwestorów, chroni środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe*. Sformułowana misja to deklaracja, która wyraża wspólny cel, określa wspólne wartości, odzwierciedla dążenia, ambicje i zamierzenia lokalnej społeczności.

Dla Powiatu Gołdapskiego wypracowana została następująca wizja:

- teren atrakcyjny pod względem dostępności komunikacyjnej oraz jakości i poziomu usług,
- interesujący pod względem gospodarczym i rozwoju przedsiębiorczości,
- zapewniający wystarczającą ilość miejsc pracy we wszystkich sektorach,
- szeroko rozpoznawalne dziedzictwo kulturowe oraz znane uzdrowisko,
- otwarty na współpracę oraz wymianę doświadczeń z samorządem terytorialnym, przedsiębiorcami, światem nauki i organizacjami pozarządowymi.

W Powiecie Gołdapskim wyróżniono następujące główne sfery działalności społeczno – gospodarczej, w których władze samorządowe pragną osiągnąć poprawę tj.: sfera społeczna, strefa gospodarcza, strefa marketingowa, strefa ekologiczna, strefa rolnictwa strefa oświaty i kultury.

W planach strategicznych dotyczących poprawy funkcjonowania sfery społecznej władze w programach powiatowych uwzględnią szerzej następujące zagadnienia:

- wspierania transferu technologii,
- tworzenia alternatywnych nierolniczych miejsc pracy na terenach wiejskich,
- działalności informacyjnej i doradczej,
- organizacji szkoleń,
- organizacji poradnictwa zawodowego,
- rozwoju turystyki i agroturystyki oraz rozbudowy usług związanych z ich obsługą,
- rozwoju infrastruktury związanej z obsługą ruchu przygranicznego,
- działań na rzecz podniesienia jakości usług oferowanych przez Urząd Pracy,
- poprawy funkcjonowania służby zdrowia,
- zmniejszenia przestępczości,
- utworzenie dobrze wyposażonych i zintegrowanych służb działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego,
- zapobieganie patologiom społecznym (narkomania, alkoholizm) poprzez działania edukacyjne jednostek działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego,
- usprawnienie systemu alarmowego,
- monitoring szczególnie niebezpiecznych miejsc,
- dostosowania kierunków kształcenia w szkolnictwie ponadgimnazjalnym do potrzeb lokalnej gospodarki,
- zapewnienia mieszkańcom możliwości kształcenia w szkołach ponadlicealnych,

W zakresie strefy gospodarczej władze samorządowe zamierzają dążyć do takiej działalności inwestycyjnej, która będzie podporządkowana potrzebom społecznym i gospodarczym w skali mikro i makro tj.:

- koordynować inwestycje Powiatu z planami innych inwestorów,
- stwarzać warunki zachęcające do podejmowania inwestycji przez podmioty spoza Powiatu,
- skracać okresy załatwiania niezbędnych formalności,
- opracowywać plany potrzeb inwestycyjnych,
- opracowywać projekty poprawy infrastruktury technicznej,
- podejmować starania w kierunku pełnego wykorzystania położenia nadgranicznego,
- podejmować starania na rzecz przywrócenia kolejowych przewozów pasażerskich,
- opracować projekty modernizacji dróg
- podejmować starania na rzecz rozwoju uzdrowiska Gołdap
- opracować plany rozbudowy infrastruktury rekreacyjno – sportowej.

Władze samorządowe pragną obecnie podjąć intensywne działania marketingowe związane z reklamą i promocją Powiatu oraz wspieraniem rozwoju lokalnych firm. Należą do nich:

- koordynacja działań marketingowych w Powiecie Gołdapskim,
- intensywne poszukiwanie ofert pracy poza Powiatem,
- poszukiwanie praktyk zagranicznych dla młodzieży,
- rozwój małej przedsiębiorczości na bazie miejscowych bogactw naturalnych,
- reklama produktów, które na rynku będą kojarzone z Powiatem,
- adaptacja najlepszych rozwiązań, które przyczyniły się do wzrostu konkurencyjności innych Powiatów,
- tworzenie pozytywnego klimatu w ważnych sprawach, poprzez:
 - osiąganie porozumień na zasadach konsensusu,
 - skuteczne realizowanie zaplanowanych działań,
 - zmniejszanie barier biurokratycznych,
- propagowanie idei, programów i projektów sprzyjających rozwojowi, uaktywnienie potencjalnych sił ukrytych w lokalnych społecznościach.

Jednym z zadań władz samorządowych jest zachowanie różnorodności środowiska naturalnego. W proces jego ochrony należy zaangażować wszystkie siły społeczne celem wypracowania wspólnych metod ochrony unikatowych walorów przyrodniczych Polski północno – wschodniej. Teren Powiatu Gołdapskiego, pozbawiony przemysłu zanieczyszczającego środowisko naturalne, znajduje się w obszarze określanym jako Zielone Płuca Polski. Fakt ten stanowi podstawę do rozwoju turystyki i działalności uzdrowiskowej w szerokim tego słowa znaczeniu. Uwaga władz samorządowych w kontekście działań ekologicznych skupi się na:

- zapobieganiu degradacji środowiska,
- poprawie stanu sanitarnego miasta i wsi,

- poprawie stanu zdrowia mieszkańców,
- wspieraniu rozwoju przemysłów przyjaznych środowisku,
- propagowaniu energooszczędnych technologii w przemyśle.
- edukacji ekologicznej.

W Powiecie Gołdapskim niekorzystna sytuacja w rolnictwie spowodowana jest w dużej mierze brakiem jasnej koncepcji zagospodarowania terenów po byłych PGR – ach oraz niedostatecznym poziomem inwestycji w przetwórstwie rolno – spożywczym. W strukturze agrarnej w Powiecie Gołdapskim znaczny udział mają gospodarstwa małoobszarowe, które osiągają za małe przychody, aby mogły utrzymywać swoje rodziny, a tym bardziej inwestować w rozwój. Mogą one również zatracić swoją opłacalność w gospodarce europejskiej. Alternatywą jest możliwość przeznaczenia pól rolnych poza sferę gospodarki żywnościowej. Największe możliwości w tym względzie stwarza sektor paliwowo – energetyczny, w tym wytwarzanie energii z biomasy (słoma, drewno z tzw. upraw energetycznych np.: wierzy, rośliny o dużej zawartości skrobi czy cukru, rośliny o nasionach oleistych np. rzepak), co poza istotną rolą w ochronie środowiska, daje wiele obiecujących szans dla rozwoju wsi.

Korzyści wynikające z upowszechnienia produkcji biomasy:

- zagospodarowanie nadwyżek produkcji rolnej,
- aktywizacja ludności wiejskiej,
- nowe miejsca pracy,
- wykorzystanie nieużytków oraz dużych obszarów odłogowanych gleb popegerowskich,
- poprawa warunków środowiska oraz zdrowotności mieszkańców,
- powstrzymanie dalszej degradacji obszarów wiejskich i rozwój gospodarczy wsi.

Znaczną poprawę warunków bytowania ludności wiejskiej może również przynieść realizacja programów dotyczących produkcji żywności ekologicznej. Zatem rolnictwo i przetwórstwo ekologiczne powinno stać się motorem rozwoju obszarów wiejskich Powiatu.

Kolejną z szans rozwoju Powiatu jest upowszechnienie agroturystyki na terenach wiejskich. Znaczna ilość gospodarstw rolnych w Powiecie gospodaruje na słabych glebach oraz w znacznym oddaleniu od miasta, wsi i osiedli, posiadając przy tym niewystarczającą wielkość do wygospodarowania dochodu na swoje potrzeby bytowe i rozwój. Turystykę wiejską i agroturystykę można traktować jako jeden z głównych elementów aktywizacji środowiska wiejskiego oraz jako jeden z ważniejszych czynników jego rozwoju. Korzyści wynikające z tworzenia gospodarstw agroturystycznych:

- rozwój terenów wiejskich,
- poprawa materialnych warunków życia ludności wiejskiej,
- ochrona terenów wiejskich przed emigracją ludności do miast,
- tworzenie nowych miejsc pracy na wsi.

Elementem pozytywnie wpływającym na wzrost gospodarczy jest kultura. Kształtuje ona tożsamość regionalną mieszkańców danego obszaru i wywiera znaczący wpływ na zachowania społeczne. Kultura jest także ważnym elementem promocji i, w pewnym sensie, produktem, który Powiat może zaoferować turystom. Różnorodność etnograficzna jest bogactwem, które władze samorządowe pragną wykorzystać dla rozwoju obecnych i przyszłych pokoleń poprzez:

- współdziałanie z jednostkami samorządu gminnego i samorządami województwa w zakresie ochrony dorobku minionych pokoleń,
- stwarzanie warunków do działalności twórczej i społeczno – kulturalnej w oparciu o tradycje, aspiracje i oczekiwania społeczne,
- ochronę dziedzictwa kulturowego,
- ewidencję wszystkich kategorii zabytków oraz współpraca z administracją rządową, samorządową właścicielami i użytkownikami, celem stworzenia warunków do rozwoju, konserwacji i zagospodarowania dóbr kultury z pożytkiem dla społeczności lokalnych,
- działanie na rzecz większego zróżnicowania oferty kulturalnej,
- wspieranie instytucji kultury z terenu Powiatu,
- współuczestniczenie w organizacji lokalnych i regionalnych imprez kulturalnych,
- zwiększenie opieki nad działalnością twórczą artystów ludowych z terenu Powiatu.

Określone w projekcie studium kierunki rozwoju pozwolą na zrealizowanie celu głównego i celów strategicznych wyznaczonych w Strategii Rozwoju Powiatu Gołdapskiego tj:

cel główny: *Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Powiatu Gołdapskiego z Regionem Warmii i Mazur oraz regionami Europy.*

cele strategiczne:

- zwiększenie konkurencyjności inwestycyjnej powiatu gołdapskiego,
- wzrost aktywności społecznej,
- wzmocnienie i pogłębienie partnerstwa publicznego, społecznego i gospodarczego,
- ochrona środowiska naturalnego i przestrzeni kulturowej,
- aktywizacja rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

AKTUALIZACJA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMIN ZWIĄZKU MIĘDZYGMINNEGO „GOSPODARKA KOMUNALNA” Z SIEDZIBĄ W EŁKU NA LATA 2010-2013 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2015.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstające na terenie danej jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej teren, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

System gospodarki odpadami na obszarze objętym Planem (...) składa się z systemu odbioru, przeładunku i transportu odpadów komunalnych, w tym odpadów z selektywnego zbierania oraz systemu ich odzysku i unieszkodliwiania. Podstawowym założeniem jest powstanie centralnej instalacji do unieszkodliwiania zmieszanych i segregowanych odpadów komunalnych w Siedliskach k/Ełku oraz 3 stacji przeładunkowych w następujących lokalizacjach:

- stacja przeładunkowa Kośmidry (g. Gołdap),
- stacja przeładunkowa Olecko (g. Olecko),
- stacja przeładunkowa Biała Piska (gm. Biała Piska).

Analizowany projekt studium uwzględnia ustalenia przyjęte w Planie Gospodarki Odpadami dla Gmin Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”. Odpady komunalne z terenu miasta i gminy Gołdap będą kierowane do stacji przeładunkowej w Kośmidrach, a następnie do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach k/Ełku. Ponadto na terenie miasta i gminy Gołdap zakończona została rekultywacja dwóch składowisk odpadów innych niż niebezpieczne: przy ulicy Gumbińskiej w Gołdapi i w miejscowości Kośmidry. Rekultywacja polegała na ukształtowaniu powierzchni składowiska, przyjęciu odpowiedniej konstrukcji okrywy rekultywacyjnej, odgazowaniu i odwodnieniu nasadzeniach roślinności.

REGULAMIN UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE GMINY GOŁDAP.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Gołdap został opracowany zgodnie z wymogami ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

- 1) wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:
 - a) prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych,
 - b) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
 - c) mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniemi i warsztatami naprawczymi.
- 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, ich rozmieszczenia oraz utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym przy uwzględnieniu:
 - a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,
 - b) liczby osób korzystających z tych pojemników.
- 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
- 4) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- 5) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku,
- 6) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym również zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub poszczególnych nieruchomościach,
- 7) wyznaczenia obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Gmina i miasto Gołdap należą do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Ełku i zgodnie z jego założeniami realizowana jest gospodarka odpadami. W projekcie Studium zawarto informację, że na terenie gminy Gołdap zlokalizowana jest stacja przeładunkowa w Kośmidrach (położona w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków), natomiast wszystkie odpady będą składowane na składowisku odpadów w Siedliskach koło Ełku. Założenia w zakresie gospodarki odpadami stałymi na terenie gminy i miasta Gołdap są zgodnie z założeniami Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Gołdap.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY GOŁDAP.

Kierunki rozwoju gminy Gołdap są, w decydującej mierze, zdeterminowane jej położeniem geograficznym i politycznym. Struktura gospodarki gminy Gołdap zdominowana jest przez sektor rolniczy, produkcji żywności oraz szybko rozwijające się usługi turystyczne. Tereny te pozbawione są wielkiego przemysłu oraz uciążliwych dla środowiska działalności gospodarczych. Atrakcyjność terytorium gminy wyznaczają wyjątkowe walory przyrodnicze; wysoki pokrycia gminy lasami, urozmaicona rzeźba terenu, jeziora, rzeki, ciek wodne Puszcza Romincka, specyficzny mikroklimat, złoże borowinowe.

W omawianym Planie (...) zakłada się rozwijanie i promowanie funkcji zgodnych z predyspozycjami środowiska, kształtowanie racjonalnej struktury funkcjonalno – przestrzennej, dynamiczny rozwój przedsiębiorczości lokalnej dla osiągnięcia trwałego, akceptowanego wizerunku miasta i gminy przyjaznej dla mieszkańców oraz gości. Rozważne wykorzystanie walorów przyrodniczych, przede wszystkim ochrona stanu środowiska dla utrzymania funkcji uzdrowiska, geograficznego położenia, jako platformy współpracy na pograniczu Unii Europejskiej i krajów nadbałtyckich, sprzyjać powinny tworzeniu jak najlepszych warunków rozwoju pożądanej struktury gospodarczej. Do zasadniczych działań operacyjnych zaliczono:

- ochronę i umacnianie stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- podniesienie rangi i atrakcyjności miasta i gminy jako ośrodka usługowego o znaczeniu ponadlokalnym – usługi na rzecz ruchu granicznego, transportu i ruchu drogowego związanego z przejściem granicznym i obsługą handlu,
- utworzenie silnego ośrodka turystycznego i spotkań ekologicznych – usługi dla turystyki (w tym agroturystyki), sportu (obiekty i baza gastronomiczna),
- utworzenie ośrodka handlu przygranicznego i detalicznego opartego na możliwościach SSSE Podstrefy Gołdap,
- rozwijanie roli miasta i gminy jako silnego ośrodka współpracy międzynarodowej (przygranicznej) – kontaktów handlowych, kulturalnych, językowych, ekologicznych, wzorów nowoczesnych metod działania (zarządzania) administracji lokalnej,
- rozwijanie roli gminy jako ośrodka gospodarczego, sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości lokalnej z pozyskiwaniem inwestorów zewnętrznych – pomoc tradycyjnym gałęziom przemysłu – rolnictwo, leśnictwo, gospodarka rybacka, przemysł rolno – spożywczy i drzewny,
- podjęcie zespołu działań (kampania) ukierunkowanych na promocję miasta i gminy – „Gołdap – miejscem spotkań i oknem Europy” w województwie i za granicą.

Uchwalenie projektu studium pozwoli na realizowanie misji określonej w Planie (...) tj.: *Pełne wykorzystanie położenia nadgranicznego i naturalnych walorów środowiska dla zapewnienia wzrostu zamożności społeczeństwa.* Miasto Gołdap stanowi w powiecie centrum rozwoju gospodarczego oraz życia społeczno – kulturalnego. Chociaż strategia rozwoju powiatu w postulowanych kierunkach koncentruje się na przedsięwzięciach bezpośrednio socjalnych na rzecz polepszenia warunków życia mieszkańców, to zaznacza potrzebę wspierania rozwoju sektorów gospodarki przyjaznych środowisku ze szczególnym uwzględnieniem uzdrowiska Gołdap, rozbudowy infrastruktury rekreacyjno – sportowej oraz dalszego ulepszania głównie infrastruktury drogowej i układów komunikacyjnych .

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W niniejszej prognozie zastosowano metodę opisową polegającą na szczegółowej analizie całości materiału składającego się na treść uwarunkowań, celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawartych w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap oraz analizę załączników graficznych stanowiących integralną część opracowania.

Sposób opracowania niniejszej prognozy został podporządkowany metodologii **właściwej** dla planowania strategicznego, w którym **nakreśla się** jedynie kierunki **działań**, po to **żeby** w podejmowanych następnie opracowaniach planistycznych (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) **określić** szczegółowe **rozwiązania**.

Pierwszym etapem prac nad prognozą było rozpoznanie uwarunkowań środowiska w oparciu o dostępne materiały i dokumenty planistyczne, które następnie posłużyły do określenia diagnozy stanu środowiska na terenie miasta i gminy Gołdap. Następnie zapoznano się w z projektem Studium oraz dokonano kilkakrotnych wizji terenowych. Wnioski wynikające z badania uwarunkowań środowiskowych stanowiły przesłanki przy konstruowaniu ostatecznych ustaleń projektu Studium. W trakcie prac prowadzone były kilkakrotnie konsultacje branżowe pomiędzy projektantami projektu Studium, a autorami niniejszej prognozy.

Do identyfikacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wykorzystano Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r Nr 213 poz. 1397 z późn. zm).

Przed opracowaniem niniejszej Prognozy analizie poddano zawarte w projekcie Studium ustalenia pozwalające określić potencjalne znaczące oddziaływania tych ustaleń na środowisko. Należy jednak pamiętać, iż są to ustalenia ogólne będące wytycznymi do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone zostaną szczegółowe parametry i wskaźniki zagospodarowania poszczególnych terenów.

Należy również podkreślić, iż na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Gołdap. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Gołdap.

W procedurze rozpatrywania oddziaływań ustaleń projektu Studium na środowisko uwzględniono wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego. Ocenę przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu ustaleń planistycznych określonych na drodze ustaleń – konsultacji wszystkich projektantów. W ocenie wykorzystano ogólną metodę prostego prognozowania, posługując się metodą analogii do oddziaływań istniejących tego typu przedsięwzięć jak.: dróg, linii elektroenergetycznych, terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, turystycznych i rekreacyjnej, urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, itd.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 23 marca 2003r. (tj. Dz. U. 2012 poz. 647 z późn. zm.) organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Burmistrz Miasta i Gminy) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na terenie miasta i gminy, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu Studium.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Studium przedstawiają się następująco:

- Prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę,
- Rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze bądź zmiany funkcji terenu,
- Ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem,
- Ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- Ocena warunków i jakości klimatu akustycznego,
- Oceny rozwoju gospodarczego,
- Powierzchnię urządzonych terenów zieleni.

Realizacja ustaleń projektu Studium, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, będzie monitorowana przez organy ochrony środowiska, w każdym przypadku lokalizacji inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w postępowaniach w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W przypadku lokalizacji inwestycji, względem której stwierdzono okoliczności wskazujące na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko organ ochrony środowiska może zobowiązać inwestora do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. (tj. Dz. U. 2013 poz. 1232 z późn. zm.) monitoring jakości powietrza, wód, gleb i ziemi oraz poziomu hałasu i pól elektromagnetycznych jest prowadzony w ramach państwowego monitoringu środowiska, przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, a na szczeblu samorządowym, przez starostę powiatowego lub podmiot gospodarczy. Zgodnie z ustawą prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994r. (tj. Dz. U. 2013 poz. 1409 z późn. zm.) użytkowane już obiekty budowlane powinny być poddawane okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu m.in. stanu technicznego instalacji służących ochronie środowiska.

Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Miasta i/lub Gminy.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na zasięg projektowanych sposobów zagospodarowania wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko istniejących i planowanych przedsięwzięć zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Gołdap.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY JEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

5.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Gołdap położona jest w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego przy granicy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Od wschodu graniczy z gminą Dubeninki. Północną granicę gminy wyznacza granica państwa. Na zachodzie graniczy z gminą Banie Mazurskie, granicę południową w okolicach miejscowości Pogorzel wyznacza granica z gminą Kowale Oleckie.

Powierzchnia gminy wynosi 361,7 km², w tym powierzchnia miasta Gołdap 17,2 km².

POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE

Gmina Gołdap położona jest w obrębie kilku jednostek fizycznogeograficznych. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego położona jest w podprovincji Pojezierza Wschodniobałtyckiego. Zachodnia część gminy należy do makroregionu Pojezierze Mazurskie, wschodnia zaś do makroregionu Pojezierze Litewskie. Gmina leży ponadto w obrębie następujących mezoregionów: Puszczy Rominckiej, Krainy Węgorapy, Wzgórz Szeskich i Pojezierza Zachodniosuwalskiego.

Krajobraz regionu ukształtował się około 10 tys. lat temu, na początku holocenu. Obszar ten jest bardzo zróżnicowany wysokościowo. Najniżej położona jest Kraina Węgorapy. Jej strefa zewnętrzna jest piaszczystym tarasem jeziornym. Najniżej położone miejsca wypełnione są torfami. Na wschodzie Krainy Węgorapy leżą morenowe wzgórza zbudowane z piasków i żwirów. Najwyżej na opisywanym terenie położone jest pasmo Wzgórz Szeskich. Wysokości osiągają tu 309 m n.p.m. Jest to najwyższe wzniesienie we wschodniej części Mazur. Wzgórza Szeskie są dużym i wysokim garbem morfologicznym, zbudowanym z osadów glacialnych wielu zlodowaceń. Wzgórza Szeskie oddzielone są doliną rzeki Jarki od Pojezierza Zachodniosuwalskiego.

Północna część Pojezierza Zachodniosuwalskiego to pagórkowata wysoczyzna polodowcowa, usiana licznymi wzgórzami kemów oraz moren martwego lodu. Występuje tu kilka rynien jeziornych. Ostatni z opisywanych obszarów to Puszcza Romincka, która została podzielona na dwa mikroregiony: Nieckę Gołdapską oraz Lasy Rominckie. Powierzchnia Puszczy jest bardzo zróżnicowana. Jej większa, centralna część leży w obniżeniu morfologicznym na wysokości od około 81 m n.p. m., natomiast jej południowa część wznosi się do wysokości ponad 260 m n.p.m.

STRUKTURA GMINY I JEJ ZRÓŻNICOWANIE PRZESTRZENNE

Obszar objęty projektem studium obejmuje miasto Gołdap i gminę Gołdap, w granicach której znajduje się 31 sołectw: Babki, Bałupiany, Barkowo, Bitkowo, Botkuny, Dunajek, Dzięgiele, Gałwiecie, Główka, Grabowo, Górne, Jabłońskie, Jany, Jeziorki Wielkie, Juchnajcie, Konikowo, Kośmidry, Kowalki, Kozaki, Łobody, Marcinowo, Nasuty, Osowo, Pietraszki, Pogorzel, Rożyński Wielki, Siedlisko, Skoczce, Suczki, Wiłkajcie, Zatyki.

Do głównych zasobów przyrodniczych gminy Gołdap należą: gleby, lasy i wody. Struktura użytkowania ziemi w gminie przedstawia się następująco:

- użytki rolne – 60,5%,
- lasy – 25,9%,
- pozostałe grunty – 13,6%.

Wśród użytków rolnych przeważają grunty orne, które stanowią 35,1%. Łąki i pastwiska zajmują 25,3% użytków, natomiast sady 0,03%.

GEOLOGIA I GEOMORFOLOGIA

Teren gminy Gołdap pod względem geologicznym zbudowany jest z utworów czwartorzędowych. Według Mapy Geologicznej Polski w skali 1:200 000 – arkusz Suwałki miąższość utworów czwartorzędowych w gminie Gołdap jest bardzo zmienna i waha się od 150 m w dolinie rzeki Gołdapy do ponad 300 m na szczycie Gołdapskiej Góry. Starszym podłożem jest Kreda Górna przejawiająca się w postaci występujących margli i wapieni. Czwartorzęd reprezentowany jest przez osady zlodowacenia południowopolskiego, środkowopolskiego, interglacjału eemskiego oraz zlodowacenia północnopolskiego, a także przypowierzchniowe utwory holoceniowe. Charakterystyczną jednostką morfologiczno-geologiczną jest dolina rzeki Gołdapy, która wypełniona jest piaszczysto-żwirowymi utworami rzecznyymi oraz utworami fluwioglacjalnymi zlodowacenia północnopolskiego. Wśród tych utworów zalega użytkowa warstwa wodonośna stanowiąca podstawę zaopatrzenia w wodę miasta Gołdap. Został tu wydzielony Główny Zbiornik Wód Podziemnych – Sandr Gołdap (GZWP nr 202), który jest uznawany za Obszar Najwyższej Ochrony. Kolejną charakterystyczną jednostką jest wysoczyzna morenowa zbudowana w przeważającej mierze z glin, glin piaszczystych, glin pylastych, piasków pylastych, piasków gliniastych oraz mułków i iłłów zastoiskowych.

Teren gminy uformowany został w wyniku zlodowacenia bałtyckiego. Znaczna część jego powierzchni (wysoczyzny) pokryta jest plejstoceniowym materiałem zwałowym (gliny, piaski, żwiry) i wodnolodowcowym (piaski, żwiry, pyły). Utwory holoceniowe osadziły się w dolinach i zagłębieniach bezodpływowych (torfy, namuły, gytie).

Obszar gminy Gołdap charakteryzuje się rzeźbą wysokofalistą i wysokopagórkowatą o dużych deniwelacjach. W takich warunkach wykształciły się dominujące tu gleby brunatne i bielcowe wysoczyzn oraz gleby hydrogeniczne (czarne ziemie, torfy, gleby murszowe) dolin i obniżień bezodpływowych.

HYDROGRAFIA I HYDROGEOLOGIA

Według Podziału Hydrograficznego Polski gmina Gołdap znajduje się w dorzeczu Pregoty odprowadzającej swoje wody do Bałtyku. Elementem determinującym kierunek odpływu wód powierzchniowych jest ukształtowanie terenu. Obszar gminy odwadnia ciek o szczególnym znaczeniu - rzeka Gołdapa stanowiąca najważniejszą arterię wodną obszaru. Taras zalewowy rzeki jest największy w części wschodniej, ma zaledwie kilka metrów, a najszerszy jest w części zachodniej, gdzie osiąga ponad 500 m szerokości. Rzeka Gołdapa jest silnie meandrująca. W niektórych miejscach w sposób naturalny doszło do podcięcia szyi meandru co sprawiło zawieszenie odciętego zakola i przejawia się obecnością w terenie charakterystycznych starorzeczy oraz podmokłych obniżień w kształcie podkowy.

Obszar ten zaliczony został do środowiska wód podziemnych regionu mazurskiego. Jego zasobność wód podziemnych głównie pierwszego poziomu użytkowania jest przeważnie znaczna, średnia lub zmienna. Na badanym obszarze wody podziemne występują w postaci wód porowych w warstwach odkrytych (gruntowe) i warstwach izolowanych od podziemnych powierzchni (wgłębne). Zaliczany jest on do niżowego obszaru hydrogeologicznego.

W granicach miasta i gminy Gołdap występują Jednolite Części Wód Powierzchniowych RW7000185824712, RW700020582479 oraz Jednolite Części Wód Podziemnych GW710022. W granicach gminy Gołdap zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych – Sandr Gołdap (GZWP nr 202).

KLIMAT

Pojezierze Mazurskie charakteryzuje klimat dość chłodny, wilgotny o wzrastającym ku północnemu-wschodowi wpływie kontynentalizmu. Średnie sumy roczne opadów wahają się w okolicach 700 mm. W półroczu zimowym średnie sumy opadów sięgają 250 mm, a w półroczu letnim 400 mm. Średni udział opadów stałych w ogólnej sumie rocznej wynosi 16 %. Przeciętna liczba dni z opadem na danym obszarze waha się od 170 do 190 w roku.

Najmniejsze opady notuje się w maju i kwietniu natomiast największe w październiku, listopadzie i grudniu. Pierwsze opady śniegu notowane pod koniec października, a ostatnie pod koniec kwietnia. Zima trwa w tym regionie ponad 120 dni.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6,5°C. W półroczu zimowym średnia temperatura wynosi -0,5°C, a w półroczu letnim 13°C. Wzgórza Szeskie mają klimat chłodniejszy od sąsiednich regionów o około 1°C. W półroczu zimowym objawia się to dłużej (kilka tygodni) zalegającą pokrywą śnieżną w stosunku do sąsiednich regionów.

Średnia roczna wilgotność powietrza wynosi 9,0 hPa. W półroczu zimowym średnia ta wynosi 5,0 hPa, a w letnim 11,5 hPa.

W gminie Gołdap zaznaczają się wyraźne cechy klimatu kontynentalnego, co w połączeniu z warunkami fizjograficznymi, wpływa na typy zbiorowisk roślinnych i specyfikę przyrodniczo-krajobrazową. Dominującym typem zbiorowisk leśnych jest wykształcający się na glinie morenowej

i utworach piaszczysto gliniastych, las liściasty – odmiany subborealnej ze świerkiem. Dominuje on w lasach Wzgórz Szeskich, Pojezierza Wschodnio i Zachodniosuwalskiego, oraz w Lasach Rominckich i Pagórkach Rogalskich.

KOPALINY

Zgodnie z informacjami umieszczona na stronie internetowej Państwowego Instytutu Geologicznego na obszarze gminy Gołdap występują zewidencjonowane złoża kopalin wskazane w poniższej tabeli.

Tabela. Wykaz złóż kopalin zewidencjonowanych na terenie gminy Gołdap.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopaliny
1	Babki II	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
2	Bałupiany	złoże o zaniechany wydobyć	piaski i żwiry
3	Bałupiany II	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
4	Bałupiany IV	złoże eksploatowane	piaski i żwiry
5	Botkuny	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
6	Gołdap II	złoże skreślone z bilansu zasobów	piaski kwarcowe
7	Kolniszki	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
8	Kośmidry	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
9	Kozaki	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
10	Marcinowo	złoże rozpoznane szczegółowo	surowce ilaste ceramiki budowlanej
11	Niedzwica	złoże eksploatowane	torfy
12	Niedzwica 4	złoże rozpoznane szczegółowo	torfy
13	Niedzwica II	złoże rozpoznane szczegółowo	torfy
14	Niedzwica III	złoże eksploatowane	torfy
15	Wiłkajcie	złoże eksploatowane	piaski i żwiry
16	Wiłkajcie – Niedzwica III	złoże eksploatowane	torfy
17	Wronki Wielkie	złoże rozpoznane szczegółowo	surowce ilaste ceramiki budowlanej

Ponadto na terenie gminy Gołdap występują zasoby eksploatacyjne wód leczniczych ujętych otworem GZ-1 z utworów jurajskich oraz ujętych otworem GZ-2 z utworów kredowych w Gołdapi, które zostały zobrazowane na rysunku projektu studium.

Na terenie gminy Gołdap zlokalizowane są tereny górnicze, które również zostały przedstawione na rysunku projektu studium tj.:

- a) Bałupiany IV (PG 1),
- b) Gołdap Zdrój 1 (PG 2),
- c) Gołdap Zdrój 2 (PG 3),
- d) Kośmidry (PG 4),
- e) Kozaki (PG 5),
- f) Marcinowo (PG 6),
- g) Niedzwica (PG 7),
- h) Niedzwica III (PG 8),
- i) Wiłkajcie (PG 9),
- j) Wiłkajcie – Niedzwica III (PG 10).

Na terenie miasta i gminy Gołdap nie występują obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochrony.

FLORA

Na terenie gminy Gołdap występują duże kompleksy leśne, które stanowią: Puszcza Romincka, Puszcza Borecka, lasy pokrywające Szeskie Wzgórza, Lasy Skaliskie. Wśród typów zbiorowisk roślinnych-leśnych dominuje wykształcający się na glinie morenowej i utworach piaszczysto gliniastych las liściasty-grąd *Tilio-Carpinetum* odmiany subborealnej. W składzie gatunkowym tutejszych grądów (Lasy Świeże, Lasy Mieszane Świeże, Lasy wilgotne w typologii leśnej), a więc lasów liściastych z dużą domieszką świerka, przeważają gatunki drzew iglastych (głównie świerk).

Specyficzną cechą tutejszych siedlisk lasów świeżych (grądowych) jest silna dominacja i ekspansywność lipy *Tilia cordata* kosztem dębu szypułkowego *Quercus robur* i grabu *Carpinus betulus*, stąd zostały one wyodrębnione dawniej, jako odrębny zespół tak zwany grąd lipowo-świerkowy *Tilio-Piceetum*.

Na utworach z dominacją piasków i na wałach piaszczystych kemów wykształciły się zespoły borów (bory świeże i bory mieszane świeże). Są to subkontynentalne bory sosnowe i świerkowe *Peucedano-Pinetum* lub kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe *Quercus roboris-Pinetum* odmiany subborealnej ze świerkiem, względnie *Serratulo-Pinetum*. Największe powierzchnie zajmują one w Niecce Skaliskiej, Niecce Gołdapskiej i w północno-wschodniej części Puszczy Rominckiej.

Obniżenia międzymorenowe, zagłębienia wytopiskowe i zastoiska porastają leśne zbiorowiska bagiennie (las mieszany bagienny, bór mieszany bagienny i bory bagiennie). Cechą charakterystyczną jest duży udział w tych typach leśnych zespołu borealnej świerczyny na torfie *Sphagno-Piceetum*. Mniejsze powierzchnie zajmują olsy porzeczkowe *Ribo nigri-Alnetum*, olsy torfowcowe *Sphagno-Alnetum*, bory bagiennie *Vaccinio uliginosi-Alnetum*, oraz różne sukcesyjne i regeneracyjne postaci tych zespołów np. brzezina bagienna *Betuletum pubescentis*, biel (las sosnowo-brzozowy) *Thelypteri-Betuletum*.

Strefę przejścia między zbiorowiskami lasów bagiennych i lasów na siedliskach świeżych zajmują zbiorowiska lasów wilgotnych tj. subborealne grądy *Tilio-Carpinetum* typu niskiego, wilgotne lasy dębowo-świerkowe *Quercus-Piceetum* i sosnowe bory trzęślicowe *Molinio-Pinetum*.

W dolinkach cieków, strumieni i rzek na terenach leśnych wykształciły się łągi olszowo-jesionowe *Fraxino-Alnetum*, w strefie przejścia do zbiorowisk lasów świeżych, na siedliskach wilgotnych łągi wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*, a doliny szybko płynących potoków o podłożu piaszczysto-żwirowym i kamienistym zajmują niewielkie płaty podgórnego łągu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum*.

Na piaszczysto-mułowych meandrach Gołdapy i Jarki rozwinęły się w niektórych nielicznych fragmentach wikliny nadrzeczne (zespół *Salicetum triandro-viminalis*), a w tarasie zalewowym przy korycie można spotkać fragmenty łągów wierzbowo-topolowych *Salicetum albo-fragilis*.

Poza terenami leśnymi, jak również w ich obrębie wykształciły się wszystkie typy torfowisk. Na terenach wododziałowych i w obniżeniach między morenowych wykształciły się torfowiska wysokie i przejściowe, czasem z występującymi pośrodku nich kwaśnymi jeziorami dystroficznymi (np. na Tatarskiej Górze). Zbiorowiska torfowisk wysokich to zespoły mszaru wysokotorfowcowego *Sphagno-magellanicii*, karłowatej sośniny *Ledo-Sphagnetum* i boru bagiennego. Z kolei na torfowiskach przejściowych (również w sąsiedztwie jezior dystroficznymi) rozwijają się zespoły mszarów i płatu torfowcowego z klasy *Scheucerio-caricetea fuscae* oraz borealnej świerczyny na torfie.

Torfowiska niskie wykształciły się w strefie krawędzi dolin rzecznych i jeziornych, a także w zagłębieniach terenu, jako torfowiska topogeniczne. Pod wpływem gospodarki człowieka (wycinka lasów, melioracje, systematyczne koszenie lub wypas) wykształciły się na nich zbiorowiska roślinności bagiennnej i szuwarowej ze związków *Magnocaricion* i *Phragmition*. Są to głównie:

- zbiorowiska turzycowe (*Magnocaricion*) z dominującymi w warstwie zielnej turzycami *Carex ssp.* i mozgą trzcinowatą *Phalaris arundinacea*;
- zbiorowiska szuwarowe (*Phragmition*) z dominującą głównie trzciną *Phragmites australis*, pałką wodną *Typha latifolia*, manną mielec *Glyceria aquatica*, tatarakiem *Acorus calamus*, skrzypem bagiennym *Equisetum limosum* i narecznicą błotną *Dryopteris thelypteris*;
- zbiorowiska mechowiskowe i mszysto-turzycowe;
- zbiorowiska łąkowo-pastwiskowe zmeliorowanych torfowisk niskich (mursze) i gleb mineralnych (związki *Calthion* i *Arrhenaerion elatioris*).

Obecnie większość torfów niskich została zmeliorowana i jest częściowo użytkowana jako łąki i pastwiska. Odwodnione torfowiska niskie i zagłębienia bezodpływowe, które zaprzestano użytkować porastają zbiorowiska ziołoroślne (np. *Filipendulo-Geraniumetum*), krzewiasto-szuwarowe (głównie wierzby i trzcina), wtórne łąkowiska (*Salicetum pentandrocineriae*) oraz zarośla łągopodobne.

Na terenach źródliskowych (np. skraj misy jeziornej, doliny rzecznej, źródliko u podstawy stoku, miejsce wysięku wód) wykształciły się torfowiska źródliskowe. Na skraju doliny rzecznej,

misy jeziornej i u podstawy stoku moreny lub kemu wytworzyły się torfowiska typu zawieszzonego, porośnięte roślinnością łągową z typu łągu źródłiskowego, z drzewostanem budowanym przez olszę, jesion lub wiąz. Z kolei w miejscach wysięku wód na płaskich terenach wykształciły się torfowiska typu kopułowego porośnięte zbiorowiskami szuwarowymi.

Cechą charakterystyczną tutejszego krajobrazu jest występowanie bardzo licznych naturalnych i antropogenicznych zbiorników małej retencji tj. zbiorników okresowych w obniżeniach polnych i łąkowych (czasem ze stale stagnującą wodą – tzw. śródpolne wodne oczka), sztucznych torfianek, glinianek, obniżeń terenu zalanych przez bobry, zalanych łożowisk i podmokłych zadrzewień oraz jezior polodowcowych.

Na terenie gminy Gołdap rozpoznano następujące nie leśne siedliska podlegające ochronie:

- starorzeczka i inne naturalne zbiorniki z wykształconymi zbiorowiskami roślinnymi ze związków *Nymphaeion* i *Potamogetonion*,
- naturalne dystroficzne (kwaśne) zbiorniki wodne (głównie w lasach i ich otoczeniu),
- zalewane muliste brzegi rzek (*Bidentalia*),
- nizinne rzeki i strumienie ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion* (zmeliorowane torfy niskie, torfy niskie topogeniczne),
- mokre łąki użytkowane ekstensywnie-zespoły *Cirsio-Polygonetum*, *Trollio-Polygonetum*, *Cirsietum rivularis* (zmeliorowane torfowiska),
- torfowiska wysokie i przejściowe (*Sphagnetalia magellanici*, *Rhynchosporion albae*, *Caricion lasiocarpae*),
- źródlika i torfowiska źródłiskowe (*Montio-Cardaminea*),
- torfowiska soligeniczne (*Caricion davallianae*, *Caricion fuscae*, *Molinietalia* i *Phragmitetalia*),
- szuwały wielkoturzycowe (*Magnocaricion*),
- naturalne dystroficzne zbiorniki wodne,
- twarowodne oligotroficzne jeziora z łąkami podwodnych ramienic (*Charetea*).

Wymienione typy siedlisk przyrodniczych w warunkach powiatu zajmują wszystkie torfowiska wysokie, przejściowe i źródłiskowe oraz większość torfów niskich użytkowanych gospodarczo (wypas, koszenie). Gruntów przez nie zajętych nie można zalesiać, gdyż przez to siedliska te tracą właściwości biocenotyczne.

Na terenie gminy Gołdap udokumentowano występowanie następujących zagrożonych i wymierających gatunków roślin z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin: cisa *Taxus baccata*, grzybieni północnych *Nymphaea candida* (jeziora na terenie Wzgórz Szeskich), bażyny czarnej *Empetrum nigrum* (chroniona w 3 rezerwach), maliny morożki *Rubus chamaemorus* (rez. Mechacz), wielosiłtu błękitnego *Polemonium coeruleum* (różne typy lasów, gatunek liczny), wełnianeczki alpejskiej *Baeothryon alpinum* (torfowiska przejściowe i źródłiskowe), turzycy strunową *Carex chordorrhiza*, życicową *Carex loliacea*, szczupłą *Carex disperma*, ościstą *Carex atherodes*, bagienną *Carex limosa* (torfowiska wysokie, przejściowe, lasy i bory na siedliskach bagiennych, zbiorowiska roślinne jezior dystroficznych. Część stanowisk tych gatunków turzycy chroniona jest w rezerwach na terenie Nadleśnictwa Gołdap), storczyków: Ruthego *Dactylorhiza Ruthel*, wyblin jednolistny *Malaxis monophyllos*, żłobika koralowego *Corallorhiza trifida*, kukulka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, bałtycka *D. Baltica*, storczyk męski *Orchis mascula*.

Dodatkowo na terenie gminy Gołdap występują następujące gatunki roślin chronionych: barwinek pospolity (*Vinca minor*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*), wawrzynek wilcze łyczo (*Daphne mezereum*), malina morozka, arnica górską (*Arnica montana*), barwinek pospolity (*Vinca minor*), goździk piaskowy (*Dianthus mezereum*), gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis*), grązeł żółty (*Nuphar luteum*), kruszczyk błotny (*Epipactis palustris*), kruszczyk szerokolistny (*Epipactis latifolia*), kukulka krwista (*Daetylorthiza incarnata*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*), listera jajowata (*Listera ovata*), parzydło leśne (*Arunkus dioicus*), pióropusznik strusi (*Matteucia struthiopteris*), podkolan biały (*Plantanthera bifolia*), podkolan zielonawy (*Plantanthera chloranta*), rosziczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), sasanka łąkowa (*Pulsatilla pratensis*), sasanka otwarta (*Pulsatilla patens*), storczyk plamisty (*Orchis patens*), szafirek drobnokwiatowy (*Muscari maculata*), orlik pospolity (*Aquilegia vulgaris*), pomocnik baldaszkowy (*Chimaphila umbellata*), pokrzyk wilcza jagoda (*Atropa belladonna*), rojownik pospolity (*Iovvibarba sobolifera*), tajemna jednostronna (*Goodyera repens*), tojad mocny (*Aconitum napellus*), widłak cyprysowaty (*Diphasium tristachyum*), widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), widłak spłaszczony (*Lycopodium complanatum*), widłak wroniec (*Lycopodium selago*), grzyby: smardzowate (*Morchellaceae*), purchawica olbrzymia, szmaciak (*Sparassis*), sopłówka (*Heridium*), sromotnikowate (*Phallaceae*), porosty: brodaczkowate (*Usneaceae*), chrobotek (*Cladonia*).

Ważną cechą miejscowej szaty roślinnej wynikającą z warunków klimatycznych jest występowanie wielu gatunków roślin będących relikdami postglacjalnymi i gatunkami borealnymi tj. bażyny czarnej, maliny morożki, brzozy niskiej, wielosiłtu błękitnego, turzycy strunowej, manny litewskiej.

FAUNA

Na terenie gminy Gołdap udokumentowano występowanie następujących, ginących i zagrożonych gatunków zwierząt wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt:

- bezkręgowce – niepylaka mnemoszyna *Parnassius mnemosyne*,
- płazy - traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*,
- ssaki - wilka *Canis lupus*, rysia *Felix lynx*, wydry *Lutra lutra*, bobra, smużki *Sicista betulina*,
- ptaki - bąka *Botaurus stellaris*, orlika krzykliwego *Aquila pomarina*, rybołowa *Panadion haliaetus*, bielika *Haliaetus albicilla*, żurawia *Grus grus*, kropiatki *Porzana porzana*, samotnika *Tringa ochropus*, włochatki *Aegolius funereus*, puchacza *Bubo bubo*, dzięcioła trójpalczastego *Dryocopus*, dzięcioła białostrzywego *Dryocopus leucocephalus* (Lasy Skaliskie, Puszcza Romincka), siniaka *Columba oenans*.

Spotyka się również liczne stanowiska (po ponad kilkadziesiąt stanowisk rozrodczych) gatunków płazów wymienionych w Dyrektywie Siedliskowej Unii Europejskiej tj.: kumaka nizinnej *Bombina bombina*, żaby moczarowej *Rana arvalis* i grzebiuszki ziemnej *Pelobates fuscus*.

Z wyżej wymienionych zagrożonych gatunków liczebność orlika krzykliwego, żurawia, derkacza i samotnika stanowi znaczny procent liczebności ich krajowych populacji.

Ponadto na terenie gminy występują następujące gatunki zwierząt podlegające ochronie prawnej:

- owady: tęczaki (*Calosoma*), biegacze (*Carabus*), kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*), mieniak tęczy (*Apatura iris*), paź królowej (*Papilio macjon*), trzmiele
- ślimak winniczek (*Halix pomatia*)
- ropuchy (*Bufo*),
- rzekotka drzewna (*Hyla arborea*)
- jaszczurki (*Lacertilia*)
- węże (*Serpents*)
- ptaki: brodzące, blaszkodziobe, jastrzębiowate, żurawiovate, siewkowce, kuraki, gołębiowe, kukułka (*Cuculus canorus*), lelek kozodój (*Caprimulgus europaeus*), perkozy, jerzyk (*Aprus apus*), sowy, dzięcioły, wróblowate
- ssaki: jeże, kret (*Talpa europaea*), ryjówkowate, nietoperze, wiewiórka (*Scirus vulgaris*), popielicowate, gronostaj (*Mustela erminea*), łasica (*Mustela nivalis*).

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na terenie miasta i gminy Gołdap wszystkie formy ochrony przyrody stanowią układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form, łączonych korytarzami ekologicznymi.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) na terenie miasta i gminy Gołdap wyróżnia się formy ochrony przyrody wymienione poniżej.

Rezerваты przyrody:

- Rezerwat Torfowisko na Tatarskiej Górze o powierzchni około 1,87 ha powołany w celu ochrony kompleksu torfowisk przejściowych i wysokich oraz zbiornika dystroficznego wraz ze stanowiskiem turzycy skąpokwiatowej, rosiczki długolistnej oraz innych gatunków roślin chronionych (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2012 r. poz. 1095),
- Rezerwat Mechacz Wielki o powierzchni około 146,72 ha powołany w celu zachowanie torfowiska wysokiego wraz z borem bagiennym i stanowiskami wielu rzadkich gatunków roślin (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2010 r. Nr 182 poz. 2311 - MP z 1974 r. Nr 28, poz. 172),
- Rezerwat Czarnówko o powierzchni 32,15 ha obszar obejmujący torfowisko porośnięte lasem wraz z przylegającymi fragmentami drzewostanów rosnących na gruntach mineralnych (Zarządzenie nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 12 marca 2014 roku w sprawie uznania obszaru za rezerwat przyrody „Czarnówko” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2014 r. Poz. 1280).

Zasady gospodarowania w rezerwach oraz obowiązujące na ich terenie zakazy określają przepisy dotyczące ochrony przyrody.

Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej

Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej ustanowiony został w celu ochrony wartości przyrodniczych, historycznych oraz walorów krajobrazowych i wypoczynkowych obszaru stanowiącego głównie lasy Puszczy Rominckiej, których granicę od północy stanowi polsko-rosyjska granica państwowa, a od południa i wschodu nasyp linii kolejowej z początków XX wieku. Park został utworzony w dniu 14.01.1998 roku rozporządzeniem Wojewody Suwalskiego nr 6/98 Parkiem Krajobrazowym Puszczy Rominckiej. W 2005 roku Wojewoda Warmińsko – Mazurskiego Rozporządzeniem Nr 35 z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj.

Warm.-Maz. z 2005 r. Nr 140 poz. 1647) opisał przebieg granic Parku i otuliny, określił szczególne cele ochrony Parku oraz wprowadził zakazy obowiązujące w jego granicach.

Powierzchnia Parku wynosi 14 620 ha, a otulina parku 7942 ha. Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej jest kompleksem leśnym o znacznym stopniu naturalności, w którym występują liczne relikty roślin polodowcowych, charakteryzuje się dużą zmiennością środowisk roślinnych; swoim charakterem przypomina tajgę.

Szczegółowe zasady ochrony środowiska na terenie Puszczy Rominckiej zawarte są w Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej.

Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie miasta i gminy Gołdap występuje pięć obszarów chronionego krajobrazu ustanowionych Rozporządzeniem Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 52 poz. 725) w stosunku do których obowiązują następujące przepisy:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy o powierzchni 30 534,0 ha położony również w granicach gmin Budry, Banie Mazurskie, miasta i gminy Węgorzewo – Rozporządzenie Nr 49 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 108 poz. 1831),
- Obszar Chronionego Krajobrazu Grabowo o powierzchni 3764,5 ha – Rozporządzenie Nr 23 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Grabowo (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 70 poz. 1339),
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich o powierzchni 12495,1 ha – Rozporządzenie Nr 39 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Wzgórz Szeskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 71 poz. 1365),
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Błędzianki o powierzchni 5994,5 ha położony również w granicach gminy Dubieninki – Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Błędzianki (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 70 poz. 1338),
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej o powierzchni 7740,0 ha – Rozporządzenie Nr 30 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 70 poz. 1346).

Obszary NATURA 2000

- A. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Puszcza Romincka – kod obszaru PLH280005.
- B. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Borecka – kod obszaru PLH280016.
- C. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Borecka – kod obszaru PLH280006.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Gołdapska Struga o powierzchni 183 ha powołany Rozporządzeniem Nr 132 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 46, poz. 866 z 1999 r.).
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tatarska Góra o powierzchni około 572 ha powołany Rozporządzeniem Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 46, poz. 867 z 1999 r.).

Pomniki przyrody

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie gminy i miasta Gołdap zgodnie z ewidencją pochodzącą z zasobów Urzędu Miejskiego w Gołdapi.

Tabela. Wykaz pomników przyrody zgodnie z ewidencją Urzędu Miejskiego w Gołdapi.

Lp.	Nazwa	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika	Miejscowość	Opis lokalizacji
1	Dąb szypułkowy	Dec. Dyr. Wydz. RLS 41OB z 24.11.1975	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia w cm 320	Gołdap	tereny zabudowane w mieście, ul. Malarska
2	Lipa drobnolistna (o czterech pniach)	Dec. Woj. Suwalskiego z 05.05.1977 r. Nr 24, Dz.Urz. WRN Nr 8, poz. 39	Lipa drobnolistna o czterech pniach o obwodach 300, 254, 278, 177 cm	Juchnajcie	obszar zabudowy zagrodowej

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GOŁDAP

3	Dąb szypułkowy	Dec. Woj. Suwalskiego z 05.05.1977r. Nr 24, Dz. Urz. WRN Nr 8 poz.39	Dąb szypułkowy o obwodzie 303 cm	Gołdap	tereny zabudowane w mieście przy ul. Paderewskiego
4	Dąb	Dec. Woj. Suwalskiego z 05.05.1977 r. Nr 24, Dz. Urz. WRN Nr 8 poz.39	Dąb o obwodzie pnia 401 cm	Gołdap	park miejski przy Placu Zwycięstwa
5	Buk zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Buk rosnący na terenie parku podworskiego, o obwodzie pnia 175 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach, Rakówek
6	Grupa 4 drzew – dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Cztery dęby o obwodach pni 214,170,183,167 cm	Jurkiszki	przy posesji Nadleśnictwa Gołdap
7	Klon zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Klon zwyczajny o obwodzie 270 cm	Gołdap	alejka spacerowa na terenie parku Placu Zwycięstwa
8	Topola biała	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Topola biała o obwodzie 595 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach, Rakówek
9	Klon zwyczajny	Zarządzenie Nr 12/80 Woj.Suw. z12.03.1980r. Dz. Urz .WRN w Suwałkach Nr 2	Klon zwyczajny o obwodzie 294 cm	Gołdap	pas drogi powiatowej - ul. Wolności
10	Dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	Dąb o charakterystycznym kształcie	Jurkiszki	przy drodze do osady nadleśnictwa
11	Jesion wyniosły	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	Jesion wyniosły o obwodzie 295 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach
12	Klon zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	Klon zwyczajny o obwodzie 348 cm	Jurkiszki	przy posesji Nadleśnictwa Gołdap
13	Żywniak olbrzymi	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	żywniak olbrzymi, rozgałęziony dwupienny o obwodzie 144 cm	Hajnówek	droga gospodarcza Lasów Państwowych przy granicy państwa
14	Grupa 21 drzew Jarzab Szwedzki	Rozp. Nr 32/96 Woj. Suwalskiego z dnia26.06.96r.Dz. Urz .Woj. Suw Nr 49 poz.139	Drzewa rosnące w formie parku osiedlowego	Gołdap	park osiedlowy przy ul. Kościuszki
15	Klon zwyczajny	Rozp. Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dnia 14.12.98r.Dz. Urz .Woj. Suw Nr 74 poz.510	Klon zwyczajny o obwodzie pnia 300 cm	Galwecie	teren cmentarza niemieckiego w pobliżu drogi Gołdap – Żytkiejmy
16	Zespół 6 głazów narzutowych	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Głazy narzutowe	Tatary	zbocze Tatarskiej Góry na terenie Leśnictwa Nasuty
17	Głaz narzutowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Głaz narzutowy	Tatary	zbocze Tatarskiej Góry
18	Buk purpurowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Buk purpurowy o obwodzie 413 cm	Blenda	ruiny po zabudowie folwarcznej
19	Głaz narzutowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 152 Olsztyn dnia 2001.12.27	Głaz narzutowy	Nasuty	na terenie leśnym
20	Żywniak zachodni	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 152 Olsztyn dnia 2001.12.27	Żywniak zachodni o obwodzie 210 cm	Jany	obszar zabudowy zagrodowej

Porównując rejestr pomników przyrody Urzędu Miasta w Gołdapi oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (<http://bip.olsztyn.rdos.gov.pl/pomniki-przyrody>) występują rozbieżności tj.: w ewidencji pomników przyrody Urzędu Miasta w Gołdapi nie widnieje 5 obiektów. W poniższej tabeli przedstawiono wykaz pomników przyrody nieuwzględnionych w wykazie znajdującym się w zasobach Urzędu Miejskiego w Gołdapi wraz z wyjaśnieniem.

Tabela. Wykaz pomników przyrody widniejących w rejestrze RDOŚ w Olsztynie, a nieuwzględnionych w rejestrze Urzędu Miasta w Gołdapi.

Lp.	Nr ewid.	Nazwa	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika	Opis lokalizacji	Wyjaśnienie
1	67	Głaz narzutowy	Dz. Urz. WRN w Białymstoku Nr 10 poz. 125 z 1962 r.	Głaz narzutowy o obwodzie 1520 cm.	N-ctwo Czerwony Dwór, L-ctwo Rogonie, oddz. 222c	Pomnik położony poza granicami miasta i gminy Gołdap.

2	172	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> – 3 szt.	Dz. Urz. WRN Nr 8 poz. 39 z 1977 r. Dec. Nr 24 Woj. Suw. Z 05.05.1977 r.	dąb szypułkowy o obwodzie 190, 225 i 240 cm	w. Kalniszki, N-ctwo Czerwony Dwór, L-ctwo Kalniszki, Uroczysko Borki, na skrzyżowaniu linii	Pomnik położony poza granicami miasta i gminy Gołdap.
3	234	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. z 12.03.1980 r.	jesion wyniosły o obwodzie 237 cm	m. Gołdap, ul. Wojska Polskiego, przy SP nr 4	Wykreślony z ewidencji pomników (pomnik nieistnieje).
4	281	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> – 7 szt.	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 7 poz. 26 z 1984 r.	buk pospolity o obwodzie 240, 195, 242, 167, 183, 247, 217 cm	N-ctwo Gołdap, L-ctwo Bludzie, oddz. 80f	Pomnik położony poza granicami miasta i gminy Gołdap.
5	982	Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Poz. 3351 z 17.09.2014 r.	Cis pospolity o obwodzie 21 cm	Nadleśnictwo Olecko, Leśnictwo Nasuty, oddz. 110 b, pod szczytem Szeskiej Góry	Według informacji przekazanych przez Urząd Miejski w Gołdapi pomnik nie istnieje.

Korytarze ekologiczne

W granicach gminy Gołdap występuje wzajemnie powiązana sieć korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację roślin, zwierząt i grzybów.

Ilustracja. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Gołdap.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

ZABYTKI

Podstawowym aktem prawnym regulującym przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków jest ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami według której formami ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków,
- uznanie za pomnik historii,
- utworzenie parku kulturowego,
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Ustawa przewiduje, iż w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- parków kulturowych.

Wykaz obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków przedstawiono w projekcie Studium.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNO – INŻYNIERYJNA MIASTA I GMINY GOŁDAP

Sieć wodociągowa

Gminna sieć wodociągowa jest zarządzana przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o w Gołdapi. System zaopatrzenia w wodę miasta i gminy Gołdap składa się ze studni głębinowych wraz z siecią dystrybucji wody: 22 studni głębinowych zlokalizowanych na terenie gminy Gołdap, 9 systemów lokalnych ujęć wody wraz z sieciami wodociągowymi. Ujęcia wody znajdują się w następujących miejscowościach: Gołdap, Boćwinka, Górne, Bronisze, Kolniszki, Kowalki, Kozaki, Mażucie, Pogorzel.

Możliwość korzystania z wodociągów gminnych posiada 88,4% mieszkańców, w tym na obszarze gminy 70,8% i na obszarze miasta 97,0 %. Bez możliwości podłączenia do sieci wodociągu gminnego pozostają mieszkańcy wsi: Jeziorki, Główka, Pietraszki i Wiłkajcie. Gmina Gołdap posiada duże zasoby wód podziemnych, a co za tym idzie dobrze rozbudowaną infrastrukturę uzdatniania wody i sieci dystrybucyjnej. Dobowa zdolność produkcyjna czynnych urządzeń do uzdatniania wody jest wykorzystywana w sposób następujący: Gołdap – ok. 56%, Boćwinka – ok. 43%, Górne – ok. 0,52%, Bronisze – ok. 0,07%, Kolniszki – ok. 0,269%, Kowalki – ok. 0,493%, Kozaki – ok. 0,35%, Mażucie – ok. 0,116%, Pogorzel – ok. 0,31%.

Sieć kanalizacyjna

System kanalizacji sanitarnej miasta i gminy Gołdap oparty jest na działaniu oczyszczalni ścieków znajdujących się w następujących miejscowościach:

- Gołdap – oczyszczalnia składająca się z części mechanicznej, biologicznej i osadowej, obsługująca miejscowość Gołdap, Grabowo, Wronki, Rostek, Kozaki, Jabramowo, Niedrzwica, Kośmidry, Botkuny, Jurkiszki i Kolniszki,
- Babki – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczno-chemiczna, obsługująca miejscowość Babki i Żelazki,
- Galwiecie – oczyszczalnia całkowicie zautomatyzowana i monitorowana w sposób ciągły,
- Boćwinka – oczyszczalnia została przebudowana w 2010 roku i obsługuje miejscowość Boćwinka, Boćwiński Młyn, Różyńsk Mały i Dąbie,
- Wilkasy,
- Bronisze,
- Mażucie;

Gminna sieć kanalizacyjna zarządzana jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o w Gołdapi. Łączny wskaźnik skanalizowania obszaru miasta i gminy wynosi 75%, w tym na obszarze gminy 45% i na obszarze miasta 90%.

Indywidualne gospodarstwa wiejskie ścieki bytowe i gospodarcze odprowadzają do przygospodarskich szamb, bądź rozsączane są bezpośrednio do gruntu lub odprowadzane do naturalnych cieków i rowów melioracyjnych.

Gospodarka odpadami stałymi

Gospodarka odpadami na terenie miasta i gminy Gołdap realizowana jest na podstawie „Gminnego regulaminu gospodarki odpadami”. Docelowo w ramach powołanego Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Ełku problem odbioru odpadów z miasta i gminy Gołdap oparty jest na wspólnych zasadach funkcjonowania międzygminnego systemu (skupiającego 12 gmin) ze składowiskiem odpadów Siedliskach koło Ełku.

Na terenie miasta i gminy Gołdap funkcjonuje zorganizowanym systemem zbiórki odpadów; do gromadzenia odpadów wykorzystywane są pojemniki oraz kontenery porożstawiane we wszystkich miejscowościach gminnych, zaś ich opróżnianie i transport odbywa się poprzez obsługującą firmę.

Na terenie gminy nie stwierdzono problemu „dzikich wysypisk”.

System zaopatrzenia w gaz ziemny

Obecnie miasto Gołdap zaopatrywane jest w części z importowanego z Rosji skroplonego gazu ziemnego. W perspektywie kilku lat planowana jest budowa rozprężni gazu, która umożliwi zaopatrywanie z sieci pojedynczych odbiorców.

Poza obszarem miasta Gołdap sieć gazowa nie występuje.

System zaopatrzenia w energię elektryczną

Przez teren miasta i gminy Gołdap przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Gołdap – Olecko ze stacją elektroenergetyczną 110/15 kV (GPZ) zlokalizowaną w Gołdapi. W ramach przebudowy sieci energetycznej planowana jest budowa nowej linii elektroenergetycznej 110 kV z Olecka do Gołdapi. Przebieg projektowanej sieci na terenie gminy

(długość ok. 14.4 km) pokazano na rysunku studium. Realizacja projektu ma na celu przede wszystkim:

1. poprawę bezpieczeństwa energetycznego regionu,
2. zwiększenie pewności dostaw energii elektrycznej,
3. zwiększenie możliwości przyłączania nowych podmiotów gospodarczych, w tym w szczególności energochłonnych,
4. rozwój energetyki odnawialnej, w szczególności wiatrowej.

Dostawa energii elektrycznej do odbiorców miasta i gminy Gołdap odbywa się liniami średniego napięcia 15kV zasilanymi ze stacji elektroenergetycznej 110/15 kV GPZ Gołdap i dalej poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz linie niskiego napięcia 0,4 kV.

Obecnie wszyscy mieszkańcy gminy Gołdap mają zapewnione dostawy energii elektrycznej. Istniejące sieci są poddawane bieżącym konserwacjom.

5.2. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

W przypadku braku realizacji projektu Studium niemożliwe stanie się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy Gołdap. Mogą przez to nastąpić pewne charakterystyczne zmiany w sferze dyspozycji przestrzennej i ochrony środowiska, takie jak chaotyczny rozwój budownictwa, rozproszenie zabudowy, brak uporządkowania formy i funkcji obiektów, czy brak infrastruktury technicznej. Brak późniejszych dokładnych ustaleń planów miejscowych dotyczących uporządkowania zabudowy (forma, wysokość) i funkcji, a w szczególności brak wyznaczonych wskaźników dotyczące podstawowych parametrów urbanistycznych jak.: intensywność zabudowy, wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki, udział powierzchni biologicznie czynnej, mogłoby spowodować bezpośrednio utratę walorów krajobrazowych i istotne straty w florze i faunie. Skutkiem niekontrolowanego rozwoju nowych enklaw zabudowy byłoby nie tylko ograniczenie funkcji środowiskowych obszarów, ale również zmniejszenie roli społecznej obszarów – wykorzystanie terenów usługowych i przemysłowych.

Brak decyzji Rady Miasta w sprawie przystąpienia do opracowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnych z ustaleniami Studium miasta i gminy, może doprowadzić do:

- Degradacji stanu sanitarnego atmosfery i warunków klimatycznych (pogorszenia warunków termicznych, solarnych i aerosanitarnych).
- Degradacji środowiska glebowego, w tym zwiększenia zawartości metali ciężkich i nadmiernej kwasowości.
- Degradacji środowiska wodnego, w tym eutrofizacji wód.
- Degradacji flory i fauny.
- Pogorszenia warunków zdrowia i życia mieszkańców.
- Braku konkurencyjności środowiska przyrodniczego w mieście i gminie Dobre Miasto w stosunku do innych obszarów w regionie.

Brak przewidywanych w projekcie Studium realizacji inwestycji w zakresie ochrony wód spowoduje:

- Degradację wód powierzchniowych oraz zwiększanie eutrofizacji wód prowadzące do zaniku życia biologicznego w środowisku wodnym.
- Obniżenia walorów turystyczno – wypoczynkowych miasta i gminy Gołdap.
- Wzrost zagrożenia sanitarnego obszarów zasobowych ujęć wód podziemnych oraz degradację użytkowych warstw wodonośnych i ograniczenia możliwości pozyskania wód na cele komunalne i przemysłowe.
- Przesuszenie i stepowienie użytków zielonych w wyniku obniżania zwierciadła wód gruntowych.
- Możliwość bakteriologicznego skażenia wód podziemnych w rejonach występowania źródeł zagrożeń (zrzuty nieoczyszczonych ścieków deszczowych, nielegalne wysypiska odpadów, nieszczelne szamba).
- Utrudnienie w dostosowaniu się do przepisów i spełniania wymogów unijnych.

Brak przewidywanych w projekcie Studium realizacji w zakresie gospodarki odpadami może spowodować poważne konsekwencje dla środowiska przyrodniczego, odpady stanowią bowiem ogniska zagrożeń zarówno dla wód powierzchniowych, podziemnych jak i powierzchni ziemi. Należy pamiętać, iż najbardziej podatne na przenikanie zanieczyszczeń są obszary pozbawione warstwy izolacyjnej.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku realizacji przewidywanych w projekcie Studium zadań z zakresu ograniczenia hałasu i wibracji to:

- Pogorszenie standardów zamieszkania na terenach położonych w strefach szkodliwego oddziaływania dróg.
- Pogorszenie warunków pracy i nauki w szkołach, biurach, sklepach i innych placówkach usługowych na terenie miejscowości położonych przy głównych szlakach komunikacyjnych.
- Pogorszenie walorów rekreacyjno – wypoczynkowych oraz walorów przyrodniczych na obszarze miasta i gminy Gołdap.

Potencjalne zmiany stanu środowiska, w przypadku braku przewidywanych w projekcie Studium działań w zakresie gospodarki leśnej i rolniczej to między innymi:

- Zubożenie walorów zdrowotnych i krajobrazowych środowiska przyrodniczego.
- Pogorszenie warunków klimatycznych w mieście i gminie.
- Zmniejszenie powierzchni terenów biologicznie czynnych i ograniczenie zdolności retencyjnych środowiska.
- Pogorszenie stanu zdrowotności roślinności.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Dla obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko należy zaliczyć tereny, na których służby ochrony środowiska stwierdzą przekroczenie dopuszczalnych, określonych w przepisach szczegółowych norm środowiskowych, co wpływa na pogorszenie stanu środowiska oraz warunki zdrowia i życia mieszkańców. W przepisach tych określono m.in. zasady postępowania administracyjnego w stosunku do podmiotów gospodarczych, których działalność może powodować ponadnormatywne obciążenie środowiska – niezależnie od założonych procesów planistycznych.

Do inwestycji o przewidywanym znaczącym oddziaływaniu na środowisko zalicza się wszystkie przedsięwzięcia wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213 poz. 1397 z późn. zm.). Należy jednak mieć na uwadze, iż informacje dotyczące planowanych inwestycji pojawiają się i są realizowane stopniowo:

- Ogólnie – na każdym z etapów miejscowego planowania przestrzennego,
- Szczegółowo – na etapie planowania realizacyjnego.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która będzie dopuszczalna na terenie miasta i gminy Gołdap, w przyszłości będzie musiało być sprowadzone do minimum przez zastosowanie zasad określonych w przepisach i szczegółowych opracowaniach planistycznych (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowywania inwestycji do realizacji.

Na terenie gminy i miasta Gołdap urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW będą kwalifikowane do grupy przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Natomiast do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być kwalifikowane urządzenia infrastruktury technicznej i drogowej oraz planowane obiekty związane z działalnością gospodarczą tj.:

- Droga krajowa nr 65 relacji granica państwa – Gołdap – Olecko – Ełk – Grajewo – Białystok – granica państwa.
- Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne.
- Miejsca eksploatacji kopalni ze złoża.
- Instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia.
- Stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 110 kV, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia.
- Łądowisko w obrębie Kozaki.
- Ośrodki wypoczynkowe lub hotele, zlokalizowane poza terenami mieszkaniowymi, terenami przemysłowymi, innymi terenami zabudowanymi i zurbanizowanymi terenami niezabudowanymi, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454), wraz z towarzyszącą im infrastrukturą.
- Zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą.
- Zabudowa usługowa inna niż wymieniona w pkt 54, w szczególności szpitale, placówki edukacyjne, kina, teatry, obiekty sportowe, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą.

Należy mieć na uwadze, iż szczegółowe ustalenia dotyczące w/w przedsięwzięć następować będą na etapie projektowania i realizacji tych przedsięwzięć. Ponadto dla obiektów klasyfikujących

się do grupy obiektów mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko istnieje obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym w określonych przypadkach sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.).

Opisanie stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na etapie opracowywania projektu Studium byłoby zadaniem trudnym do wykonania. Aby zbadać i określić stan środowiska należy przeprowadzić szereg wizji terenowych mających na celu m.in. szczegółową inwentaryzację występującej flory i fauny oraz szczegółowych analiz środowiskowych.

Ponadto należy podkreślić, iż studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy jest dokumentem kierunkowym określającym politykę przestrzenną na terenie miasta i gminy. Nie jest opracowaniem właściwym do szczegółowego określania zasad zagospodarowania, lecz wyznaczona ogólne ramy działań na poszczególnych obszarach. Dlatego też, ze względu na ogólny charakter ustaleń zawartych w projekcie Studium niemożliwe jest określenie szczegółowego wpływu, jaki realizacja zapisów projektu Studium wywrze na środowisko miasta i gminy Gołdap. Wpływ poszczególnych sposobów zagospodarowania na środowisko będzie możliwy dopiero po określeniu szczegółowych wytycznych co do zagospodarowania terenu i poznaniu planowanych rozwiązań technicznych. Zastosowane na poszczególnych terenach technologie i ich wpływ na środowisko, zależą będzie od użytkowników danego terenu i znajdują się poza zakresem oddziaływania projektu Studium. W związku z powyższym został określony jedynie ogólny charakter przewidywanych zmian środowiska.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) na terenie miasta i gminy Gołdap wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody:

A. Rezerwaty przyrody:

- a. Rezerwat Torfowisko na Tatarskiej Górze,
- b. Rezerwat Mechacz Wielki,
- c. Rezerwat Czarnówko.

B. Park krajobrazowy:

- a. Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej.

C. Obszary chronionego krajobrazu:

- a. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy,
- b. Obszar Chronionego Krajobrazu Grabowo,
- c. Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich,
- d. Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Błędzianki,
- e. Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej.

D. obszary Natura 2000:

- a. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Puszcza Romincka – kod obszaru PLH280005,
- b. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Borecka – kod obszaru PLH280016,
- c. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Borecka – kod obszaru PLH280006.

E. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy:

- a. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Gołdapska Struga,
- b. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tatarska Góra.

F. Pomniki przyrody:

Lp.	Nazwa	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika	Miejscowość	Opis lokalizacji
1	Dąb szypułkowy	Dec. Dyr. Wydz. RLS 410B z 24.11.1975	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia w cm 320	Gołdap	tereny zabudowane w mieście, ul. Malarska
2	Lipa drobnolistna (o czterech pniach)	Dec. Woj. Suwalskiego z 05.05.1977 r. Nr 24, Dz.Urz. WRN Nr 8, poz. 39	Lipa drobnolistna o czterech pniach o obwodach 300, 254, 278, 177 cm	Juchnajcie	obszar zabudowy zagrodowej
3	Dąb szypułkowy	Dec. Woj. Suwalskiego z 05.05.1977r.Nr 24, Dz. Urz. WRN Nr 8 poz.39	Dąb szypułkowy o obwodzie 303 cm	Gołdap	tereny zabudowane w mieście przy ul. Paderewskiego

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY GOŁDAP

4	Dąb	Dec .Woj. Suwalskiego z 05.05.1977 r. Nr 24, Dz. Urz. WRN Nr 8 poz.39	Dąb o obwodzie pnia 401 cm	Gołdap	park miejski przy Placu Zwycięstwa
5	Buk zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Buk rosnący na terenie parku podworskiego, o obwodzie pnia 175 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach, Rakówek
6	Grupa 4 drzew – dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Cztery dęby o obwodach pni 214,170,183,167 cm	Jurkiszki	przy posesji Nadleśnictwa Gołdap
7	Klon zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Klon zwyczajny o obwodzie 270 cm	Gołdap	alejka spacerowa na terenie parku Placu Zwycięstwa
8	Topola biała	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Topola biała o obwodzie 595 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach, Rakówek
9	Klon zwyczajny	Zarządzenie Nr 12/80 Woj.Suw. z12.03.1980r. Dz. Urz .WRN w Suwałkach Nr 2	Klon zwyczajny o obwodzie 294 cm	Gołdap	pas drogi powiatowej - ul. Wolności
10	Dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	Dąb o charakterystycznym kształcie	Jurkiszki	przy drodze do osady nadleśnictwa
11	Jesion wyniosły	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	Jesion wyniosły o obwodzie 295 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach
12	Klon zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	Klon zwyczajny o obwodzie 348 cm	Jurkiszki	przy posesji Nadleśnictwa Gołdap
13	Żywotnik olbrzymi	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	żywotnik olbrzymi, rozgałęziony dwupienny o obwodzie 144 cm	Hajnówek	droga gospodarcza Lasów Państwowych przy granicy państwa
14	Grupa 21 drzew Jarzab Szwedzki	Rozp. Nr 32/96 Woj. Suwalskiego z dnia26.06.96r.Dz. Urz .Woj. Suw Nr 49 poz.139	Drzewa rosnące w formie parku osiedlowego	Gołdap	park osiedlowy przy ul Kościuszki
15	Klon zwyczajny	Rozp. Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dnia 14.12.98r.Dz. Urz .Woj. Suw Nr 74 poz.510	Klon zwyczajny o obwodzie pnia 300 cm	Galwecie	teren cmentarza niemieckiego w pobliżu drogi Gołdap - Żytkiejmy
16	Zespół 6 głązów narzutowych	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Głązy narzutowe	Tatary	zbczce Tatarskiej Góry na terenie Leśnictwa Nasuty
17	Głaz narzutowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Głaz narzutowy	Tatary	zbczce Tatarskiej Góry
18	Buk purpurowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Buk purpurowy o obwodzie 413 cm	Blenda	ruiny po zabudowie folwarcznej
19	Głaz narzutowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 152 Olsztyn dnia 2001.12.27	Głaz narzutowy	Nasuty	na terenie leśnym
20	Żywotnik zachodni	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 152 Olsztyn dnia 2001.12.27	Żywotnik zachodni o obwodzie 210 cm	Jany	obszar zabudowy zagrodowej

Powiązania przyrodnicze na terenie miasta i gminy Gołdap mają ścisły związek nie tylko z lokalnym ekosystemem, ale także z ekosystemem regionu i kraju.

Dla potencjalnych inwestorów ważne są ustalenia dotyczące istniejących formy ochrony przyrody, w tym znajomość obowiązujących zakazów i nakazów określonych m.in. w rozporządzeniach Wojewody Warmińsko – Mazurskiego dotyczących obszarów chronionego krajobrazu.

Na terenach położonych w granicach obszarów chronionego krajobrazu obowiązują przepisy:

- Rozporządzenia Nr 49 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 108 poz. 1831).
- Rozporządzenia Nr 23 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Grabowo (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 70 poz. 1339).
- Rozporządzenia Nr 39 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Wzgórz Szeskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 71 poz.

1365).

- Rozporządzenia Nr 22 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Błędzianki (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 70 poz. 1338).
- Rozporządzenia Nr 30 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 70 poz. 1346).

Zgodnie z przepisami w/w dokumentów na obszarach chronionego krajobrazu wprowadzono następujące ustalenia:

1. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych Obszaru,
2. ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru,
3. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru.

Na Obszarach wprowadzono następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.1);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

1. wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
2. prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
3. realizacji inwestycji celu publicznego.

Ponadto w Rozporządzeniach określono wyjątki od w/w zakazów, dla których obowiązują odstępstwa.

Zasady funkcjonowania terenów znajdujących się w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej reguluje Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2005 r. Nr 140 poz. 1647, zaś dokładnie precyzuje je Plan Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej.

W granicach gminy Gołdap znajdują się trzy rezerваты przyrody tj.: Rezerwat Torfowisko na Tatarskiej Górze, Rezerwat Mechacz Wielki, Rezerwat Czarnówko oraz dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe tj.: Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Gołdapska Struga, Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tatarska Góra w granicach których obowiązują ustalenia odpowiednich przepisów.

Na terenie gminy Gołdap występują następujące Obszary Natura 2000: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Puszcza Romincka – kod obszaru PLH280005, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Borecka – kod obszaru PLH280016 oraz Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Borecka – kod obszaru PLH280006.

Istotnymi problemami rozwoju w gminie Gołdap są ograniczone możliwości wykorzystania terenów położonych w granicach obszarów Natura 2000, w tym:

- zagospodarowanie terenów zwłaszcza w dolinach cieków wodnych i sąsiedztwie zbiorników wodnych,
- lokalizacja nowej zabudowy, w szczególności obiektów mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,

- dopuszczenie realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- możliwość budowy i przebudowy dróg publicznych,
- regulacje cieków wodnych,
- budowa obiektów małej retencji i wykorzystanie energii odnawialnej,
- możliwość pozyskiwania kopalni.

Priorytetem na terenach Natura 2000 jest utrzymanie istniejących warunków siedliskowych i zachowanie ciągłości systemu powiązań ekologicznych. Projekt Studium przewiduje ewentualne zagospodarowanie terenów położonych w granicach obszarów Natura 2000 w sposób pozwalający na zachowanie występujących siedlisk i gatunków oraz w sposób im nie zagrażający.

Wśród największych zagrożeń i presji mających duży wpływ na obszary Natura 2000 wymienianych w Standardowych Formularzach Danych dla poszczególnych obszarów są m.in.:

- działania związane z rolnictwem tj.: zmiany metod uprawy, hodowla zwierząt, nawożenie, stosowanie biocydów, hormonów i środków;
- działania związane z leśnictwem tj.: wycinka lasu, sztuczne nasadzenia na otwartym terenie (nie-rodzimych drzew),
- działania związane z infrastrukturą komunikacyjną i techniczną tj.: drogami i autostradami, liniami energetycznymi i telefonicznymi, ścieżkami, szlakami pieszymi i rowerowymi, rurociągami, liniami kolejowymi, TGV;
- działania związane z procesami urbanizacyjnymi tj.: rozproszenie zabudowy, rzuty, w tym usuwanie odpadów z gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych, budynki w krajobrazie;
- działania związane z wykorzystaniem zasobów biologicznych innych niż rolnictwo i leśnictwo tj.: morskich i słodkowodnych (akwakultura), profesjonalne aktywne wędkowanie, wędkarstwo, łowiectwo;
- działania związane z wtargnięciem człowieka i zaburzenia tj.: szybownictwo, delta samolot, parolotniarstwo, loty balonem, deptanie, nadużywanie, wandalizm, intensywne utrzymanie porządku publicznego (czyszczenie plaż), usunięcia drzew przydrożnych, płoty, grodzenia, śmierć zwierząt lub zranienie przez zderzenia, infrastruktura sportowa i rekreacyjna,
- działania wywołujące skażenie środowiska tj.: nadmiar energii (uciążliwości hałasowe), zanieczyszczenie wód powierzchniowych, zanieczyszczenie gleb,
- działania związane z procesami naturalnymi tj.: zamulanie, konkurencja międzygatunkowa i choroby.

W związku z tym, że część terenów objętych projektem studium nie posiada zorganizowanego sposobu odprowadzania ścieków może stanowić to potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych i powierzchniowych. W przypadku nie podjęcia działań w zakresie gospodarki ściekowej stan środowiska na terenie gminy Gołdap może ulec pogorszeniu poprzez:

- Pogorszenie jakości wód podziemnych i powierzchniowych,
- Postępującą degradację gleb i utratę wartości produkcyjnych dla rolnictwa,
- Utratę cennych przyrodniczo terenów,
- Degradację walorów krajobrazowych,
- Pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Dokument projektu studium dotyczy również obszaru miasta Gołdap, czyli obszaru zurbanizowanego, o silnie przekształconym środowisku przyrodniczym i ograniczonych walorach tego środowiska. Wpływ na takie elementy (przyrody nieożywionej), jak środowisko gruntowo-wodne, powietrze, klimat itp. będzie znikomy i w przewadze pozytywny (zmniejszenie zagrożenia infiltracji zanieczyszczeń do gruntu, zmniejszenie energochłonności – tym samym ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza itd.). Ze względu na skalę ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko (głównie okresowych, generowanych przez roboty wykonawcze przedsięwzięć), ich zasięg nie będzie obejmował terenów objętych prawną ochroną.

Obecnie niezadowolający stan zagospodarowania i zabudowy miasta Gołdap niekorzystnie wpływa na walory środowiska wizualnego powodując obniżenie prestiżu obszaru śródmiejskiego i jego atrakcyjności turystycznej. To samo dotyczy stanu przestrzeni publicznych, w tym ulic i placów oraz zieleni. Jakość środowiska wizualnego (krajobrazu) ma więc istotne znaczenie gospodarcze. Nie można też pominąć wpływu tego środowiska na stan psychiczny i (pośrednio) na zdrowie lokalnej społeczności.

Określenie oddziaływań planowanych kierunków zagospodarowania na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) nie jest możliwe na obecnym etapie opracowywania projektu Studium. Stanie się to możliwe na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów po przeprowadzeniu szeregu analiz i badań środowiskowych oraz szczegółowych prac

inwentaryzacyjnych pozwalających określić dokładnie stan istniejącego środowiska, w tym siedlisk flory i fauny.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.) zakazuje się podejmowania jakichkolwiek działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. W projekcie studium miasta i gminy Gołdap obiektami mogącymi potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko są urządzenia wytwarzające energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW tj.: elektrownie wiatrowe. Należy podkreślić, że w projekcie studium uwzględniono istniejące obiekty (siłownie wiatrowe), obiekty posiadające obowiązuje pozwolenia na budowę tj.: obiekty, dla których przeprowadzone zostały oceny oddziaływania na środowisko oraz w części południowej gminy Gołdap wskazano miejsce lokalizacji elektrowni wiatrowych (w tym przypadku należy mieć na względzie, że lokalizacja nawiązuje do lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie sąsiedniej gminy Kowale Oleckie). Na załączniku nr 2 do niniejszej prognozy przedstawiono miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu oraz lokalizację istniejących budynków.

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko organy opiniujące i uzgadniające miały pełną informację na temat oddziaływań urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na środowisko i zdrowie ludzi, w tym dostęp do dokładnych analiz obliczeniowych przewidywanych oddziaływań akustycznych generowanych przez te urządzenia. Jeżeli organ opiniujący i uzgadniający nie wniósł żadnych uwag do postępowania na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla w/w urządzeń, to nie powinien wnosić uwag co do ich lokalizacji na etapie opracowywania projektu studium (należy mieć na uwadze, że jeżeli organ pozytywnie wypowiedział się w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych na etapie oceny dla urządzeń nie może orzekać inaczej w tej samej sprawie na etapie opracowywania studium miasta i gminy).

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU STUDIUM

Polska jest stroną wielu konwencji międzynarodowych i wspólnotowych z zakresu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego.

Jedynym z przyjętych dokumentów jest *Konwencja o różnorodności biologicznej* przyjęta w 1992 r. w Rio de Janeiro. Ważne miejsce na liście porozumień międzynarodowych zajmują również *Protokół z Kioto*, *Protokół montrealski* i *Protokół Aarhus* dotyczące ograniczenia ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza. Zobowiązania międzynarodowe wynikające z Ramowej Konwencji NZ w sprawie zmian klimatu oraz *Protokół z Kioto* dotyczące redukcji emisji dwutlenku węgla, stwarzają dużą szansę rozwoju źródeł energii odnawialnej.

Szereg wyartykułowanych celów określonych w analizowanym projekcie Studium wynika z dyrektyw Unii Europejskiej, które są sukcesywnie wdrażane do polskiego prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska i przyrody. Jedną z nich jest Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wprowadzająca procedury sporządzania i uchwalania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin.

Politykę wodną Unii Europejskiej reguluje przyjęta w lutym 1997 r. przez Komisję Europejską – Dyrektywa Ramowa dotycząca wody. Do podstawowych celów EU w dziedzinie gospodarki wodnej należy ochrona przed zanieczyszczeniem, zapewnienie zdrowej wody do picia w należytej ilości, przywrócenie jakości ekologicznej wodom powierzchniowym oraz prowadzenie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Wprowadzanie zanieczyszczeń do wód reguluje Dyrektywa 91/71/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych, zamieniona przez Dyrektywę 98/15/EC z dnia 27 lutego 1998 r. Ogólne zasady gospodarowania odpadami zostały określone w Dyrektywie Ramowej 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975r. w sprawie odpadów, a odpadów niebezpiecznych w Dyrektywie 91/698/EWG z dnia 12 grudnia znowelizowane Dyrektywą 94/31/WE.

Polska podobnie jak kraje Unii Europejskiej zobowiązana jest do tworzenia spójnej sieci ekologicznej obszarów chronionych. Stworzenie sieci NATURA 2000 jest jedynym obligującym prawnie i politycznie Polskę zadaniem w zakresie tworzenia sieci ekologicznych. Podstawę prawną tworzenia Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych są art. 3 i 10 Dyrektywy 43/92/EEC z dnia 21 maja 1992r. z późn. zm., w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

Dyrektywa zakłada wyselekcjonowanie typów siedlisk oraz gatunków, które będąc przedmiotem szczególnego zainteresowania będą włączone automatycznie w obszary chronione, utworzone na podstawie Dyrektywy 74/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979r. o ochronie dzikich ptaków.

Główne cele polityki przestrzennej na obszarze Unii Europejskiej określa Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju obszaru Unii Europejskiej przyjęta w Poczdamie w roku 1999. Dla równoważenia rozwoju przestrzennego przyjęto główne cele rozwoju, którymi są: rozwój policentrycznego i zrównoważonego systemu urbanizacji i wzmocnienie związków zachodzących pomiędzy terenami miejskimi i wiejskimi; promocja zintegrowanych koncepcji transportu i łączności, które umożliwiają policentryczny rozwój w obszarze UE i są ważnymi uwarunkowaniami procesu integracji europejskiej miast i regionów; kształtowanie i ochrona środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego poprzez właściwe zarządzanie – przyczynia się to zarówno do zachowania jak i wzmocnienia tożsamości regionów oraz utrzymania przyrodniczego i kulturowego zróżnicowania regionów i miast w obszarze UE w okresie globalizacji.

Należy pamiętać, iż wszystkie kraje Unii Europejskiej muszą wpisać własne priorytety rozwoju przestrzennego w kreowaniu wspólnej, europejskiej koncepcji zagospodarowania przestrzennego.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, przyjęta w 1997 roku stwierdza, że Rzeczpospolita Polska – kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju – zapewnia ochronę środowiska naturalnego; nakłada także na władze publiczne obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

Podstawowym dokumentem programowym na szczeblu krajowym w zakresie ochrony środowiska jest *Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016*. Jednym z jej celów strategicznych jest doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów. Kolejnym celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”. Dlatego też bardzo ważny staje się udział społeczeństwa, w szczególności organizacji ekologicznych, w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska, w opiniowaniu projektów aktów prawnych, a także projektów finansowanych ze środków publicznych, w tym przede wszystkim ze środków Unii Europejskiej.

Podstawową zasadą realizacji polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju zakładająca jakość życia na poziomie, na jaki pozwala obecny rozwój cywilizacyjny, bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie. Działania systemowe ukierunkowane są na:

- uwzględnianie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych jak również w planowaniu przestrzennym,
- rozwój badań, postęp techniczny i aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzanie środowiskowe, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska i odpowiedzialność za szkody w środowisku.

Zadania w zakresie ochrony zasobów naturalnych usystematyzowano następująco:

- ochrona przyrody,
- ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ochrona powierzchni ziemi,
- gospodarowanie zasobami geologicznymi.

Poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego ujęto w tematach:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

Jak przyjęto w analizowanym projekcie studium miasta i gminy Gołdap przyjmuje się osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni, ze szczególnym uwzględnieniem walorów architektonicznych i krajobrazowych oraz prawa własności i walorów ekonomicznych przestrzeni oraz realizację zasad zrównoważonego rozwoju miasta i gminy, zapewniającego poprawę jakości życia mieszkańców przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

W zakresie gospodarki przestrzennej najważniejszym dokumentem na szczeblu krajowym jest *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)*, w której przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych

dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. W ramach KPZK 2030 zagospodarowanie przestrzenne kraju należy rozumieć jako sposób rozmieszczenia w przestrzeni Polski podstawowych elementów struktury przestrzennej oraz zachodzące pomiędzy nimi relacje. Do podstawowych elementów struktury przestrzennej kraju, będących przedmiotem analiz i oddziaływania polityki publicznej, zalicza się elementy systemu gospodarczego i społecznego, infrastrukturę techniczną, sieć osadniczą, krajobraz (przyrodniczy i kulturowy) oraz powiązania funkcjonalne. Polityka przestrzennego zagospodarowania, dążąc do umożliwienia rozwoju kraju w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych, musi uwzględniać odporność przyrody związaną z różnymi funkcjami pełniowanymi przez ekosystemy obszarów poddanych procesowi planowania. Uwzględnia zatem potrzeby ochrony, rozpoznania i rozwoju istniejących zasobów naturalnych, w tym przyrodniczych i krajobrazowych oraz złóż kopalin, restytucję zasobów utraconych i uwarunkowania związane z dziedzictwem kulturowym jako zespół cech wpływających na obecną i przyszłą konkurencyjność regionów, zdolność do długotrwałego generowania miejsc pracy związanych z wysoką jakością środowiska przyrodniczego i jakością życia w przestrzeni zurbanizowanej. Dla rozwoju przestrzennego kraju podstawowe znaczenie mają zasoby wodne, różnorodność biologiczna i krajobrazowa, zasoby gleb, lokalizacja złóż kopalin, gleb oraz odnawialnych źródeł energii.

Celem strategicznym KPZK 2030 jest *Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.*

Uchwalenie analizowanego projektu studium pozwala na osiągnięcie tego celu, ponieważ odbywa się z zachowaniem spójności przyrodniczo-kulturowej służącej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

Podstawowe kierunki i zasady działania umożliwiające realizację idei trwałego i zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w Polsce określa *Narodowa Strategia Gospodarki Wodnej*. Cel ten ma być osiągnięty przez zbudowanie sprawnie działającego systemu, który wykorzystując mechanizmy prawne oraz instrumenty ekonomiczne, będzie zapewniał utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych, pozwalał na zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych, zwiększał bezpieczeństwo powodziowe kraju i chronił go przed skutkami suszy. Głównym celem aktualnie obowiązującej Strategii przyjętej przez Radę Ministrów jest określenie podstawowych kierunków rozwoju gospodarki wodnej do roku 2020 oraz sprecyzowanie działań umożliwiających realizację konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami. W odniesieniu do celu głównego określono cele kierunkowe odnoszące się do obszarów działań zawartych w Strategii tj.: zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód; osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych; podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy. Zastosowanie zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarce wodnej oznacza dążenie do takiego zaspokojenia potrzeb związanych z wykorzystywaniem zasobów wodnych, aby nie uszczuplać dostępu przyszłym pokoleniom do tych zasobów, a jednocześnie chronić ekosystemy wodne i od wody zależne w celu zachowania trwałości naturalnych procesów przyrodniczych.

Określone w analizowanym projekcie studium kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej wpisują się w założenia Strategii.

Program Wodno – Środowiskowy Kraju stanowi uporządkowany zbiór działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie przez wody celów środowiskowych. W myśl Ramowej Dyrektywy Wodnej sformułowano następujące cele:

- niepogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych;
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Celem Programu wodno – ściekowego kraju jest przedstawienie zestawień działań dla realizacji założeń celów środowiskowych, których wypełnienie w określonym czasie pozwoli uzyskać efekty w postaci lepszego stanu wód. Określone w analizowanym projekcie studium kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej wpisują się w założenia Programu Wodno – Środowiskowego Kraju.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 przyjęta przez Radę Ministrów we wrześniu 2012 r. to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, wskazująca strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy

rozwojowe. Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne – Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Strategia średniookresowa wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, w tym słabości polskiej gospodarki ujawnionych przez kryzys gospodarczy, jednocześnie jednak koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione i wykorzystane będą stymulowały rozwój. Celem głównym Strategii staje się więc wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Podstawowym warunkiem realizacji celów rozwojowych kraju jest przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego uwzględniającego potrzeby społeczne, gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Uporządkowana i zintegrowana przestrzeń ułatwia funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki przez tworzenie warunków dla sprawnego przebiegu procesów rozwojowych, a w efekcie – poprawy jakości życia. Brak uporządkowania kwestii terenów rozwojowych pociąga za sobą wzrost nakładów (prywatnych i publicznych) na ich utrzymanie oraz generuje wzrost kosztów inwestycji i prowadzenia działalności gospodarczej.

Ustalenia analizowanego projektu studium są zgodne z:

- Obszarem strategicznym I. Zapewnienie ładu przestrzennego, w perspektywie średniookresowej wskazane jest zdecydowane zwiększenie stopnia pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego powierzchni kraju, a obowiązkowo terenów rozwojowych. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego są podstawowymi dokumentami służącymi zarządzaniu przestrzenią.
- Obszarem strategicznym II. Konkurencyjna gospodarka; Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej. Wraz ze wzrostem zamożności społeczeństwa i zmianami zachodzącymi w gospodarce zmienia się również sposób spędzania czasu wolnego. Wiele osób w wolnym czasie coraz chętniej korzysta z możliwości dostarczanych przez tzw. leisure industry – częściej i chętniej czas wolny i urlop spędza poza domem. Dlatego też ważne będzie stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju firm zajmujących się organizowaniem czasu wolnego. Dotyczy to zarówno obszarów, które swój wysoki potencjał turystyczny zawdzięczają walorom przyrodniczym, jak i terenów miejskich, które często oferują zbyt mało możliwości spędzania wolnego czasu w stosunku do istniejącego popytu na tego typu usługi.
- Obszarem strategicznym II. Konkurencyjna gospodarka; Racjonalne gospodarowanie zasobami. Jednym z instrumentów właściwego gospodarowania zasobami jest uwzględnienie zasad zrównoważonego rozwoju w procesach planowania przestrzennego. Zachowanie różnorodności biologicznej jest warunkiem spełnienia wymogów sprawiedliwości międzypokoleniowej, czyli zapewnienia dostępu do zasobów przyrody dla przyszłych pokoleń. Zasadniczym celem jest w tym zakresie zahamowanie spadku różnorodności biologicznej oraz zapewnienie właściwego stanu ochrony dla możliwie dużej liczby gatunków oraz siedlisk przyrodniczych. Prowadzone działania służące ochronie i zachowaniu różnorodności biologicznej obejmują m.in. zapewnienie efektywnej i aktywnej ochrony cennych przyrodniczo obszarów oraz siedlisk i gatunków na terenach należących do sieci NATURA 2000, uwzględniając jednocześnie procesy i aspiracje rozwojowe kraju, regionów i społeczności lokalnych. Realizowane będą działania służące powstrzymaniu defragmentacji środowiska, utrzymaniu ciągłości i ochronie korytarzy ekologicznych.
- Obszarem strategicznym II. Konkurencyjna gospodarka; Poprawa stanu środowiska. Czynnikiem decydującym o jakości środowiska są przede wszystkim: czystość powietrza, wód, gleb oraz właściwa gospodarka odpadami.

Zgodnie z zapisami ustawy prawo wodne, *Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych* zawiera wykazy:

- aglomeracji, które powinny być wyposażone w określonych terminach w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków oraz wielkość ładunków zanieczyszczeń biodegradowalnych z tych aglomeracji koniecznych do usunięcia,
- przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków komunalnych oraz terminy ich realizacji.

Głównym celem odprowadzenia i oczyszczenia ścieków w Polsce jest realizacja systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na terenach o skoncentrowanej zabudowie lub realizacja systemów indywidualnych na terenach o zabudowie rozproszonej. Zgodnie z wymaganiami związanymi z realizacją w/w celów są zalecenia że:

- budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków,
- w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacyjnych nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne,
- wprowadzający ścieki do wód lub do ziemi są obowiązani zapewnić ochronę wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności poprzez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie.

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 56 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 7 grudnia 2005r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gołdap część terenu gminy znajduje się obszarze aglomeracji Gołdap – (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. z 2005 r. Nr 202, poz. 2121), co skutkuje koniecznością realizacji sieci kanalizacji sanitarnej do nieprzekraczalnego terminu określonego w obowiązującym Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE ŚRODOWISKO

Rozpatrując wpływ ustaleń projektu Studium na środowisko przyrodnicze konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na następujące potencjalne zagrożenia:

- Zanieczyszczenie gleb,
- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- Wzrost objętości wód opadowych odprowadzanych z powierzchni szczelnych,
- Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- Emisję hałasu,
- Przekształcenie krajobrazu i zmiana części jego walorów widokowych, co uzależnione będzie od ostatecznie od kształtu urbanistycznego planowanej zabudowy.

Na początku należy podkreślić, iż studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem kierunkowym określającym politykę przestrzenną na terenie miasta i gminy. Nie jest opracowaniem właściwym do szczegółowego określania zasad zagospodarowania, lecz wyznacza ogólne ramy działań na poszczególnych obszarach. Dlatego też, ze względu na ogólny charakter ustaleń zawartych w projekcie Studium niemożliwe jest określenie szczegółowego wpływu, jaki realizacja zapisów projektu Studium wywrze na środowisko miasta i gminy Gołdap. Wpływ poszczególnych sposobów zagospodarowania na środowisko będzie możliwy dopiero po określeniu szczegółowych wytycznych co do zagospodarowania terenu i poznaniu planowanych rozwiązań technicznych. Zastosowane na poszczególnych terenach technologie i ich wpływ na środowisko, zależec będzie od użytkowników danego terenu i znajduje się poza zakresem oddziaływania projektu Studium. W związku z powyższym został określony jedynie ogólny charakter przewidywanych zmian środowiska. Bardziej szczegółowe prognozowanie wpływu zainwestowania poszczególnych terenów na środowisko powinno odbywać się na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz szczegółowych projektów inwestycyjnych.

W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono, iż korzystny wpływ na środowisko mogą wywrzeć szczególnie działania z zakresu budowy i rozbudowy infrastruktury komunalnej – zwłaszcza infrastruktury sanitarnej i komunikacyjnej oraz wprowadzenie w życie ustaleń z zakresu ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Niezwykle istotne jest, że realizacja ustaleń projektu Studium wpłynie korzystnie bezpośrednio i pośrednio na warunki życia ludności, poprzez określenie spójnych kierunków zagospodarowania obszaru miasta i gminy, umożliwiających jak najkorzystniejszy rozwój miasta i gminy Gołdap przy zachowaniu zasad rozwoju zrównoważonego.

Duża część działań określonych w projekcie Studium charakteryzuje się mało znaczącym wpływem na środowisko. Wymienić tutaj można m.in. zagęszczenie istniejącej zabudowy, rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej czy gazowej oraz budowę lub modernizację dróg o znaczeniu lokalnym. Dogęszczenie istniejącej zabudowy będzie prowadzone na terenach, na których funkcjonowanie środowiska zostało już silnie przekształcone w przeszłości, dlatego też wprowadzenie dodatkowej zabudowy nie będzie wywierało znaczącego wpływu na funkcjonowanie środowiska w porównaniu do stanu istniejącego. W przypadku budowy lub modernizacji dróg

lokalnych, ze względu na ich klasę techniczną, nie prognozuje się znaczącego oddziaływania na środowisko. Najistotniejszy wpływ wywierany będzie krótkotrwale w fazie budowy.

Rozbudowa sieci elektroenergetycznej wiązała się będzie przede wszystkim z negatywnym wpływem na krajobraz terenów otwartych. Jeżeli zostaną zachowane wymogi dotyczące pól elektromagnetycznych określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003r. Nr 192 poz.1883) nie przewiduje się negatywnego oddziaływania z zakresu promieniowania. Ewentualna budowa sieci gazowej może wpływać w fazie realizacji na środowisko gruntowe i wodne, jednak będzie to oddziaływanie krótkotrwale i powinno ustać po zakończeniu inwestycji. Sieć gazowa może jedynie wywierać negatywny wpływ na środowisko w przypadku awarii, jednak przy obecnych możliwościach technicznych nie ma podstaw do prognozowania wysokiego stopnia zagrożenia awarią.

Biorąc pod uwagę charakter przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, ich trwałość, czas i powtarzalność w projekcie Studium wyróżniono następujące przedsięwzięcia i rodzaje oddziaływań:

Budowa i modernizacja dróg krajowych z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, stałe, negatywne – wyłączenie gruntów rolnych z użytkowania rolniczego i likwidacja pokrywy glebowej w obszarze projektowanego pasa drogowego, ewentualne wylesienie pasa terenów leśnych,
- Pośrednie, wtórne, negatywne – fragmentacja obszaru i utrudnienia w funkcjonowaniu powiązań przyrodniczych,
- Bezpośrednie, skumulowane, krótkoterminowe, negatywne w okresie budowy dróg związane z przemieszczaniem mas ziemnych i niwelacją terenu, likwidacją pokrywy glebowej i szaty roślinnej,
- Bezpośrednie, wtórne, negatywne – pogorszenie warunków aerosanitarnych w wyniku zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, zagrożenia dla zwierząt z powodu ruchu pojazdów i hałasu komunikacyjnego,
- Wtórne, stałe, pozytywne – zwiększenie płynności i bezpieczeństwa ruchu oraz zmniejszenie zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu.

Realizacja planowych przedsięwzięć ma na celu zapewnienie dobrych warunków podróżowania oraz poprawę bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców gminy i użytkowników dróg.

Na obecnym etapie opracowywania projektu Studium nie ma możliwości określenia dokładnego wpływu planowanych inwestycji na środowisko. Należy pamiętać, iż na etapie opracowywania dokumentacji projektowej zostaną wskazane rozwiązania mające na celu ochronę środowiska na etapie budowy tj.: postępowania z ziemią z wykopów, gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, opracowania projektu organizacji ruchu na czas budowy, lokalizacja miejsc zaplecza budowy, sposoby zabezpieczenia drzew, oraz na etapie eksploatacji tj.: wykonania urządzeń odwodnienia drogi zapewniających odpowiednią ochronę wód odborników, wykonania niezbędnej ilości przepustów i mostów zapewniających możliwość migracji zwierząt, wykonania ekranów akustycznych dla ochrony terenów zamieszkania itp.

Należy jednakże pamiętać, iż złe poprowadzone i zaprojektowane drogi mogą w istotny sposób wpłynąć negatywnie na środowisko tworząc m.in. efekt tzw. bariery ekologicznej. Negatywne skutki budowy dróg i wzrostu natężenia ruchu na nich to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin,
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami,
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi,
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka w terenach przedtem niedostępnych),
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Ustawodawstwo Unii Europejskiej na podstawie Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG) narzuca szczegółowe uwarunkowania w projektowaniu tras komunikacyjnych. Należy podkreślić, że stosowane prawo wspólnotowe nie zabrania budowy drogi, która ma niekorzystny wpływ na teren Natura 2000, należy jednak przestrzegać następujących formalnych zasad bezpieczeństwa:

- art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory wymaga, by plany i przedsięwzięcia, które mogą mieć istotny wpływ na teren Natura 2000, powinny podlegać odpowiedniej ocenie ich skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony. Właściwe władze krajowe wyrażają zgodę na plan lub przedsięwzięcie dopiero po upewnieniu się, że nie wpłynie on niekorzystnie na dany teren.

- by spełnić wymogi Dyrektywy Siedliskowej, kompetentny organ będzie musiał rozstrzygnąć, czy rozwiązania alternatywne istnieją czy nie. To rozstrzygnięcie powinno nastąpić, gdy z oceny właściwej będzie wynikać, że niekorzystne oddziaływania są prawdopodobne. Inicjatorzy przedsięwzięcia lub planu powinni rozpatrzyć rozwiązania alternatywne na najwcześniejszym z możliwych etapów projektowania.
- art. 6 ust. 4 Dyrektywy postanawia, że jeśli pomimo negatywnej oceny skutków dla danego terenu oraz braku rozwiązań alternatywnych, plan lub przedsięwzięcie musi jednak zostać zrealizowane z powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, w tym interesów mających charakter społeczny lub gospodarczy, Państwo Członkowskie stosuje wszelkie środki kompensujące konieczne do zapewnienia ochrony ogólnej spójności Natury 2000.

W przypadku prowadzenia trasy komunikacyjnej przez tereny cenne przyrodniczo (obszary Natura 2000, korytarze ekologiczne, szlaki migracyjne zwierząt) należy trzymać się kilku podstawowych zasad:

- Wykorzystanie przebiegu istniejących obiektów liniowych w terenie. W miarę możliwości drogę należy poprowadzić wzdłuż istniejących obiektów takich jak linie kolejowe, linie wysokiego napięcia, czy drogi niższych klas. Zwykle przy tego typu obiektach środowisko naturalne jest na tyle zdegradowane, że wprowadzenie nowego elementu nie spowoduje tak wielkich strat w przyrodzie, jak inwestycja w obszarze zupełnie dziewiczym. Przeprawy mostowe przez rzeki należy w miarę możliwości budować w miejscu istniejących mostów.
- Budowa przejść i przepustów dla zwierząt. Zagęszczenie i rodzaj przejść dla zwierząt powinno być dostosowane do rangi przyrodniczej danego obszaru. Budowa przejść dla zwierząt powinna być obligatoryjna dla wszystkich rodzajów dróg, które przecinają korytarze ekologiczne.
- Zastosowanie ochrony antyhałasowej. Hałas drogowy zawsze jest elementem obcym w środowisku. Niektóre gatunki ptaków opuszczają stanowiska lęgowe z obszarów, w których całodobowy równoważony poziom dźwięku przekracza 40 dB. Jeśli trasa komunikacyjna przecina teren chroniony, powinna obligatoryjnie zostać zaopatrzona w konstrukcje tłumiące hałas.
- Zachowanie stosunków wodnych w terenach podmokłych. Wymaga podkreślenia, że w miarę możliwości należy unikać prowadzenia tras komunikacyjnych przez obszary torfowisk, namulów i innych silnie nawodnionych gruntów niestabilnych. Obszary takie są zazwyczaj terenem siedlisk specyficznej roślinności z zachodzącymi procesami akumulacji osadów organicznych. Są to tereny stale podmokłe, o podłożach trudno przepuszczalnych, pokrytych zbiorowiskami roślin bagiennych i bagienno-łąkowych, niezwykle cennych z punktu widzenia przyrodniczego. Pomijając aspekty przyrodnicze, budowa tras komunikacyjnych przez teren mokradeł zawsze niesie ze sobą zwiększone koszty wynikające z zastosowania bardzo drogiej konstrukcji inżynierskich. Droga prowadzona na silnie nawodnionych obszarach podczas swojego użytkowania może być bardzo niebezpieczna z powodu częstych mgieł i możliwości powstawania gołoledzi. Koszty utrzymania takiej trasy są zwykle o wiele wyższe, niż trasy prowadzonej w normalnych warunkach wodno-gruntowych. Jeśli zajdzie konieczność poprowadzenia drogi przez tereny podmokłe, naczelną zasadą projektanta jest zastosowanie takich rozwiązań, by nie uległy zakłóceniu stosunki wodne. Grunty organiczne, świeże namuły, osady kredy jeziornej, twory odłożone w zarastających jeziorach, meandrach rzecznych, oraz bezodpływowych nieckach mają zawsze bardzo dużą wilgotność, małą wytrzymałość na ścinanie oraz dużą ściśliwość. Wszystkie wymienione wyżej grunty nie nadają się do bezpośredniego posadowienia na nich budowli inżynierskich. Nasypy drogowe wznoszone na słabonośnych gruntach podlegają znacznym deformacjom wskutek jego ściśliwości oraz plastycznych odkształceń.
- Ochrona krajobrazu. Każda trasa komunikacyjna jest elementem obcym na danym terenie, wprowadzającym oczywistą ingerencję w krajobraz. Prowadząc drogi w terenach cennych przyrodniczo należy w miarę możliwości projektować je w płytkich przekopach lub niewielkich nasypach (z zastrzeżeniem zachowania stosunków wodnych). Należy dążyć do zintegrowania drogi z krajobrazem poprzez odpowiednie ukształtowanie trasy. Drogę należy prowadzić minimalizując rozcinanie ekosystemów oraz wpływ na formy terenu ograniczając roboty ziemne. Niweleta drogi powinna być dostosowana do topografii otaczającego terenu - np. prowadzona wzdłuż poziomic. Wszelkie obiekty inżynierskie jak mosty i estakady powinny być projektowane z zachowaniem niemal ascezy architektonicznej. Najlepsze są zwykle konstrukcje belkowe. Trasy komunikacyjne należy obsadzać zielenią i odpowiednio maskować nasadzeniami odpowiadającymi rodzimym gatunkom drzew i krzewów.

Modernizacja dróg lokalnych, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, stałe, pozytywne – zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu akustycznego w wyniku płynnego ruchu samochodowego,
- Krótkotrwałe – uciążliwości związane z budową,
- Pośrednie, bezpośrednie – wpływ na środowisko gruntowo – wodne,
- Pośrednie – poprawa płynności ruchu samochodowego wpłynie na poprawę warunków aerosanitarnych.

Budowa elektrowni wiatrowych, z oddziaływaniami:

- Chwilowe, bezpośrednie – przemieszczanie mas ziemnych na etapie budowy: wykopy pod fundamenty,
- Chwilowe, bezpośrednie – na etapie budowy hałas wiązany z wykonywanymi pracami, ruchem pojazdów, w tym ciężarowych dowożących elementy elektrowni wiatrowych,
- Stałe, negatywne, długoterminowe – likwidacja pokrywy glebowej, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych,
- Stałe, negatywne – likwidacja szaty roślinnej,
- Stałe, długoterminowe, negatywne – likwidacja fauny glebowej, możliwy wpływ na ptaki i nietoperze,
- Chwilowe, średniookresowe – emigracja fauny na etapie prowadzenia prac budowlanych,
- Stałe – ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu, osłabienie siły wiatry w rejonie śmigieł elektrowni.

Budowa elektrowni wiatrowych jest zgodna z ideą zrównoważonego rozwoju, a Polska jako kraj członkowski Unii Europejskiej, musi włączyć się w działania zmierzające do zatrzymania zmian klimatu. Międzynarodowe zobowiązania wynikające m.in. z Protokołu w Kioto czy Traktatu Akcesyjnego muszą znaleźć odzwierciedlenie nie tylko w krajowych strategiach politycznych oraz systemie prawnym, ale przede wszystkim w bieżących działaniach. Dla wypełnienia celów UE w zakresie udziału energii z odnawialnych źródeł energii niezbędny jest w Polsce dynamiczny rozwój energetyki wiatrowej.

W projekcie studium miasta i gminy Gołdap uwzględniono elektrownie wiatrowe istniejące oraz posiadające obowiązujące pozwolenia na budowę tj.: obiekty, dla których przeprowadzone zostały oceny oddziaływania na środowisko.

Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, stałe, pozytywne, długoterminowe – związane z poprawą stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych,
- Wtórne, stałe, pozytywne – związane z poprawą funkcjonowania systemów ekologicznych,
- Pośrednie, stałe, pozytywne – związane z poprawą stanu zdrowotnego ludności i zwierząt wskutek poprawy warunków sanitarnych zaopatrzenia w wodę i higienicznych zamieszkania oraz stanu sanitarnego produkcji przetwórstwa rolnego,
- Bezpośrednie, krótkoterminowe, skumulowane, negatywne – związane z fragmentarycznymi zakłóceniami funkcjonowania środowiska przyrodniczego w trakcie prowadzenia robót budowlanych.

Systemy wodociągowe i kanalizacyjne zapewniają racjonalne gospodarowanie dostępnymi zasobami wody oraz są jednym z czynników zapewniających prawidłowy standard terenów zabudowanych. Ścieki wprowadzane do wód lub ziemi w sposób niekontrolowany w rejonach pozbawionych sieci kanalizacyjnej wywierają szkodliwy wpływ na środowisko i mieszkańców, dlatego też budowa sieci kanalizacyjnej ma ogromne znaczenie dla ich rozwoju gminy, a także dla stanu środowiska.

Budowa i rozbudowa sieć kanalizacji sanitarnej i wodociągowej charakteryzuje się występowaniem oddziaływania na środowisko przede wszystkim w fazie budowy. Na tym etapie realizacji przedsięwzięć należy się spodziewać następujących uciążliwości dla środowiska:

- emisja odpadów - np. kawałki rur, wycinki z połączeń odgałęzień rur, pręty stalowe, czy też nadmiar ziemi powstały z wykopów; ilość powstających odpadów jest trudna do ustalenia zależy od wielu czynników, również od staranności realizacji przedsięwzięcia,
- wprowadzenie do cieków powierzchniowych wód pochodzących z odwodnienia wykopów pod kanalizację; ilość pompowanych wód z wykopów będzie zależna od napotkanych warunków hydrologicznych oraz okresu wykonywania prac budowlanych,
- emisja substancji zanieczyszczających do powietrza; emisja będzie następowała w wyniku korzystania przy pracach budowlanych z mechanicznego sprzętu budowlanego, do atmosfery będą emitowane typowe zanieczyszczenia komunikacyjne: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, węglowodory,
- emisja hałasu powodowana pracą maszyn budowlanych; budowa kanalizacji ma charakter liniowego źródła hałasu i może powodować lokalne uciążliwości na terenach zabudowy

mieszkańcowej wzdłuż trasy kanalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie budynków mieszkalnych.

Faza eksploatacji kanalizacji sanitarnej i wodociągowej charakteryzuje się brakiem ciągłej emisji zanieczyszczeń, hałasu, odpadów, ścieków itp. Na etapie opracowywania dokumentacji przyjęte rozwiązania techniczne powinny zapewniać pełną szczelność sieci i eliminację eksfiltracji ścieków do gruntu, jak również przejmować wody gruntowe do sieci.

Oddziaływanie kanalizacji sanitarnej i wodociągowej może pojawić się w czasie eksploatacji jedynie w sytuacji wystąpienia awarii polegającej na rozszczelnieniu rurociągu. Przyczyną mogą być np. deformacje terenu na skutek spełznięcia terenu, osiadanie terenu na skutek eksploatacji górniczej, uszkodzenie bezpośrednie przez mechaniczny sprzęt budowlany podczas prac ziemnych, złe wykonawstwo i odbiór prac budowlanych.

Oszacowanie ilości wprowadzonych ścieków lub wody do środowiska jest trudne i zależy przede wszystkim od miejsca powstania awarii, ale również innych czynników jak warunków hydrogeologicznych, wielkości rozszczelnienia, szybkości podjęcia działań naprawczych itp. Komponentami środowiska zagrożonymi awarią na sieci kanalizacji sanitarnej są: środowisko gruntowe, wody podziemne i powierzchniowe. Skala zagrożenia jest uzależniona głównie od warunków hydrogeologicznych miejsca awarii oraz skali awarii.

Budowa linii energetycznej wysokiego napięcia, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, krótkoterminowe, negatywne, skumulowane – związane z prowadzeniem robót montażowo – budowlanych,
- Wtórne, pośrednie, stałe, negatywne – generowanie przez urządzenia promieniowania elektromagnetycznego, pogorszenie walorów krajobrazowych oraz zagrożenia dla fauny.

W odniesieniu do zagadnień ochrony środowiska i zdrowia ludzi duże znaczenie mają linie energetyczne wysokich napięć. Ich oddziaływanie na środowisko powoduje określone skutki gospodarczo przestrzenne w sensie lokalizacji różnych obiektów, zwłaszcza mieszkalnych, a także przebywania ludzi i zwierząt.

Oddziaływanie linii energetycznych wysokiego napięcia na otoczenie należy badać w dwóch okresach: w fazie budowy urządzeń oraz podczas ich eksploatacji. Podczas budowy napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia ulegają zniszczeniu gleby znajdujące się wzdłuż trasy przebiegu z racji pracy ciężkiego sprzętu transportowo-budowlanego przy wykopach pod fundamenty, montażu i ustawianiu słupów oraz naciąganiu przewodów. W miejscach ustawienia słupów następuje wyłączenie z dotychczasowego użytkowania terenów oraz może mieć miejsce wycinka drzewostanu w miejscu przebiegu przez lasy.

W trakcie eksploatacji oddziaływanie linii elektroenergetycznych na środowisko spowodować można do:

- zakłóceń radioelektrycznych,
- hałasu,
- ujemnego wpływu na organizmy żywe.

Zakłócenia radiotelewizyjne są wynikiem wyładowań niepełnych (ulotowych) lub też zupełnych czyli iskrowych. Pomimo zastosowania m.in. przewodów wiązkowych, które mają na celu eliminowanie ulotu elektrycznego, powstają niekiedy wyładowania zupełne na izolatorach, pomiędzy przewodami i drutami wiązkowymi a elementami metalowymi osprzętu izolatorów oraz w uszkodzonych urządzeniach stacyjnych. Mają one źródło w lokalnych uszkodzeniach wynikających z niewłaściwego montażu linii, takich jak: złe styki poszczególnych ogniw w łańcuchach izolatorów lub w zaciskach, pozostawienie ostrych części osprzętu, uszkodzenia przewodów w czasie montażu itp. Zakłócenia radioelektryczne generowane przez linię elektroenergetyczną zależą od natężenia pola elektrycznego na powierzchni wiązki.

Hałas generowany przez linię elektroenergetyczną jest związany ze zjawiskiem ulotu, a jego natężenie zależy od warunków pogodowych; w warunkach dobrej pogody poziom hałasu jest znacznie niższy niż w warunkach opadu deszczowego czy mgły. Dopuszczalny poziom hałasu powodowanego przez napowietrzne linie energetyczne zawiera się aktualnie, w zależności od przeznaczenia terenu w granicach 45–60 dB.

Oddziaływanie napowietrznych linii elektroenergetycznych na żywe organizmy związane jest głównie z oddziaływaniem pola elektromagnetycznego, gdyż organizmy wytworzyły pewien stopień adaptacji do naturalnych pól, natomiast nie udało się to prawdopodobnie w stosunku do źródeł sztucznych.

Analizując wpływ niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na organizmy żywe można wyróżnić trzy rodzaje sprzężeń: bezpośrednie, pośrednie i przetworzone. Sprzężenie bezpośrednie następuje wtedy, gdy człowiek odbiera wprost energię elektryczną, podobnie jak antena. Dopuszczalna wartość prądu, jaka może przepłynąć przez człowieka w sposób długotrwały

wynosi 1–10 μ A. Sprężenie pośrednie ma miejsce wówczas, gdy energia elektryczna przenoszona jest np. przez konstrukcje metalowe, maszyny, pojazdy. Sprężenie przetworzone powstaje na skutek przemiany energii pola elektrycznego (50 Hz) na inne formy zagrażające człowiekowi – tzw. wyładowaniom koronowym na powierzchni przewodów wysokiego napięcia towarzyszy hałas i promieniowanie jonizujące (jonizacja powietrza).

Nie zmienia to jednak faktu, iż urządzenia te na obecnym poziomie cywilizacyjnym są niezbędne ze społeczno-gospodarczego punktu widzenia. Współczesna nauka nie potrafi jednoznacznie określić, jakie natężenie pola elektromagnetycznego jest dla człowieka całkowicie bezpieczne, gdyż skutki mogą się sumować i ujawnić dopiero w następnych pokoleniach. Ponadto wrażliwość na nie ludzi jest różna. Nie ulega jednak wątpliwości, iż problem trasowania linii elektroenergetycznych wysokich napięć ma istotne znaczenie dla zdrowia i bezpieczeństwa człowieka oraz funkcjonowania ekosystemów. Każdy projekt przeprowadzenia tych linii musi zatem opierać się na wnikliwych opracowaniach ekofizjograficznych i solidnej ocenie oddziaływania na środowisko wskazującej rozwiązania wariantowe przebiegu linii energetycznej zapewniające jak najniższe straty i ograniczenia funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Rozwój eksploatacji złóż kopalin z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, średniookresowe – nasilone natężenie ruchu pojazdów transportujących złoża kopalin,
- Bezpośrednie, długookresowe – zmiany w ukształtowaniu terenu: możliwość tworzenia się zagłębień bezodpływowych, progów uskokowych, zapadlisk itp.
- Pośrednie, długookresowe, negatywne – w wyniku nieprawidłowej eksploatacji złoża możliwość zmiany stosunków gruntowo – wodnych np. osuszenie przyległych terenów,
- Pośrednie, długookresowe – obniżenie wydajności upraw rolnych i leśnych w wyniku zmian poziomu wód gruntowych,
- Pośrednie – zmiany naprężeń geomechanicznych w budynkach i budowlach,
- Bezpośrednie, średniookresowe – zapylenie i zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Działalność eksploatacyjna kopalin jest nieodłącznie związana ze zmianami w środowisku przyrodniczym, jednakże zasięg oddziaływania jest zależy od wielu czynników tj.: rodzaj i ilość wydobywanych kopalin, technologia wydobycia, warunki środowiskowe itp. Najbardziej widoczne i charakterystyczne przy eksploatacji kopalin zmiany w środowisku to deformacja przypowierzchniowych warstw skorupy ziemskiej – wypiętrzenia, zapadliska, pustki, hałdy mas ziemnych, zmiany w krajobrazie, zmiany stosunków wodnych, emisja hałasów od maszyn i urządzeń, emisja pyłów i odpadów. Wszystkie te oddziaływania mogą negatywnie wpływać na stosunki sąsiedzkie i są często przedmiotem skarg lub roszczeń o naruszenie dóbr osobistych obywateli. Do wymienionych oddziaływań o charakterze fizycznym należy dodać oddziaływania niematerialne na wartości społeczne i kulturowe. Eksploatacja złóż wymaga bowiem odpowiedniej infrastruktury drogowej, energetycznej, wodno-kanalizacyjnej i socjalnej.

Każda działalność eksploatacyjna prowadzi do zmian społeczno – ekonomicznych stylu życia lokalnej społeczności, dlatego też przez jednych jest pożądana a przez innych negowana. Dobra osobiste obywateli są chronione, jednak skuteczność tej ochrony zależy nie tylko od jakości i skuteczności obowiązującego prawa, lecz także od umiejętności obiektywnego rozpoznania sporu. Przemysłowy charakter użytkowania terenów ograniczony jest do tzw. obszaru górniczego, ale oddziaływanie eksploatacji na środowisko człowieka ma znacznie większy zasięg terytorialny. Formalnie ten zasięg określają granice tzw. terenu górniczego. Poza terenem górniczym rozciąga się obszar, który uważa się za wolny od wpływów oddziaływania przedsiębiorcy na środowisko. Obszar górniczy i teren górniczy są pojęciami prawnymi i powinny być ściśle oznaczone. Podstawy fizyczne tego oznaczenia jednak są krucho, ponieważ kryteria kwalifikacji szkodliwości oddziaływań są często umowne, a ich pewność może być oceniana co najwyżej w sensie statystycznym. Konsekwencje tego stanu rzeczy są bardzo poważne, ponieważ mogą wpływać na wyniki rozstrzygnięcia sporów o naprawę szkód.

Aby określić potencjalne oddziaływania eksploatacji kopalin na środowisko należy być ekspertem i posiadać specjalistyczną wiedzę, zaawansowane narzędzia obliczeniowe i pomiarowe oraz przeprowadzać niezbędne i kosztowne badania. Ponadto wpływ na środowisko zależy od wielu czynników tj.: głębokość zalegania złoża, sposób jego udostępniania (podziemny, odkrywkowy, otworowy), technologia urabiania i odstawy kopaliny (mechanicznie, strzelanie), koncesji wydobycia, warunków geologicznych i wodnych, a także od jakości zarządzania zasobami środowiska (racjonalna gospodarka złożem, wykorzystanie kopalin towarzyszących, monitorowanie zmian w środowisku).

Po zakończeniu eksploatacji kopalin należy wykonać rekultywację zdevastowanego terenu. Szczegółowe ustalenia kierunku rekultywacji jak i sposób jej przeprowadzenia określa się w prawomocnej decyzji administracyjnej w oparciu o odpowiedni projekt rekultywacji, na podstawie

którego w/w decyzja zostaje wydana. Sposób kształtowania wyrobiska oraz technologia wydobycia winny zapewnić maksymalne wykorzystanie zasobów obszaru eksploatowanego, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego, tu stycznego, rekreacyjnego i usługowego z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, krótkotrwałe, nieodwracalne – na etapie realizacji inwestycji w obszarze zainwestowania,
- Pośrednie, stałe – zmiany w ukształtowaniu rzeźby terenu,
- Bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu – zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego na etapie realizacyjnym,
- Bezpośrednie, stałe – możliwe pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na etapie eksploatacji,
- Pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o małym stopniu oddziaływania – zmiany stanu jakościowego wód,
- Pośrednie, stałe – poprawa stanu jakości wód (podłączenie istniejących i projektowanych budynków do kanalizacji sanitarnej),
- Bezpośrednie, stałe, często nieodwracalne – likwidacja szaty roślinnej, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych.

Stały obieg materii i energii w środowisku powoduje zamkniętą reakcję łańcuchową przenoszenia wpływu oddziaływań pomiędzy elementami środowiska: powietrze – wody – rośliny – zwierzęta – powierzchnia ziemi. Człowiek i wytwory jego działalności (inwestycje, dobra materialne, zabytki itp.) mają swoje miejsce na granicach komponentów.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów niezwykle ważne jest, aby zapobiegać stwarzaniu barier ekologicznych. Planowanie terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną powinno odbywać się w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu. Tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz infrastrukturę turystyczną powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów.

Ponadto niezwykle istotne jest odpowiednie dostosowanie presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu. Szlaki turystyczne powinny posiadać oznakowanie wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszanie. Na obszarach najcenniejszych przyrodniczo ruch turystyczny powinien odbywać się tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika (kontrolowana turystyka kwalifikowana).

Zainwestowanie nowych terenów będzie prowadziło do przekształceń w środowisku typowych dla terenów nowych inwestycji w zakresie rzeźby terenu, powierzchni biologicznie czynnych, klimatu, flory i fauny, krajobrazu, systemów ekologicznych, bioróżnorodności, zagrożeń odpadami czy hałasem. Jednak szczegółowy wpływ poszczególnych rodzajów zabudowy na komponenty środowiska zależeć będzie od rozwiązań realizacyjnych i nie jest możliwy do przewidzenia na etapie opracowywania projektu Studium. W wielu przypadkach nowe tereny zabudowy przewidziane są w okolicy terenów o istniejącym podobnym zainwestowaniu, jako kontynuacja funkcji, gdzie środowisko przyrodnicze zostało już przekształcone.

Przy opracowywaniu miejscowych planów w celu zachowania wysokich walorów krajobrazowych należy dążyć do harmonii zabudowy z krajobrazem poprzez preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym.

Ponadto wszelkie wysokie budowle, jak maszty telefoniczne powinny być lokalizowane poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury, a prowadzenie inwestycji liniowych powinno odbywać się w sposób najmniej kolidujący z elementami środowiska.

Potencjalny wpływ na obszary Natura 2000

Czynnikami wpływającymi na obszary Natura 2000 mogą być głównie:

- Niszczenie bądź likwidacja istniejących siedlisk flory i fauny. Przekształcenie terenów, które dotychczas były użytkowane np.: rolniczo w tereny produkcyjne, usługowe, rekreacyjne czy mieszkaniowe może w sposób trwały zmienić siedlisko gatunku. Na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla konkretnych terenów należy sporządzać szczegółową inwentaryzację przyrodniczą.
- Zmiany jakościowe siedlisk na terenach sąsiadujących. Każda przyszła inwestycja na terenach przeznaczonych do zmian w projekcie Studium może nieść potencjalne ryzyko zmian jakościowych siedlisk na terenach sąsiadujących z planowaną inwestycją. Szczególnie istotne znaczenie mogą mieć inwestycje, które mogą spowodować zmiany

poziomu wód gruntowych (zwykle ich obniżenie), prowadząc do degradacji siedlisk przyrodniczych.

- Emisja zanieczyszczeń do powietrza i hałas generowane podczas budowy i eksploatacji.

Dokładne określenie potencjalnego wpływu na obszary Natura 2000 będzie możliwe dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Na podstawie analizy uwarunkowań zidentyfikowanych w części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdapi, a także z obowiązku przestrzegania ustaleń zawartych w przepisach ustaw odrębnych, w projekcie Studium określono Kierunki działań w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, które będą podstawą dla ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych dla poszczególnych terenów miasta i gminy.

W projekcie studium miasta i gminy Gołdap zawarto szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, takich jak.:

- optymalne zagospodarowanie terenów osadniczych poprzez ich pełne uzbrajanie i podnoszenie standardu dróg komunikacyjnych,
- wywieranie wpływu na prawidłowy rozwój przestrzenny terenów osadniczych i form nowej zabudowy w nawiązaniu do miejscowych tradycji zabudowy,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy i lokalizacji obiektów nieharmonizujących z krajobrazem wiejskim poza terenami osadniczymi,
- porządkowanie terenów zdegradowanych krajobrazowo w wyniku niewłaściwej gospodarki i zaniedbań,
- sprzyjanie zwiększaniu powierzchni gospodarstw rolnych,
- ochrona użytkowego poziomu wodonośnego i wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem przez zakaz odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych oraz do gruntów,
- ochrona obszaru systemu naturalnych powiązań przyrodniczych przez zachowanie dotychczasowego zagospodarowania, zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem, oraz przed przerywaniem jego ciągłości,
- zapewnienie zgodności składu gatunkowego lasu z siedliskiem, propagowanie funkcji glebochronnych i wodochronnych lasów,
- podejmowanie działań w zakresie porządkowania gospodarki wodno – ściekowej,
- ustalanie warunków ochrony powietrza, gleb i wód przed zanieczyszczeniami w opracowaniach planistycznych i w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów,
- prowadzenie aktywnej polityki w zakresie zalesiania gruntów najniższych klas bonitacyjnych,
- ochrona gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, z wyjątkiem obszarów wskazanych na rysunku studium jako kierunki rozwoju do zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- dążenie do powiększania powierzchni gospodarstw rolnych przy jednoczesnym wzroście towarowości produkcji rolnej,
- utrzymywanie urozmaiconej struktury użytków rolnych,
- dążenie do utrzymania prawidłowych (lub modyfikacji błędnych) granic rolno-leśnych,
- utrzymywanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych i nieużytków wodnych,
- zachowanie walorów krajobrazowych środowiska oraz ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem dla środowiska i zdrowia ludzi przy projektowaniu i modernizacji linii elektroenergetycznych,
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych,
- wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem.

Tereny istniejącej i projektowanej zabudowy powinny być wyposażone w systemy odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków bytowych, jednocześnie odpowiednio zabezpieczające środowisko gruntowo – wodne przed zanieczyszczeniami. W ogrzewaniu budynków należy stosować proekologiczne rozwiązania z wykorzystaniem paliw niskoemisyjnych jak.: gaz, olej opałowy oraz paliw niekonwencjonalnych w oparciu o energię słoneczną.

W poniższej tabeli przedstawiono propozycje ograniczania negatywnych skutków w środowisku na skutek realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawionych w projekcie Studium. Należy jednakże podkreślić, iż zastosowanie zaproponowanych rozwiązań jest możliwe tylko w przypadku kompleksowej realizacji ustaleń projektu Studium oraz polityk, strategii i planów odnoszących się do terenu miasta i gminy Gołdap.

Planowane kierunki zagospodarowania przestrzennego	Proponowane działania ograniczania i łagodzenia negatywnych skutków w środowisku
tereny infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką	<ul style="list-style-type: none"> - omijanie terenów o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, nawet jeśli nie są objęte ochroną, - na obszarze strefy najwyższego promieniowania elektromagnetycznego przestrzegać zakazu przeznaczania terenu na funkcje związane ze stałym pobytem ludzi.
tereny dróg krajowych i wojewódzkich	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie zabudowy biologicznej drogi, zwłaszcza w sąsiedztwie terenów osadniczych i rolniczych, - budowa przejść dla zwierząt.
tereny związane z działalnością gospodarczą	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona terenów mieszkaniowych przed ponadnormatywnym stężeniem zanieczyszczeń i hałasem bezpośrednim i pośrednio wywołanym w związku z prowadzoną działalnością poprzez stosowanie w zakładach najlepszych dostępnych technik (BAT), - stosowanie zabudowy biologicznej wokół zakładów, - sytuowanie zakładów na obszarach już przekształconych, - unikanie lokalizacji w pobliżu obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo, - uzbrojenie terenu w kanalizację sanitarną i wodociągową.
tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej	<ul style="list-style-type: none"> - uzbrojenie terenu w kanalizację sanitarną i wodociągową, - oparcie gospodarki ciepłej o niskoemisyjne nośniki ciepła i wysokosprawne urządzenia grzewcze, - kontynuacja akcji segregacji odpadów oraz zmniejszanie ilości odpadów składowanych na składowisku na rzecz odpadów poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu.
tereny intensyfikacji rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie kodeksu dobrych praktyk rolniczych, - wdrażanie programów rolno-środowiskowych UE, - dostosowanie nawożenia i chemizacji do panujących warunków klimatycznych i warunków glebowych, - dostosowanie form użytkowania ziemi do warunków przyrodniczych, - promocja gospodarstw rodzinnych i ekologicznych, - przeprowadzanie szkoleń dla rolników podnoszących świadomość ekologiczną.
tereny złóż kopalin	<ul style="list-style-type: none"> - uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, - ocena czy wydobycie kopalin nie będzie negatywnie oddziaływać na poszczególne elementy środowiskowe oraz życie (bytowanie) i zdrowie ludzi.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

W trakcie sporządzania projektu Studium przeprowadzane były analizy i konsultacje różnych alternatyw ustaleń zawartych w dokumencie, w związku z tym wybór rozwiązań alternatywnych następował na etapie projektowym (z korzyścią dla środowiska). Analiza rozwiązań alternatywnych dotyczących szczegółowych zasad zagospodarowania i użytkowania nastąpi na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów.

W trakcie sporządzania niniejszej prognozy Studium nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

12. PODSUMOWANIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, choć nie jest aktem prawa miejscowego – jest dokumentem planistycznym niezbędnym do realizacji wieloletniej polityki gminy w jej przestrzeni. Studium, w swej kreacyjnej roli, jest dokumentem określającym wizję rozwoju gminy oraz działania mające doprowadzić do realizacji tej wizji. Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 14 pkt. 9 są aktami prawa miejscowego.

W dokumencie Studium wskazuje się jedynie kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Należy jednak zaznaczyć, że określony sposób zagospodarowania nie obliguje gminy do jakichkolwiek działań. Na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Gołdap. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Gołdap.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 nr 80 poz. 717 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 9 pkt. 1 *W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium”. Zgodnie z art. 9 pkt. 5 Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednak zgodnie z pkt. 4 Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.*

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, choć nie jest aktem prawa miejscowego – jest dokumentem planistycznym niezbędnym do realizacji wieloletniej polityki gminy w jej przestrzeni. Studium, w swej kreacyjnej roli, jest dokumentem określającym wizję rozwoju gminy oraz działania mające doprowadzić do realizacji tej wizji. Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W dokumencie Studium wskazuje się jedynie kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Należy jednak zaznaczyć, że określony sposób zagospodarowania nie obliguje gminy do jakichkolwiek działań. Na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Gołdap. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Gołdap.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 nr 80 poz. 717 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 14 pkt. 9 są aktami prawa miejscowego.

Konieczność opracowania projektu Studium wynika z potrzeby zaktualizowania kierunków rozwoju miasta i gminy Gołdap, zmian ustaw i rozporządzeń oraz wniosków instytucji, podmiotów gospodarczych, Burmistrza Miasta i Gminy oraz osób prywatnych zgłoszonych do projektu Studium w okresie poprzedzającym opracowanie jego aktualizacji. Cele przestrzenne określone w projekcie Studium skierowane zostały na kształtowanie ładu przestrzennego w planowanym zagospodarowaniu miasta i gminy przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska oraz podnoszeniu walorów krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem efektywności wykorzystania tych zasobów.

Zgodnie z ustawą z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.) projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządza się wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie, Wydział Spraw Terenowych II – pismo WSTŁ.411.3.2014.AMK z dnia 24 stycznia 2014 r. oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gołdapi – pismo znak ZNS.4082.2.2013 z dnia 28 listopada 2013 r.

Podstawowym celem prognozy opracowywanej równocześnie z projektem Studium jest identyfikacja możliwych ewentualnych wpływów na komponenty środowiska obszaru gminy i zdrowie ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń projektu Studium oraz współpraca z autorem ustaleń projektu Studium w celu wyeliminowania niekorzystnych ustaleń, które mogą spowodować negatywne skutki dla środowiska. Ważnym zadaniem prognozy jest informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych i podmiotów gospodarczych o skutkach realizacji ustaleń projektu Studium.

Na etapie analizy ustaleń projektu Studium sygnalizuje się dopiero możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości, ale mogą one nie wystąpić w ogóle lub mieć inny (łagodniejszy) charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach projektowania dopuszczonych przedsięwzięć (w tym opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Projekt Studium został opracowany zgodnie z zakresem i trybem określonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 23 marca 2003 r. (tj. Dz. U. 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Przyjęcie nowej polityki przestrzennej na terenie miasta i gminy Gołdap będzie podstawą podejmowania kolejnych prac planistycznych, odnoszących się do wybranych obszarów miasta i gminy oraz będzie stanowić materiał pomocniczy przy realizacji strategii rozwoju miasta i gminy, gospodarki gruntami w mieście i gminie, planowaniu prac planistycznych oraz planowaniu i realizacji zadań własnych miasta i gminy.

Sposób opracowania niniejszej prognozy został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, w którym nakreśla się jedynie kierunki działań, po to, żeby w podejmowanych następnie opracowaniach planistycznych (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) określić szczegółowe rozwiązania.

Przed opracowaniem niniejszej Prognozy analizie poddano zawarte w projekcie Studium ustalenia pozwalające określić potencjalne znaczące oddziaływania tych ustaleń na środowisko. Należy jednak pamiętać, iż są to ustalenia ogólne będące wytycznymi do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone zostaną szczegółowe parametry i wskaźniki zagospodarowania poszczególnych terenów.

Należy również podkreślić, iż na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Gołdap. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Gołdap.

W przypadku braku realizacji projektu Studium niemożliwe stanie się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy Gołdap. Mogą przez to nastąpić pewne charakterystyczne zmiany w sferze dyspozycji przestrzennej i ochrony środowiska, takie jak chaotyczny rozwój budownictwa, rozproszenie zabudowy, brak uporządkowania formy i funkcji obiektów, czy brak infrastruktury technicznej. Brak późniejszych dokładnych ustaleń planów miejscowych dotyczących uporządkowania zabudowy (forma, wysokość) i funkcji, a w szczególności brak wyznaczonych wskaźników dotyczące podstawowych parametrów urbanistycznych jak.: intensywność zabudowy, wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki, udział powierzchni biologicznie czynnej, mogłoby spowodować bezpośrednio utratę walorów krajobrazowych i istotne straty w florze i faunie. Skutkiem niekontrolowanego rozwoju nowych enklaw zabudowy byłoby nie tylko ograniczenie funkcji środowiskowych obszarów, ale również zmniejszenie roli społecznej obszarów – wykorzystanie terenów usługowych i przemysłowych.

Biorąc pod uwagę charakter przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, ich trwałość, czas i powtarzalność w projekcie Studium wyróżniono określone przedsięwzięcia i rodzaje oddziaływań.

W trakcie sporządzania projektu Studium przeprowadzane były analizy i konsultacje różnych alternatyw ustaleń zawartych w dokumencie, w związku z tym wybór rozwiązań alternatywnych następował na etapie projektowym (z korzyścią dla środowiska).